

ΞΑΦΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΦΥΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ

δρχ. 100..

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

2

ΓΕΝΑΡΗΣ 1984

αυτοδιευθυνση
συνοικιακα συμβουδια
Ιταλία: επαναστατικο κίνημα
περιπέτειες της αυτονομίας
σταλινικοί και στρατος
ανταρτικο και λίκουδιες
εισητηριο της επιστροφης

Ένας και πλέον μήνας πέρασε από τότε που έπρεπε κανονικά να είχε κυκλοφορήσει το δεύτερο τεύχος της ΑΡΕΝΑΣ. Παρότι έγινε η ανάλογη προσπάθεια, η απειρία μας σχετικά με την έκδοση —απ' τη συλλογή των κειμένων, των μεταφράσεων και του φωτογραφικού υλικού μέχρι και το τεχνικό μέρος— μας "έβγαλε από την προγραμματισμένη πορεία". Η θέληση, όμως, για συνέχιση δεν "απέδρασε" από το στοκ των επιθυμιών. Ο χρόνος και ο κόπος που απαιτεί η έκδοση γίνεται κατανοητός μόνο μέσα από το συλλογικό προτσές που προϋποθέτει.

Πέρα όμως απ' αυτό, έναν εξίσου σημαντικό με την θέληση ρόλο παίζει για ένα έντυπο και η απήχηση που βρίσκει. Οι πωλήσεις της ΑΡΕΝΑΣ έφτασαν περίπου στα 1000 τεύχη μέσα σε τρεις σχεδόν μήνες. Το γεγονός όμως αυτό δεν κάνει φανερή την αποδοχή του εντύπου απ' τους συντρόφους και αναγνώστες μας. Κι αυτό, γιατί λάβαμε ένα και μόνο γράμμα (!), καθώς και δύο συνδρομές, που ας σημειωθεί, η μία στάλθηκε από το Μόναχο της Δ. Γερμανίας...

Όσον αφορά τώρα την ύλη, είναι φανερή η αναγκαιότητα ύπαρξης κειμένων που να 'χουν άμεση σχέση με την ελληνική πραγματικότητα. Αυτό, βέβαια, απαιτεί εντατική δουλειά και ενασχόληση. Η ανάλυση της σύγχρονης πραγματικότητας, του κράτους μέσα από τις εργασιακές σχέσεις στο χώρο δουλειάς, μέσα από την εξουσιαστική θέσμιση του κοινωνικού κ.λ.π., είναι θέματα που απαιτούν μια άμεση κριτική αντιμετώπιση. Το ερευνητικό έργο που απαιτείται είναι ογκώδες. Ό,τι πρέπει, λοιπόν, για μας...

Γράψτε μας την γνώμη σας (κι όχι μόνο) για το περιοδικό, στείλτε τα κείμενα, τις προκηρύξεις και τις αφίσες που τυπώνετε, αυτοπαρουσιαστείτε και δώστε το δικό σας χρώμα στη γκρίζα πραγματικότητα.

Η απόδραση της θέλησης από μέσα μας θα αφήσει τα δακτυλικά της αποτυπώματα πάνω στα ίχνη που αφήνουν πίσω τους τα εγκλήματα που καθημερινά διαπράττει το κράτος πάνω σ' ολόκληρο τον πλανήτη.

Τίποτα δεν πρέπει να μπει εμπόδιο στην πάλη μας ενάντια στο κεφάλαιο και την εξουσία, στην πάλη μας για μια ελεύθερη, ανοιχτή και αυτοδιευθυνόμενη κοινωνία!

Η ΑΡΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ Ή ΕΔΩΣΑΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Μάνος Σουμπασάκης, Κατερίνα Παπαθανασίου, Γιώργος Θαλάσσης, Βαγγέλης Καραγιάννης, Γιώργος Χάμπας, Στέφανος Μιχάλης.

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

Φυλλάδα για την αντιεξουσιαστική θεωρία και πληροφόρηση.

Εκδίδεται από τις ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.

Υπεύθυνος περιοδικού:
Γιώργος Χάμπας,
Ξανθίπου 63,
155 61 Αθήνα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικό, 5 τεύχη: 350 δρχ.
Κύπρος, Ευρώπη: 450 δρχ.
Αμερική, Καναδάς: \$6

Ταχυδρομικές επιταγές, αλληλογραφία, οικονομικές ενισχύσεις:

Περιοδικό "ΑΡΕΝΑ",
c/o Γιώργος Χάμπας,
Poste Restante
155 01 Αθήνα.

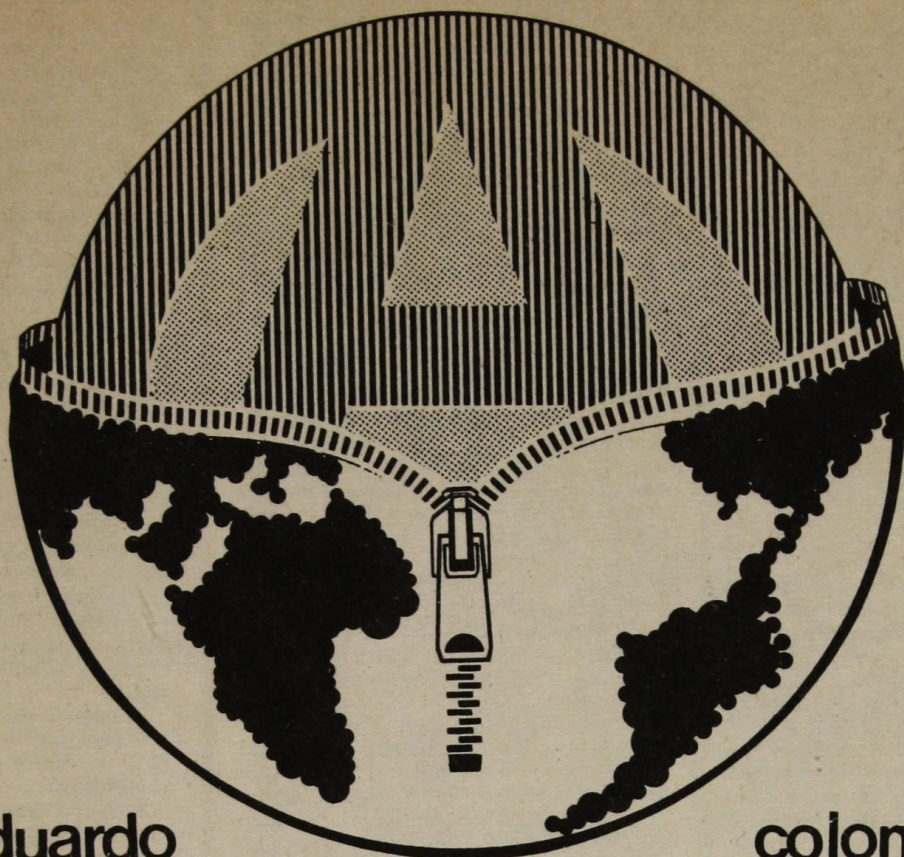
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΜΟΝΤΑΖ: Λεωνίδα Χρηστάκης, Νικ. Ούρανού
58-ΑΘΗΝΑ 114 71, τηλ. 3630305.

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ιδεολογικός χώρος της αυτοδιευθυνσης	σελ. 3
Συνοικιστικά συμβούλια ή ο λαός στην εξουσία.....	σελ. 8
Το ελληνικό κράτος σαν κεφάλαιο ή οι περιπετειές της αυτονομίας στην Ελλάδα	σελ. 10
Οι σταλινικοί κι ο στρατός	σελ. 13
Βερολίνο: το εισιτήριο της επιστροφής	σελ. 14
Το επαναστατικό κίνημα στην Ιταλία	σελ. 16
Μια ελευθεριακή συσπείρωση	σελ. 25
RADIO LIBERTAIRE	σελ. 27
Νεγκερ κους κι Ανταρτικό Πολης	σελ. 28

eduardo

colombo

O

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Υπάρχουν λέξεις, που πρέπει κανείς να τις ανυψώσει αποκλειστικά στη σφαίρα καταγωγής τους, έτσι ώστε να κατορθώσει να τις απαλλάξει απ' τη σκόνη και τον περίγλω της στενοκεφαλιάς και της κυνικήτητας. Gustav Landauer "Η επανάσταση"

Υπάρχουν λέξεις που το νόημά τους καθορίζεται από κάποια συγγενή συμφραζόμενα, και που χαϊδεύονται πάνω τους όπως το κορμί στο κρεβάτι.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει με την "Αυτοδιεύθυνση" και το "αναρχικό πρόταγμα".

Ρωτήστε έναν αναρχικό τι είναι η Αυτοδιεύθυνση, και θα σας απαντήσει αυθόρμητα: Είναι η άμεση διεύθυνση, είναι η οικειοποίηση των μέσων παραγωγής, των μηχανών και της γης, είναι η ελεύθερη διάθεση των παραγόμενων αγαθών και η διανομή τους απ' τους ίδιους τους παραγωγούς, που θα είναι οργανωμένοι σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Το γεγονός, που παραμένει καθοριστικό για την Αυτοδιεύθυνση, είναι πως ο συντονισμός και οι επαφές που απαιτούνται ανάμεσα στα διάφορα αυτόνομα στοιχεία, δεν προϋποθέτουν τον σχηματισμό μιας κοινωνικής πυραμίδας ή κάποιου άλλου τύπου κεντρικής εξουσίας.

Η Αυτοδιεύθυνση είναι ασυμβίβαστη με την κρατική οργάνωση της κοινωνίας, πράγμα που σημαίνει πως δεν είναι άλλο παρά επαναστατική.

Η Αυτοδιεύθυνση είναι ουσιαστικά "Άμεση Δράση". Η εποχή της θα ανατείλει όταν θα ανοίξει ο δρόμος της ανατροπής, όταν θα γίνουν τα πρώτα βήματα της γενικευμένης εξέγερσης.

Στη φάση όμως που βρισκόμαστε, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το γεγονός, πως ο όρος "Αυτοδιεύθυνση" έχει αρχίσει να γίνεται της μόδας και να ακούγεται από πολλούς: όλες εκείνες οι ιδεολογίες που αποτελούν τον θεματοφύλακα της κυρίαρχης ιδεολογίας ανοίγουν τους κόλπους τους στην Αυτοδιεύθυνση και προσφέρουν την ευκαιρία στους ακροβάτες διανοούμενους να μην χάσουν το τρένο της ιστορίας, κάτι που τόσο πολύ φοβούνται. Τα κόμματα της αριστεράς ραντίζουν τα εκλογικά τους προγράμματα με την λέξη

αυτή, και φτάνουν στο σημείο, όπως το Κ.Κ. Γαλλίας, να την τοποθετούν δίπλα στον δημοκρατικό συγκεντρωτισμό.

Είναι φανερό, πως ο όρος "Αυτοδιεύθυνση" εσωκλείει διαφορετικές, κατά πολύ αποκλίνουσες και συχνά αντικρουόμενες παραστάσεις —κάθε φορά ανάλογα με το θεωρητικό και πολιτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα τοποθετηθεί.

Τι πράγμα είναι αυτό, λοιπόν, που κρύβει μέσα στα σωθικά της και που κάνει τόσους πολλούς να την επικαλούνται και να την θεωρούν κτήμα τους;

Η αποδοχή της Αυτοδιεύθυνσης παρά την αλλοπρόσκληση εικόνα που εμφανίζει μέσα στα προσδευμένα βιομηχανικά έθνη¹, μας επιτρέπει να συμπεράνουμε, πως οι αντιφατικές παραστάσεις που έχει κανείς γι' αυτήν, αποτελούν την διανοουμενίστικη έκφραση της κρίσης των παραδοσιακών αξιών κι αυτών, μάλιστα, των ιδίων των κοινωνιών.

Η Αυτοδιεύθυνση παρουσιάζεται σαν η ελευθεριακή εναλλαγή προς στην αποτυχία των αυταρχικών και γιακοβινικών συνθηκών του εθνικού κράτους και του ταξικού συστήματος της εκμετάλλευσης.

Είναι η έκφραση του ρήγματος που ανοίχτηκε στο ιδεολογικό οικοδόμημα της ιεραρχικής-κρατικής και πατριαρχικής κοινωνίας. Δεν είναι μόνον η πουριτανική ηθική του ανερχόμενου βιομηχανικού καπιταλισμού που υποχωρεί στη σκιά της ιστορίας. Αργά, αλλά σταθερά μπαίνουν στο ντουλάπι των παλιών εργαλείων ο ιερός χαρακτήρας της εργασίας —που στο παρελθόν είχε βαθιά τις ρίζες του στο επαναστατικό εργατικό κίνημα—, η μονογαμική οικογένεια, η υποτακτικότητα της γυναίκας και η φετιχοποίηση της εξουσίας (κράτος, πατέρας, εξουσία).

Σίγουρα, για μας υπάρχει μια βαθιά κρίση. Η σημερινή λειτουργία των παλιών θεσμών αποτελεί στην πραγματικότητα ένα περίβλημα δίχως σάρκα, απ' το οποίο, για να το εκφράσουμε όπως και ο Landauer, το πνεύμα που το εξύψωνε έχει πια οριστικά αποδράσει. Κανείς δεν πιστεύει σήμερα στους θεσμούς αυτούς. Η μερική αποδοχή τους, που πλανιέται ακόμα πάνω απ' τις

τάξεις του πληθυσμού, έχει τις ρίζες της στην καχυποψία και στην ανικανότητα να προταθούν εναλλαγές τέτοιες που να θεωρούνται πραγματώσιμες απ' την πλειοψηφία του πληθυσμού. Κι αυτό, μέσα σ' έναν κόσμο οργανωμένο με βάση την εξατομίκευση και την αποξένωση, πλημμυρισμένο απ' το φόβο της απώλειας των καταναλωτικών αγαθών του, χειραγωγημένο απ' τα μηνύματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ανίκανο να αντισταθεί στη βία του κρατικού μηχανισμού.

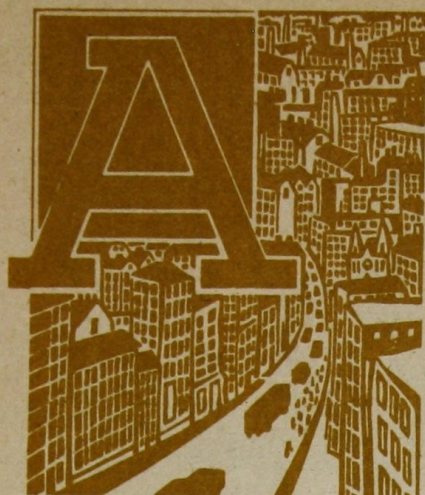
Η Αυτοδιεύθυνση εμφανίζεται σαν η παγκόσμια εφικτή εναλλαγή, χέρι-χέρι με μια δειλιάρικη και πλατιά διαδεδομένη ευαισθητοποίηση για την ελευθερία.

Πέρα απ' αυτό το θετικό γεγονός, πρέπει να γίνει κατανοητό, πως η θεωρητική κάλυψη του μοντέλου της Αυτοδιεύθυνσης και ο καθορισμός των προϋποθέσεων για την πραγμάτωσή του είναι ένα έργο θεμελιακό. Βέβαια, πάντα λαμβάνοντας υπ' όψη, πως ο επαναστατικός σχεδιασμός της Αυτοδιεύθυνσης είναι πράξη των ιδίων των παραγωγών. 'Η όπως έλεγε ο Mumford, "... όταν όλα τα άλλα στοιχεία της κοινωνικής αλλαγής φτάσουν στο απαραίτητο σημείο, τότε θα μεταλλαχθεί ο καθορισμός της νέας κοινωνικής δομής σ' ένα αποφασιστικό στοιχείο του συνολικού προτσές".²

Πρέπει να σταθώμε κύρια σε μια συγκεκριμένη έκφανση του φαινομένου της Αυτοδιεύθυνσης: Στον κοινωνικό περίγυρο απ' τον οποίο τροφοδοτείται η μόδα της Αυτοδιεύθυνσης.

Στη σημερινή φάση, ο κοινωνικός της χαρακτήρας δεν είναι τίποτα άλλο παρά η γενίκευση μιας διανοουμενίστικης και πολιτικάντικης συζήτησης που στερείται βάσης: ενός επαναστατικού κινήματος που θα την πυροδοτήσει με ζωή.

Η αντίφαση ανάμεσα στην καθολικότητα της συζήτησης γύρω απ' την Αυτοδιεύθυνση και την σποραδική και μόνον ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος, θέτει το μέτρο —ή καθορίζει τα όρια— για τον ιδεολογικό χώρο της Αυτοδιεύθυνσης.

Σε τούτο το χώρο είναι που έρχεται αντιμέτωπη η επαναστατική ουτοπία³ με το έδαφος εκείνο που καλλιεργήθηκε ήδη και επεξεργάστηκε απ' το κράτος και την ταξική εξουσία. Και αναρωτιόμαστε: Είναι, πράγματι, η Αυτοδιεύθυνση ένα οργανωτικό μοντέλο της κοινωνίας εκείνης που οικοδομεί τον ελευθεριακό σοσιαλισμό και τείνει στην Αναρχία, ή μήπως αποτελεί μια στρατηγική της εξουσίας, μια στρατηγική της ανερχόμενης τεχνοκρατικής και εξυπηρετεί την χειραγώγηση της αλλαγής;

ΤΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η αντίληψη του Πруντόν, πως "Η σκέψη με τα κατηγορήματά της πηγάζει απ' τη δράση και (πως) σ' αυτή πρέπει να επιτρέψει, τιμωρώντας τον δράστη με την ποινή του αφανισμού"⁴, συμβάλλει στο να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο ενδέχεται να εμφανιστεί μια αλλόκοτη και εσφαλμένη χρήση της Αυτοδιεύθυνσης.

Παραθέτουμε ένα παράδειγμα από μια επαναστατική περίοδο του παρελθόντος, που μας δείχνει πώς μπορεί να εκφυλιστεί η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης:

"Όταν το 1789 εδραιώθηκε για πρώτη φορά η κυριαρχία της μπουρζουαζίας, η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης παρότι φθάρθηκε και πέρασε στο επίπεδο της πολιτικής πράξης, κατόρθωσε —αυτή καθ' αυτή— να συνεχίσει να υπάρχει.

"Όταν κόπασε η θύελλα της επανάστασης, πάνω στις πλάτες του λαού οικοδομήθηκε ένα νέο, δημοκρατικό κράτος. Ο αποξενωμένος και αλλοτριωμένος λαός υποτάχθηκε για άλλη μια φορά σε μια νέα ανερχόμενη τάξη. Την ίδια στιγμή που εδραιωνόταν το σύστημα της αντιπροσώπευσης, η εκπροσώπευσή του έχανε το αληθινό της νόημα.

"Όπως για πολλούς σήμερα η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης είναι συνυφασμένη με το σύστημα της άμεσης, αντισυγκεντρωτικής και αντιεραρχικής δημοκρατίας, έτσι και τότε, για τους επαναστάτες του 18ου αιώνα, η ιδέα αυτή ήταν συνυφασμένη με την λαϊκή κυριαρχία και την άμεση δημοκρατία. Η πράξη της εκπροσώπευσης απαιτούσε σαν κάτι το συγκεκριμένο μια δεσμευτική εκπροσώπευση, που εκείνο τον καιρό θεωρείτο έκφραση της θέλησης του ατόμου που έδινε την εντολή. Η εκλογή των εκπροσώπων των τοπικών και περιφερειακών συνελεύσεων συμβόλιζε την αντιπαράθεση της φωνής του λαού με τα διατάγματα των ηγεμόνων. Η αντίληψη, πως ο λαός εκλέγει τους αντιπροσώπους του κέρδιζε, έτσι, μια μυθική διάσταση, που ο απόηχός της φτάνει μέχρι σήμερα και που συνεχίζει να θεωρείται μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής επιμόρφωσης σαν επίτευγμα της γαλλικής επανάστασης.

Κι είναι μάλιστα αυτή ακριβώς η σύσταση της δημοκρατικής εξουσίας που εκφύλισε την ιδέα της αντιπροσώπευσης και που επέτρεψε στην μπουρζουαζία να κυριαρχήσει πάνω στον σχηματισμό της φιλελεύθερης δημοκρατίας.⁵

Ο εκφυλισμός της ιδέας πραγματοποιήθηκε μέσα στους κόλπους αυτής της μεγάλης επανάστασης σε διαφορετικά επίπεδα:

Α) Στο επίπεδο της υπέρτατης αφαιρετικής: γενική θέληση, εθνική θέληση. Σύμφωνα με τον Sieyès, "... Η εθνική θέληση ... αρκείται στη δικιά της πραγματικότητα,

έτσι ώστε να είναι πάντα νόμιμη. Θεωρείται, μάλιστα, σαν η πηγή κάθε νομιμότητας". Με τον τρόπο αυτό, οι αντιπρόσωποι του λαού μετατρέπονταν σε αντιπροσώπους του έθνους.

Απ' τη στιγμή που οι εκλογές έπαψαν να θεωρούνται σαν η αντιπροσώπευση της εξουσίας, αλλά αντίθετα μια μέθοδος για την κατάκτησή της, από τη στιγμή εκείνη πρόβαλλε μια πολιτική τάξη που επέβαλλε τη δικιά της θέληση στο όνομα της γενικής θέλησης.

Β) Στο επίπεδο της οικονομικής κυριαρχίας. Κι εδώ πάλι ας ακούσουμε τον Sieyès: "Νά 'στε σίγουροι πως θα υποκλιθούμε μπροστά στην ιερή φύση της ιδιοκτησίας!" Οι ενήλικες άνδρες (δικαίωμα ψήφου πάνω απ' τα 25) χωρίζονταν σε δύο κατηγορίες: Στους "παθητικούς" πολίτες που στερούνταν δικαίωματος ψήφου και στους "δραστήριους" που είχαν μόνιμο τόπο κατοικίας και που ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν έναν άμεσο φόρο που αντιστοιχούσε σε τρεις εργάσιμες μέρες.⁶

Το δικαίωμα του "εκλέγεσθαι" το είχαν μόνο όσοι ήταν ιδιοκτήτες και πλήρωναν τον φόρο του "marc d' argent".

Έτσι, η Εθνοσυνέλευση (θεσμός της επανάστασης) βρισκόμενη ανάμεσα στα πυρά της παλιάς μοναρχίας απ' τη μια και της επαναστατικής δράσης απ' την άλλη —ή για να το πούμε καλύτερα όπως ο Michelets "... ανάμεσα στη νίκη της μοναρχίας αφ' ενός, και την επικράτηση της αναρχίας και της κομμούνας αφ' ετέρου"— πέτυχε να στηρίξει την κυριαρχία της μπουρζουαζίας πάνω στις πλάτες του λαού χάρη στην αντιπροσωπευτική φύση της κυβέρνησης.

Μπροσ στη μαγεία των ιδεών της επανάστασης που μετατρέπονταν σε υλική βία και που τότε ήταν σύμφωνες με την πραγματικότητα της νέας θεσμικής εξουσίας, οι κριτικές πάνω στην ιδέα της εκπροσώπευσης δεν είχαν καμιά ισχύ.

"Όπως είχε πει και ο Ρουσσώ: "... Όπως και νά 'χει το πράγμα, απ' τη στιγμή που θα εκλέξει ο λαός αντιπροσώπους, θα πάψει νά 'ναι ελεύθερος, να υπάρχει."⁷

Για να κλείσουμε την αναφορά αυτή ανάμεσα στο γνωστό παρελθόν (της εκπροσώπευσης) και ενός μέλλοντος που πλάθεται (της Αυτοδιεύθυνσης) και που πρέπει να προσφυλαχθεί απ' το ρίσκο της επανάληψης κάποιων "λαθών" του παρελθόντος, θα σταθούμε για λίγο στην παρακάτω άποψη του Tocquevilles:

"Μέσα στην γαλλική επανάσταση υπήρχαν δύο αντιμαχόμενα κινήματα που δεν πρέπει να τα συγχέουμε. Ένα που στόχευε στην ελευθερία, και ένα άλλο που στόχευε στον δεσποτισμό (...) Τον διπλό αυτό χαρακτήρα της γαλλικής επανάστασης σφτερίστηκαν με ύπουλο τρόπο οι παρτιζάνοι της εξουσίας. Όταν τους βλέπετε να υπερασπίζονται τον συγκεκριμένο δεσποτισμό της διοίκησης, πιστεύεται μήπως πως δουλεύουν στην υπηρεσία του δεσποτισμού; Όχι κύριοί μου. Υπερασπίζονται ένα απ' τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της επανάστασης. Πώς, δηλαδή, με τον τρόπο αυτό μπορεί κανείς να είναι ταυτόχρονα λαός και εχθρός των δικαιωμάτων του λαού, υπηρέτης της τυραννίας και ταυτόχρονα αφοσιωμένος φίλος της ελευθερίας."⁸

Υπάρχει ακόμα, αλήθεια, η ανάγκη να αναλογιζόμαστε —μιας και ταιριάζει με το θέμα και την ώρα— τον μοιραίο εκείνο εκφυλισμό που οδήγησε την ρώσικη επανάσταση από ένα συλλογικό επαναστατικό κίνημα με ισχυρή ελευθεριακή ορμή σ' ένα κρατικό έκτρωμα και σ' ένα γραφειοκρατικό κολληκτιβισμό;

Δίχως αμφιβολία, στις αρχές θα μπορούσε κανείς να μιλούσε για μια εργατο-αγροτική επανάσταση, που όπως μας λένε, το προλεταριάτο θά 'ταν ο φορέας εκείνος που θα αφάνιζε τον διαχωρισμό των ανθρώπων σε τάξεις. Η διαφορά, όμως, ανάμεσα στην δικτατορία του κόμματος και στην δικτατορία της τάξης που προς στιγμήν συγκαλύφθηκε, δεν άργησε να φανεί. Τα Σοβιέτ παρέδωσαν την ηγετική τους θέση στην δικτατορία του κόμματος πάνω στην τάξη.

Ο Ζηνόβιεφ έφτασε στο σημείο να παραδεχτεί πως "... χωρίς την συγγνή δικτατορίας του Κομμουνιστικού Κόμματος δεν θα μπορούσε η εξουσία των σοβιέτ να επι-

ζήσει στη Ρωσία όχι για τρία χρόνια, αλλά ούτε και για τρεις βδομάδες. Είναι απαραίτητο, κάθε συνειδητός εργάτης να καταλάβει, πως η δικτατορία της εργατικής τάξης μπορεί να γίνει πραγματικότητα μόνο μέσα απ' την δικτατορία της πρωτοπορίας της, το Κομμουνιστικό Κόμμα (...) Η εποπτεία του κόμματος πάνω στα όργανα των Σοβιέτ και των Συνδικάτων είναι η μόνη εγγύηση, πως στο μέλλον δεν θα ικανοποιούνται τα συμφέροντα της εκάστοτε τάξης των εκλεκτών, αλλά ολόκληρου του προλεταριάτου."⁹

Μιας και η μετέπειτα πορεία της Σοβιετικής Ένωσης είναι σ' όλους μας γνωστή, κλείνουμε το θέμα αυτό σε τούτο το σημείο και συνεχίζουμε την αναφορά στον χώρο εκείνο, όπου η εξουσία μιας νέας ηγετίδας τάξης έχει αρχίσει ήδη το ιδεολογικό της έργο.

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗΣ

Βάσει των αλλαγών που υπέστη η σημασία της ιδέας της αντιπροσώπευσης, κάνουμε φανερό τον εκφυλισμό ενός κοινωνικού πλάγους τόσο εξαιτίας της παρακμής της ιδέας, όσο και εξαιτίας της πρακτικής που ακολουθήθηκε για την πραγμάτωσή του.

Ο εκφυλισμός αυτός συνδέεται με την άσκηση εξουσίας μέσα σε μια πολιτική πραγματικότητα που προσδιορίζεται από την πάλη των τάξεων, και που σαν συνέπεια έχει (ο εκφυλισμός) την προσαρμογή των ιδεών (της αρχικής φάσης του κινήματος) στους θεσμούς της πρακτικής της νέας εξουσίας.

Η διατήρηση του συστήματος της απόλυτης κυριαρχίας κρίθηκε όμως δαπανηρή. Τη θέση του την πήρε ο μυστικισμός και η ιδεολογική συγκάλυψη της πραγματικότητας. Το (κοινωνικό) σχέδιο συνέχισε εντούτοις να υπάρχει σαν ολότητα σε ένα άλλο, βέβαια, επίπεδο, ουτοπικό και αφηρημένο, ανίκανο να επιδράσει πλέον πάνω στην πραγματικότητα και στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

"Όπως ακριβώς είναι η πολιτική εκπροσώπευση ουσιαστικά μια αντιπροσώπευση ή μια μεταβίβαση της κυριαρχίας θέλησης ή ενός κέντρου αποφάσεων, που όταν πραγματωθεί ωθεί στην αλλαγή της πορείας της μεταβίβασης ή της αντιπροσώπευσης, ή που προσπαθεί να γίνει αυθόρμητη, έτσι, με τον ίδιο τρόπο, όλος ο τομέας της αισθησιακής εκπροσώπευσης (Ι) που συγκροτεί την πραγματικότητά μας, περιέχει την δυνατότητα να παρουσιάζεται σε μας σαν ξένος, "φυσικά δοσμένος", αμετάβλητος και αποξενωμένος.

Ο χώρος της εκπροσώπευσης ενέχει με τον τρόπο αυτό μια εκπροσώπευση του χώρου που έχει οικοδομηθεί πάνω σε εξουσιαστικές δομές.

Ο χώρος της εκπροσώπευσης είναι μια αντιπροσωπευτική εικόνα της πραγματικότητας, μιας εν διαρκεί κινήσης και πραγματικότητας, που εσωκλείει η ίδια την εκπροσώπευση αυτή.

Οι άνθρωποι, οι κάτοικοι μιας πόλης ή ενός αγροτικού χωριού ζουν ή βιώνουν τον χώρο τους σαν ένα "περίβλημα" που τους ενέχει. Ο χώρος, εντούτοις, αυτός —παρότι είναι γι' αυτούς ο τόπος όπου ξεδιπλώνονται τα συναισθήματά τους, ο τόπος της αγάπης και του μίσους, του ιερού και του καταραμένου— καθορίζει και διευθύνει μια αντικειμενικότητα, μια ορθολογικότητα και μια μαγική δόμηση που διαφέρει απ' αυτόν τον ίδιο τον κόσμο (Welt).

Ακολουθώντας την ανάλυση του Λεφέβρ, μπορούμε να πούμε πως "... υπάρχει ένα ολότελα διαφορετικό είδος εκπροσώπευσης του χώρου: ο ομογενής, οριοθετούμενος (μαθηματικός) χώρος".

Αλλά ο κοινωνικός χώρος είναι σ' οποιοδήποτε επίπεδο ένα προϊόν, μια ανθρώπινη δημιουργία. Διαφορετικοί χώροι, χώροι των εκπροσωπούμενων και εκπροσώπευσης του χώρου "... είναι προϊόντα μιας δραστηριότητας που εσωκλείει το οικονομικό και το τεχνικό, αλλά και που τα υπερβαίνει: είναι προϊόντα πολιτικά, χώροι στρατηγικοί."¹⁰

Η εκπροσώπευση, έτσι, του χώρου που μας επιβάλλεται είναι μια αφηρημένη και φετιχιστική, θα λέγαμε, μια ιδεολογική εκπροσώπευση που παραποιεί και αποκρύπτει ένα τμήμα των κοινωνικών σχέσεων.

Σε τελευταία ανάλυση, "... λησμονεί κανείς ολότελα πως υπάρχει ένα απόλυτο αντικείμενο που ενεργεί με σκοπό να αναπαράγει επί μόνιμου βάσεως τους όρους της προωπικής του συντήρησης: το κράτος".¹¹ Ο ιδεολογικός αυτός χώρος, πλασμένος από- και- για το κράτος, είναι ο τόπος μιας στρατηγικής της εξουσίας που αναπαράγει τους όρους της εκμετάλλευσης.

Ας επανέλθουμε όμως στο δικό μας θέμα. Είπαμε προηγούμενα, πως υπάρχει ένα χάσμα ανάμεσα στο κοινωνικό κίνημα που πρέπει να 'ναι ο φορέας ενός σχεδίου γενικευμένης Αυτοδιεύθυνσης (και που παραμένει ακόμα κίνημα μειοψηφίας —μέσα σε ένα ελευθεριακό χώρο—, διαμελισμένο συν τοις άλλοις σε ομάδες διαφορετικής προέλευσης και ανίκανο να πυροδοτήσει μια επαναστατική πρακτική) και ανάμεσα στη συζήτηση που γίνεται με θέμα την Αυτοδιεύθυνση: μια συζήτηση που εξελίχτηκε σε μόδα μέσα στους διανοουμενίστικους συνδικαλιστικούς και πολιτικούς κύκλους που αναζητούν έναν τρίτο δρόμο ανάμεσα στον καπιταλιστικό φιλελευθερισμό και τον γιακωβινισμό της παραδοσιακής αριστεράς.

Το χάσμα αυτό ανοίγεται εύκολα στον ιδεολογικό εκείνο χώρο όπου είναι δυνατή κάθε μορφή χειραγώγησης. Δεν μπορούμε να κάνουμε έναν διαχωρισμό ανάμεσα στην επιτυχία που είχε η Αυτοδιεύθυνση και στη στάση που κράτησαν οι διανοούμενοι —και η διανόηση εν γένει—, ούτε μπορούμε να την διαχωρίσουμε απ' τις σχέσεις που διατηρεί η διανόηση με την τεχνοκρατική τάξη.

Σ' ένα νέο του βιβλίο ο Yvon Bourdet γράφει, πως "... όταν κανείς αποδεχτεί έστω και για μια φορά την εφήμερη ανάγκη μιας προσωρινής δικτατορίας που καθοδηγείται από ένα κέντρο, (φτάνει στο σημείο όπως) ο Μαρξ, να αφήνει όλες τις εισόδους ανοιχτές στην αιώνια αλαζονεία όλων εκείνων των μειονοτήτων που αξιώνουν για τον εαυτό τους σήμερα, στοχεύοντας σε κάποια μελλοντική απελευθέρωση, την αναγκαιότητα ενός απ' αυτές ασκούμενου ετεροκαθορισμού (Fremdbestimmung)".¹²

Ο Μαρξ άφησε το κράτος να υπάρξει. "Πιστεύω", λέει συνεχίζοντας ο Bourdet, "πως η λυπηρή αυτή πράγματι απροσεξία ωφείλεται στο ότι ο Μαρξ δεν ερευνήσε προσεκτικά τον χώρο, ή μάλλον καλύτερα, γιατί είχε μια αφηρημένη αντίληψη του χώρου σαν *homogene res extensa* (II), που θα μπορούσε να διαρθρωθεί σύμφωνα με την θέληση της πολιτικής εξουσίας ή σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής λειτουργικότητας (*ökonomische Effizienzkriterien*).

Επειδή ούτε ο χώρος ερευνήθηκε επιπόλαια, ούτε μπορούμε τελικά να διακρίνουμε μια λυπηρή απροσεξία πρέπει κανείς να προσέξει να μην παραβλέψει το γεγονός πως ο πυρήνας ολόκληρου του προβληματισμού βρίσκεται ακριβώς σ' αυτό:

Πρόκειται για μια εκπροσώπηση του χώρου που καθορίζεται απ' το μοντέλο του κράτους.

Όλα τα μοντέλα της Αυτοδιεύθυνσης που έχουν μέχρι τα τώρα προταθεί, σ' αυτόν τον χώρο λοιπόν αναπτύσσονται.

Η ΣΦΑΙΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση του χώρου πραγματοποιηθεί μέσα στις δομές του κρατικού μοντέλου, όλες τότε οι προτάσεις για Αυτοδιεύθυνση θα ξεδιπλωθούν μέσα σ' αυτόν τον χώρο, σ' αυτούς τους τέσσερις τοίχους που παρουσιάζονται σαν ο μοναδικός κοινωνικός χώρος: ο χώρος της κοινωνικής πραγματικότητας.

Στον ιδεολογικό αυτό χώρο μπορεί κανείς να φανταστεί μια πληθώρα από μοντέλα, που όλα διεκδικούν για τον εαυτό τους την ταμπέλα της Αυτοδιεύθυνσης. Μοντέλα που εκτείνονται από το χώρο της διεύθυνσης μιας επιχείρησης μέχρι και την διεύθυνση της κοινωνίας, από το χώρο της συνδιαχείρισης μέχρι και την γενικευμένη Αυτοδιεύθυνση.

Επειδή ένα από τα γνωρίσματα του "καθαρού", αφηρημένου χώρου είναι ο ισομορφισμός, η ομοιομορφία του, όλες οι σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα του παραμένουν ανολοκλήρωτες. Γεγονός που

σημαίνει, πως εξαρτώνται από ένα τρίτο στοιχείο, έτσι ώστε η στάση απέναντι στα μοντέλα να καθορίζεται από την γωνία παρατήρησης του "θεατή" —αν, δηλαδή, αυτός στέκεται αριστερά ή δεξιά απ' το μοντέλο.

Οι δηλώσεις που έκανε το Κ.Κ.Γαλλίας, μπορούμε να πούμε πως κινούνται μέσα σ' αυτή την εξελικτική πορεία της ιδέας της Αυτοδιεύθυνσης. Ενώ ο γενικός γραμματέας της CGT και μέλος της ηγεσίας του κόμματος, Seguy, παλιότερα δήλωνε πως "... η Αυτοδιεύθυνση είναι ένας κενός κανόνας", πέντε χρόνια αργότερα ο γενικός γραμματέας του Κ.Κ.Γ., Ζωρζ Μαρσαί, τότε πανηγυρικά: "... Αν αυτό που αποκαλούν μερικοί Αυτοδιεύθυνση δεν διαφέρει από τη συλλογική ιδιοκτησία στα μεγάλα μέσα παραγωγής και ανταλλαγής, απ' τον δημοκρατικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο κι απ' την πολιτική εξουσία των εργατών, αν πράγματι Αυτοδιεύθυνση είναι εν γένει η σοσιαλιστική δημοκρατία που διαρκώς επεξεργάζεται και προχωρεί σε τελειότερες μορφές διεύθυνσης των υποθέσεων της κοινωνίας με βάση τη συμμετοχή όλων, τότε θα το πούμε για μια ακόμα φορά: Δεν είμαστε φετιχιστές..."¹³

Η δήλωση αυτή θά 'πρεπε κάπως έτσι να ερμηνευόταν: Αν η Αυτοδιεύθυνση ταιριάζει στις κρατικοποιήσεις ("συλλογική ιδιοκτησία στα μεγάλα μέσα παραγωγής και ανταλλαγής"), στο εθνικό κράτος ("δημοκρατικός σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο") και στην ενοποίηση κόμματος και κράτους ("πολιτική εξουσία των εργατών"), τότε δεν έχουμε τίποτα να φοβόμαστε από τέτοιες ιδέες.

Η Αυτοδιεύθυνση έγινε ένα σλόγκαν που χρησιμοποιήθηκε με μαεστρία στο 23ο Συνέδριο του Κ.Κ. Γαλλίας, το 1979: "... Η νέα κοινωνία για την οποία αγωνιζόμαστε: ο δημοκρατικός σοσιαλισμός με Αυτοδιεύθυνση, ο σοσιαλισμός με τα γαλλικά χρώματα." (Απ' την εισήγηση του Ζ. Μαρσαί).

Ας ρίξουμε και μια ματιά στη Δ. Γερμανία.

Η συνδιαχείριση, όπως αυτή προπαγανδίστηκε από την DGB, την ΓΣΕ της Δ. Γερμανίας, εναρμονίστηκε απόλυτα μέσα στα πλαίσια της καπιταλιστικής κοινωνίας. Η "ισότιμη" συνδιαχείριση χρησιμοποιήθηκε σε έναν πολύ μικρό τομέα, στη βιομηχανία επεξεργασίας μετάλλου και άνθρακα, και κύρια σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 1000 άτομα. Η "ανισότιμη", αντίθετα, συνδιαχείριση χρησιμοποιείται σ' όλες τις βιομηχανικές και εμπορικές επιχει-

ρήσεις που απασχολούν γύρω στα 500 άτομα.

Η συνδιαχείριση που πρότεινε η DGB, δημιούργησε μια νέα κάστα αντιπροσώπων προσωπικού, που από κοινού με τους εκπροσώπους του συνδικάτου και της εργοδοσίας ελέγχουν την επιχείρηση, αφαιρώντας το δικαίωμα απ' τους εργάτες να συμμετέχουν ενεργά στις αποφάσεις.

Υπάρχουν αρκετοί, όπως και ο H. Zimmermann, που είναι της γνώμης πως το πραγματικό μέλημα της συνδιαχείρισης στη Δ. Γερμανία είναι η εξασφάλιση της κοινωνικής γαλήνης. Γιατί σύμφωνα μ' αυτόν, η συνδιαχείριση πρέπει να πληρεί στα μάτια των συνδικαλιστών ηγετών δύο βασικούς στόχους:

Α. Τον διακανονισμό των κοινωνικών σχέσεων.

Ο στόχος αυτός έχει εκπληρωθεί σε μεγάλο βαθμό και μάλιστα σε τέτοιο που να 'ναι λογικό να λέει κανείς πως "... η συνδιαχείριση είναι για τις επιχειρήσεις ο λιγότερο δαπανηρός και ο πιο κατάλληλος δρόμος για να παρεμποδίζονται οι απεργίες."¹⁴

Β. Την εισδοχή στο οικονομικό και βιομηχανικό προτσές μιας ολότελα νέας κάστας συνδικαλιστών, διατεθειμένων να ενσωματωθούν στο υπάρχον σύστημα και στους οικονομικούς κύκλους της καπιταλιστικής κοινωνίας.

Στα μοντέλα αυτά το πρόβλημα του κράτους σαν μια κοινωνική θέσμιση που αντικείται στην Αυτοδιεύθυνση δεν έχει ληφθεί ακόμα σοβαρά υπόψη. Στο γιουγκοσλαβικό μοντέλο, η ύπαρξη του αυτοδιευθυνόμενου οικονομικού τομέα εξαρτάται τόσο από την διεύρυνση της Αγοράς, σαν ένας οικονομικός μηχανισμός διακανονισμού —κάτι που κάτω από τις τωρινές συνθήκες σημαίνει εξάρτηση από την παγκόσμια καπιταλιστική Αγορά—, όσο κι απ' τον κρατικό έλεγχο που διευθύνει εντέλει το σύνολο της οικονομίας και συντηρεί συγχρόνως το μονοπώλιο της πολιτικής εξουσίας.

Τα μοντέλα που πρέπει προσωπικά να λάβουμε υπόψη, είναι αυτά που αναγνωρίζουν την αντίφαση ανάμεσα στην κρατική διεύθυνση και την αυτοδιεύθυνση.

Ο Andrad Hegedus, σε μια εισήγηση που διάβασε στο Δεύτερο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Αυτοδιεύθυνση, και που δημοσιεύτηκε αργότερα στο περιοδικό *Autogestion et Socialisme* (Ιούνης-Σεπτέμβρης '78), καθόρισε τα όρια που χωρίζουν τόσο θεωρητικά όσο και ιδεολογικά την κρατική διεύθυνση (State-management) από την Αυτοδιεύθυνση (Self-management). Ήταν της γνώμης πως μόνο μια θεωρία που θα

επαίρνε σοβαρά υπόψη της τα θετικά στοιχεία και των δύο αντιμαχόμενων μοντέλων θα 'ταν σε θέση να ξεπεράσει την προαναφερθείσα αντίφαση.
Ιερή Διαλεκτική!

Φτάνουμε στα μοντέλα εκείνα που αναγνωρίζουν αυτή την αντίφαση και έχουν σαν αίτημα τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους.

Όπως φαίνεται, είναι αρκετά σαφές πως το μοντέλο της γενικευμένης αυτοδιοίκησης ταιριάζει στο αναρχικό όραμα για μια κοινωνία ελεύθερων και ίσων παραγωγών. Για παράδειγμα, αναφέρω ένα απόσπασμα από τον Bourdet:

"... Η Αυτοδιοίκηση σε τοπικό επίπεδο είναι εφικτή μόνο τότε όταν πραγματώνεται μέσα στα πλαίσια μιας παγκόσμιας αυτοδιοικουμένης κοινωνίας, μέσα δηλαδή στα πλαίσια μιας αταξικής κοινωνίας, όπου δεν θα κτυπηθεί μόνο η τάξη του ιδιωτικού κεφαλαίου, αλλά και κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης που για τον έναν ή τον άλλο λόγο, με τη μια ή την άλλη μορφή, θα προσπαθήσει να διατηρήσει τον διαχωρισμό ανάμεσα σε διευθύνοντες και εκτελεστές."¹⁵

Σε τούτο το σημείο βρίσκεται και το πρόβλημα της επαναστατικής ρήξης.

Η ΒΑΘΜΙΑΙΑ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΚΑΙ Ο ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο Martin Buber είχε πει για τον Προυτόν πως "...η κατανόηση της πλάνης που ενέχεται μέσα στη δοσμένη πραγματικότητα είναι γι' αυτόν η επιστημολογική προϋπόθεση ώστε να βρει το δρόμο (της κοινωνικής αλλαγής)."

Πιστεύω προσωπικά πως τα προαναφερθέντα μοντέλα της Αυτοδιοίκησης στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένων κι εκείνων που απ' τη μια τονίζουν την ανάγκη για τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους και απ' την άλλη το συντηρούν, αναφέρονται σε έναν περιορισμένο χώρο κοινωνικής εκπροσώπησης. Σε έναν χώρο που βασίζεται σε μια ιδεολογική εκπροσώπηση του χώρου, η οποία ανάγει το κράτος σε δομικό αξίωμα.

Στην αναφορά της, σχετικά με τις συζητήσεις που έγιναν στο Δεύτερο Παγκόσμιο Συνέδριο για την Αυτοδιοίκηση,¹⁶ η Jacqueline Pluet γράφει: "... Η προσδιοριζόμενη σαν εναλλαγή Αυτοδιοίκησης δεν πρέπει να περιοριστεί στον τομέα της εργασίας, και μάλιστα στον τομέα της εργασιακής απασχόλησης. Αντίθετα, πρέπει να επεκτείνεται τον χώρο της και να περιλάβει τον προσδιορισμό νέων εννοιών, όπως αυτές της "ενότητας χώρου", "της χώρας", "της περιοχής", "του δικτύου των σχέσεων" —και όλα αυτά οργανώνοντας μια ποικιλία ομοιογενών επενεργούντων αναγκών. Ιδιοποιώντας κανείς τη διάσταση του χώρου, τον σεβασμό δηλαδή των διαφορών, και μάλιστα την επέκτασή τους, δεν μπορεί η Αυτοδιοίκηση παρά να σημαίνει τον βαθμιαίο αφανισμό του κράτους."

Καμιά αντίρρηση. Τι σημαίνει όμως "βαθμιαίος αφανισμός";

Πρόκειται για μια έννοια που παραδοσιακά ανήκει στον μαρξισμό και που προϋποθέτει μια γενική αντίληψη πάνω σε κείνο το ιστορικό προτάς κατά το οποίο ο δρόμος προς τον σοσιαλισμό εξαρτάται απ' την εξέλιξη των παραγωγικών δυνάμε-

ων μέσα στα πλαίσια του καπιταλισμού. Ένα προτάς, κατά το οποίο το κράτος είναι απόλυτα συνδεδεμένο με την ταξική πάλη. Η κατάργησή του θα είναι μια λογική συνέπεια της εξάλειψης των κοινωνικών τάξεων.

Όσον αφορά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, το κράτος θα παραμείνει ένα όργανο που θα χρησιμοποιηθεί για την απελευθέρωση του οργανωμένου στο πολιτικό κόμμα προλεταριάτου, όργανο το οποίο στην μεταβατική περίοδο θεωρείται αμετάκλητο.

Σύμφωνα με τον Ένγκελς, ο παραμερισμός του κράτους θα 'ναι το αποτέλεσμα της εξάλειψης των τάξεων, αφού όταν θα πάψουν να υπάρχουν, "...δεν θα υπάρχει ανάγκη οργάνωσης κάποιας τάξης με σκοπό να υποτάξει κάποια άλλη."¹⁷

Είναι μια πολύ απλοϊκή αντίληψη για το κράτος. Το απόσπασμα που ακολουθεί, παρμένο από την κριτική του Μπακούνιν, δείχνει πως ο Ένγκελς δεν κατανόησε διόλου αυτό το ίδιο το πρόβλημα: "...Σε μια τέτοια κοινωνία δεν θα υπάρχει πλέον αυταρχισμός, γιατί ο αυταρχισμός —το κράτος— είναι ένα μεγάλο δεινό. (Δεν μας λέει όμως με ποιο τρόπο θα έβαζε σε λειτουργία ένα εργοστάσιο ή μια σιδηροδρομική γραμμή χωρίς την ύπαρξη μιας κεντρικής διεύθυνσης)."¹⁸

Το αναρχικό πρόταγμα/σχέδιο είναι κάτι το διαφορετικό. Ενέχει την άρνηση του κράτους. "... Για την πραγμάτωση μιας ριζοσπαστικής επανάστασης είναι απαραίτητο να τσακιστούν οι κοινωνικοί ρόλοι και οι θεσμοί, η ιδιοκτησία και το κράτος."¹⁹ Αυτός είναι ο βασικός όρος της επαναστατικής πάλης. Καταστροφή του κράτους σημαίνει οικοδόμηση ενός ολότελα διαφορετικού τύπου σχέσεων από τους υπάρχοντες: είναι η σύναψη μη συγκεντρωτικών, μη ιεραρχικών και μη εξουσιαστικών σχέσεων.

Για να κατανοήσει κανείς τη σημασία του πρώτου άρθρου της Διακήρυξης της Λυών ("... ο εξασθενημένος διοικητικός και κυβερνητικός μηχανισμός του κράτους διαλύθηκε. Ο γαλλικός λαός αποκτά την πλήρη κυριαρχία του εαυτού του."), πρέπει να το εξετάσει σε σχέση με τη διαδικασία που εδρεύει μέσα στην αρχή, πως το κράτος σαν κέντρο αποφάσεων και νομιμοποίησης της επαναστατικής δράσης καταργήθηκε.

"Το δημαρχείο", έλεγε ο Μαρξ στην πολεμική του κατά του Μπακούνιν σε σχέση μ' αυτό το ζήτημα, "καταλήφθηκε μόνο για μια στιγμή, και τα διατάγματα που εκδόθηκαν για την κατάργηση του κράτους κι άλλες παρόμοιες ανοησίες ήταν τελείως γελοίες."²⁰ Δεν κατάλαβε όμως ότι ο Μπακούνιν δεν πάλευε για μια *per decret* (με διατάγματα) επανάσταση, αλλά αντίθετα, πως αγωνιζόταν για τη δημιουργία ενός κοινωνικού χώρου δίχως κέντρο και περιφέρεια, δίχως διευθυντές στα κέντρα αποφάσεων και εκτελεστές στη βάση.

Στόχο της έκθεσης αυτής δεν αποτελεί η καθολική αναφορά πάνω στην πολυπλοκότητα ενός επαναστατικού αντιεξουσιαστικού και αναρχικού προτάγματος.

Αυτό που μας απασχολεί είναι η όσο το δυνατόν πιο εμπειριστική παρουσίαση του ρήγματος που άρχισε να εμφανίζεται στην αδιάλειπτη συνέχεια του κοινωνικού χώρου, ή καλύτερα του ρήγματος που παρουσιάζεται στην εκπροσώπηση του χώρου —στην περίπτωση που το κράτος απορρίπτεται σαν το δομικό αξίωμα της κοινωνικής πραγματικότητας.

Με την λογική αυτή, η χρήση του όρου "βαθμιαία εξάλειψη του κράτους" αποκτά μια λειτουργία κλειδί. Θολώνει απ' ενός τα νερά της επαναστατικής ρήξης και συμβάλλει απ' ετέρου στην αποτροπή της καθολικής πραγμάτωσης του προτάγματος της Αυτοδιοίκησης, όπως επίσης και στην υποβιβασμένη χρήση του από το χώρο μιας νέας ηγετίδας τάξης.

Αν και πιστεύουμε πως η επανάσταση —μέσα στις γνωστές ιστορικές συγκυρίες— προϋποθέτει κάποια στιγμή συλλογικής εξέγερσης, αυτό δεν σημαίνει κιόλας πως πιστεύουμε ότι η δομή του κράτους θα εξαλειφθεί —κάτω απ' τη θύελλα της επανάστασης— απ' τη μια μέρα στην άλλη.

Η επανάσταση δεν είναι τίποτ' άλλο παρά ένα προτάς συνεχούς μετουσίωσης.

Κατά συνέπεια και το κράτος, σαν μια απτή πραγματικότητα, δεν μπορεί να καταστραφεί αυτοστιγμεί, μ' ένα και μοναδικό κτύπημα. Κάτω απ' αυτό το σκεπτικό, η άποψη πως το κράτος θα εξαλειφθεί βαθμιαία είναι σίγουρα ορθή: όταν δηλαδή μέσα απ' τη σύγκρουση των αντιμαχόμενων δυνάμεων επέλθει η νίκη του απελευθερωτικού προτάγματος.

Η αντίληψη για τη "βαθμιαία εξάλειψη" μπορεί να δεχτεί μια ακόμα ερμηνεία: πως το κράτος, δηλαδή, αποτελεί απαραίτητο ρυθμιστικό παράγοντα της πορείας προς την επιθυμητή κατεύθυνση. Όταν θα πάψει να ισχύει σαν τέτοιο, θα αποδιωχτεί όπως ακριβώς και ένας απρόσκλητος επισκέπτης.

Αναποφάσιστοι μπροστά σ' αυτές τις, δύο ουσιαστικά, μετέωρες ερμηνείες —στην εμπειρική και στην εννοιολογική— πηδάνε οι αστοί διανοούμενοι έξω απ' το παράθυρο της "κρατικής εκπροσώπησης του χώρου" και μπαίνουν έπειτα με γαληνευμένη την ψυχή από την πόρτα του "ρεαλισμού" στον αγαπητό πατρικό και κρατικό οίκο.

Να ένα παράδειγμα που επαληθεύει τα όσα υποθέσαμε:

"... οι όροι επιβίωσης της Αυτοδιοίκησης βρίσκονται στα χέρια του κράτους: στο αν, δηλαδή, θα θελήσει να αναλάβει έναν εκπαιδευτικό ρόλο: βοηθώντας την εργατική τάξη να οικειοποιηθεί το μοντέλο της Αυτοδιοίκησης μπορεί να συμβάλει στη διαδικασία του αυτοδιαφωτισμού, της αυτοεκπαίδευσης και της διαρκούς αποπρολεταριοποίησής της, προλειανώντας έτσι ταυτόχρονα το έδαφος για τον ίδιο του τον αφανισμό."²¹

Η ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΑΝ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

Δεν πρέπει ποτέ να λησμονούμε το γεγονός πως παράλληλα με το ελευθεριακό ρεύμα για Αυτοδιοίκηση αναπτύσσεται κι ένα δεύτερο με αντίθετες ουσιαστικά προθέσεις, που μαζί με την προοδευτική άνοδο της τεχνογραφειοκρατίας σε θέσεις κλειδιά της εξουσίας, έρχεται να υπερασπίσει και να θερμάνει τον παγερό κατασταλτικό μηχανισμό του κράτους.

Πολύ σωστά ο Lewis Mumford είχε πει κάποτε πως "... η παρακμιακή καμπή μιας κουλτούρας μπορεί να διαρκέσει επ' αόριστον, όταν είναι αυτή σε έσωση να ενσωματώνει διαρκώς την φρέσκια ενέργεια που κλείνει μέσα του κάθε νέος πολιτιστικός βλαστός."²²

Σ' αυτό το σημείο αποκαλύπτεται κύρια η παράδοξη λειτουργία της Αυτοδιοίκησης: η τεχνογραφειοκρατία σαν τάξη ή σαν τμήμα μιας νεοανερχόμενης τάξης κατορθώνει να αναπληρεί την ενέργειά της, παρουσιάζοντας την Αυτοδιοίκηση σαν τη δικιά της ιδεολογία: σαν την ιδεολογία της "Συμμετοχής".

Η απήχηση που βρήκε η ιδέα της Αυτοδιοίκησης στα προοδευμένα βιομηχανικά έθνη, κύρια μετά την κρίση στα τέλη της δεκαετίας του '60 ήταν αποτέλεσμα των προσβάσεων που είχε μέσα στο εργατικό κίνημα η Άμεση Δημοκρατία, η εκπροσώπηση δηλαδή από εκλεγμένους και άμεσα ανακλητούς αντιπροσώπους.

Για άλλη μια φορά οι εξελίξεις μας οδηγούν αναγκαστικά στο να αντισταθούμε ενάντια στα νέα υποσημειώματα και στην αποπροσωποποίηση της εξουσίας, που πηγάζει από την ολοένα και πιο σημαντική ρόλο που έρχεται να παίξει η κλίκα των τεχνογραφειοκρατών απ' ενός, και απ' τη διαδικασία γραφειοκρατικοποίησης (της κοινωνίας) που ακολουθεί απ' ετέρου.

Η ταξική πάλη δεν αναπτύσσεται σαν ένας αγώνας απλά ανάμεσα σε δύο αντιμαχόμενα στοιχεία —όπως έχουμε συνήθως την τάση να την παρουσιάζουμε. Οι τάξεις δεν είναι ομοιογενείς, ομοιόμορφες. Αντικρουόμενα συμφέροντα υπάρχουν και ανάμεσα σε κοινωνικές ομάδες, που δεν είναι απαραίτητο να ανήκουν σε διαφορετικές τάξεις. Έτσι συνέβη, για παράδειγμα, η φιλελεύθερη μπουρζουαζία, που τελικά πέτυχε την πλήρη και καθολική ανανέωση της οικονομίας, όπως επίσης και μια νέα θέσμιση της κοινωνίας, να βλέπει σήμερα την τεχνογραφειοκρατία να καταλαμβάνει στο όνομα του ορθολογισμού τον κρατικό μηχανισμό και να αποκτά την πλήρη κυριαρχία του μηχανισμού αποφάσεων.

Ο ορθολογισμός, βέβαια, κινείται μέσα στα πλαίσια του συστήματος και δεν αμφισβητεί τον τελικό του σκοπό. Στις καπιταλιστικές χώρες, όπου οι παραδοσιακές μορφές εκμετάλλευσης της εργασίας συνυπάρχουν με τη νέα ταξική ιδιοκτησία της τεχνοκρατοκρατίας, η πάλη της για την εξουσία βασίζεται στην ιδεολογία της "συμμετοχής", που σαν στόχο έχει να κερδίσει τη συναίνεση και τις εγγυήσεις τόσο της διανοήσης όσο και της πολιτικής και συνδικαλιστικής ηγεσίας.

Επειδή η τεχνοκρατοκρατία δεν περιφρονεί πολλές φορές και τη χρήση μαρξιστικών μοντέλων, τα οποία—έστω και προσωρινά—δέχονται τα ωφέλη που αποδίδει το κράτος καθώς και τον διαχωρισμό ανάμεσα στην πολιτική και οικονομική οργάνωση του προλεταριάτου, είναι αναπόφευκτο το να οδηγηθούμε στην εδραίωση μιας ιδιαίτερης εκπροσώπησης του κοινωνικού χώρου. Στο χώρο αυτό η Αυτοδιεύθυνση πρέπει να ενσωματωθεί οπωσδήποτε μέσα στη θεσμική, πολιτική και οικονομική δομή με τη μορφή της "συμμετοχής".

Ο Hegedus φτάνει στα άκρα. Ζητάει να ταυτιστεί η Αυτοδιεύθυνση με τη δομή αυτή, γιατί "... ακριβώς έτσι, θα μπορέσουν έμμεσα οι στόχοι και οι σκοποί της να συμβάλλουν στην υπεράσπιση της γραφειοκρατίας".²³

Όπως ακριβώς παρήκμασε η αντίληψη της λαϊκής εκπροσώπησης κατά τη διάρκεια της γαλλικής επανάστασης εξαιτίας της σύστασης του αντιπροσωπευτικού συστήματος, με τον ίδιο τρόπο μπορεί και η Αυτοδιεύθυνση να μπει στην υπηρεσία μιας νέας κυρίαρχης τάξης με στόχο την επικύρωση και τη νομιμοποίηση της συνεχούς απογοήτευσης των εκμεταλλευόμενων και καταπιεζόμενων ατόμων από τους μηχανισμούς αποφάσεων, κάτω από το μανδύα της καθολικής συμμετοχής και της άμεσης οικονομικής διεύθυνσης. Κάτι τέτοιο, βέβαια, δεν συμβαίνει σε χώρες όπου η τεχνοκρατοκρατία έχει επιβάλλει τα συμφέροντά της με βάση τον καθολικό έλεγχο πάνω στο εθνικό κράτος.

Εκεί, όπου κόμμα και κράτος είναι ένα πράγμα, δεν υπάρχει χώρος για μια ιδεολογία της Αυτοδιεύθυνσης.

ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Αν θέλουμε να αποκτήσει η Αυτοδιεύθυνση μια άλλη υπόσταση—από το να χορηγεί σε κάθε νέα ελίτ της εξουσίας την απαραίτητη ιδεολογία—, τότε δεν επιτρέπεται ούτε να την υποβιβάζουμε στο επίπεδο της άμεσης διεύθυνσης μιας και μόνο επιχείρησης από τους ίδιους τους παραγωγούς, ούτε να την περιορίζουμε σε ένα και μόνο οικονομικό τομέα, που αναγκαία θα υπαχθεί στους καθολικούς νόμους της Αγοράς, ούτε να τη θεωρούμε σαν την καταλληλότερη μέθοδο οργάνωσης των αυτόνομων παραγωγικών μονάδων, όταν ταυτόχρονα δεν θα υφίσταται ένα, ανάλογο προς αυτή τη μορφή οργάνωσης της παραγωγής, παγκόσμιο πολιτικό σύστημα.

Ένα τέτοιο σύστημα προϋποθέτει την εξαίρεση της ιεραρχικής εργασίας και του κράτους. Κι αν μην ξεχνάμε πως η εξουσία και η καταστολή σαν όροι αναπαραγωγής της εκμετάλλευσης δεν είναι μόνο προϊόντα του κράτους, αλλά και αυτών των ιδίων των σχέσεων ανάμεσα στους ανθρώπους: μέσα στην οικογένεια, στην τοπική κοινωνική ομάδα, κλπ.

Μιας και, όπως ήδη είπαμε, έργο της εισηγήσεως αυτής δεν είναι η ανάλυση του αναρχικού προτάγματος ή της αναγκαιότητας μιας επαναστατικής ρήξης μέσα στις δοσμένες ιστορικές συγκυρίες, παραθέτουμε δίχως χρονοτριβή ό,τι μπορεί για μας να θεωρηθεί σαν προϋπόθεση της Αυτοδιεύθυνσης.

1) Κάθε αυτοδιευθυνόμενη δραστηριότητα, ακόμα και στο πιο στοιχειώδες επίπεδο, πρέπει να εντάσσεται στο καθολικό κοινωνικό πρόταγμα.

2) Η Αυτοδιεύθυνση θα αποκτήσει την απαραίτητη δύναμη για τον θρυμματισμό του δομικού περιβλήματος της ιεραρχικής κοινωνίας μόνο κατά τη διάρκεια μιας επαναστατικής έκρηξης—γεγονός που έχει αποδειχτεί ιστορικά— και μακριά από την πολιτική της ταξικής συνεργασίας.

Τελειώνοντας πρέπει να τονιστεί πως τόσο η ιδέα της Αυτοδιεύθυνσης όσο και η πραγμάτωσή της, αποτελούν έργο ενός επαναστατικού κινήματος που θα αναπτυχθεί έξω από τους υπάρχοντες θεσμούς, και το οποίο θα αλλάξει μόνο τότε ριζικά την κεντρική εξουσία, όταν θέσει σε λειτουργία σ' όλα τα επίπεδα του κοινωνικού γίγνεσθαι ένα νέο τύπο σχέσεων, αντιταρχικών και μη ιεραρχικών.

Τότε θα οικοδομηθεί και το επαναστατικό κίνημα "... τους θεσμούς μέσα στους οποίους θα λειτουργήσει και θα υπάρξει η ομοσπονδία των αυτοδιευθυνόμενων κοινωνιών, που σαν στόχο της θα έχει την απελευθέρωση του πνεύματος, που στέκει τώρα φυλακισμένο πίσω απ' το κράτος."²⁴

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Βιογραφικό του συγγραφέα: Αργεντίνος ψυχναυτής. Μέλος της Federation Obrera Regional Argentina και συντάκτης της *La Protesta* στο Μπουένος Άιρες τις δεκαετίες 50 και 60. Ήταν εξόριστος εδώ και μια δεκαετία στη Γαλλία. Πρώην συντάκτης του *La lanterne noir* και τώρα του *Les raisons de la colère*.

** Σημειώσεις του γερμανού μεταφραστή:

1. Εκπροσώπηση με την ψυχολογική έννοια: μια αξία εκθέτεται ή αντιπροσωπεύεται αισθησιακά από ένα σύμβολο, μια παράσταση.

II. Εδώ εννοείται ό,τι επεκτείνεται, διαδίδεται, διαστέλλεται, ό,τι έχει ένα υλικό είναι, σ' αντίθεση με την πνευματική νόηση.

*** Σημειώσεις του συγγραφέα:

1. Αν και η συζήτηση περί Αυτοδιεύθυνσης παίρνει προς στιγμήν μεγάλη έκταση στα προοδευμένα βιομηχανικά έθνη, πρέπει απαραίτητα να ειπωθεί πως κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε πάντα, και μάλιστα μέσα σε συγκεκριμένα ιστορικά παραδείγματα που ήταν συνδεδεμένα με την ιδέα αυτή: τα σοβιέτ στη Ρωσία (1905, 1917-21), τα εργοστασιακά συμβούλια στην Ιταλία (1920), η κολλεκτιβοποίηση στην Ισπανία (1936-38) και η Ουγγαρέζικη επανάσταση (1956). Αυτό που πρέπει κανείς να παραδεχτεί, είναι πως όλες αυτές οι εμπειρίες αποκτήθηκαν μέσα σε καταστάσεις εξέγερσης ή επανάστασης.

2. Mumford, Lewis, *La cultura de las ciudades*. Μπουένος Άιρες, 1957, σελ 377.

Την μελέτη *Culture of Cities* την παρουσίασε στον συμπληρωμένο τόμο: *Die Stadt*, τόν 2, εκδόσεις dtv του Μονάχου.

3. Εδώ γίνεται χρήση της Ουτοπίας με την θετική της έννοια: σαν ο "ακλήρως" πυρήνας της εξέγερσης που εσσωκλείει ταυτόχρονα τόσο την άρνηση του υπάρχοντος συστήματος όσο και την λαχτάρα για έναν καινούριο κόσμο. Στην Ουτοπία αποκρυσταλλώνονται οι κοινωνικές εκείνες δυνάμεις που θα ναρκοθετήσουν τα όρια της υπάρχουσας τάξης.

Θα μπορούσαμε να πούμε, πως οι ουτοπίες που προβάλλονται γενικά στον χώρο (περιγραφές ιδανικών κρατών) είναι έργα ενός αυταρχικού ρασιοναλισμού που στοχεύει στον προγραμματισμό του συνόλου της ζωής. Το Κράτος Ηλίου των ουμανιστών φιλανθρώπων είναι ένα είδος γιγάντιου χρυσού κλουβιού, μέσα στο οποίο οι τρελοί αυτοί θέλουν να κλείσουν ολόκληρη την ανθρωπότητα (C. Berneri).

Η προβολή, αντίθετα, των ανθρώπινων επιθυμιών στο χρόνο (ουτοπική λειτουργία ή χιλιασμός) είναι το δυναμικό στοιχείο της άρνησης του υπάρχοντος. Η διαρκής χρήση της ουτοπικής λειτουργίας είναι η επικύρωση της ανυπαρξίας της και του γεγονότος πως δεν μπορεί να υπάρξει επαναστατική εσχατολογία. Όταν αναφερόμαστε παρακάτω στον κρατική μορφή παράστασης του χρόνου, πρέπει να έχουμε κατά νου μια, όσον αφορά την χρο-

νικά ουτοπική διάστασή της, ακρωτηριασμένη εκπροσώπηση.

4. Proudhon, P. J., *De la Justice dans la Révolution et dans l'Eglise*. Παρίσι, 1858, σελ 215.

5. Η εικόνα της εκπροσώπησης, σαν εντολή της λαϊκής κυριαρχίας, συνεχίζει να συνυπάρχει με τη σύσταση του εκπροσωπευτικού καθεστώτος. Η αντίληψη, πως η εξουσία έχει τις ρίζες της μέσα στο λαό, ταίριαζε με τους καινούριους θεσμούς, οι άνθρωποι συνέχισαν, δηλαδή, να πιστεύουν σ' αυτήν. (Το σύστημα της εκπροσώπησης στον σύγχρονο κόσμο, γενικεύεται και χαρακτηρίζεται κάθε σύστημα συνταγματικού δικαίου στο οποίο η κυβέρνηση προέρχεται από εκλογές. Βασίζεται στην κοινή παράσταση της εκπροσώπησης σαν μια έκφραση της γενικής θέλησης, που επικυρώνει όμως ταυτόχρονα την εξουσία μιας συγκεκριμένης ομάδας ή μιας συγκεκριμένης τάξης.)

6. Vovelle, N., *La chute de la Monarchie*. Παρίσι, 1972, σελ 178.

7. Rousseau, J. J., *Du Contrat Social*. Παρίσι, 1857, σελ 47.

8. Tocqueville, Alexis de, *De la Démocratie en Amérique*. Παρίσι, 1951, σελ 140-41.

9. Παραπομπή στον Anweiler, O., *Les soviets en Russie*. Παρίσι, 1972, σελ 309.

10. Lefebvre, H., *La production de l'espace*. Παρίσι, 1974, σελ 102.

11. ό.π.π., σελ 113.

12. Bourdet, Y., *L'espace de l'autogestion*. Παρίσι, 1979, σελ 21.

13. Παραπομπή στον Bourdet, Y., στο: *Autogestion et Socialisme*, No 28-29, σελ 103.

14. Zimmermann, H., *L'expérience de la cogestion en Allemagne Fédérale*, στο: *Interrogations*, No 1, Δεκέμβριος 1974, σελ 64.

15. Bourdet, Y., *La délivrance de Prométhée*. Παρίσι, 1970, σελ XIII.

16. Pluet, J., *Autogestion et Socialisme*, No 41-42, 1978, σελ 32.

17. Engels, F., στο: *Sur l'anarchisme et l'anarcho-sindicalisme*. Μόσχα, 1973, σελ 29.

18. ό.π.π., σελ 76.

19. *Programme et objet de l'organisation révolutionnaire des frères internationaux*, διατυπωμένο από τον Guerin D. στο: *Ni Dieu ni maître*, Παρίσι, σελ 229.

20. Παραπομπή στον Rure, F., *De la guerre à la Commune*, Παρίσι, 1972, σελ 19.

21. «Autogestion». *Encyclopaedia Universalis*. Τόν 17, σελ 224.

22. Mumford L., ό.π.π., σελ 371.

23. *Autogestion et Socialisme*, No 41-42, σελ 121.

24. Landauer, Gustav, "Η Επανάσταση", Βερολίνο 1974, σελ 115.

Πηγή το βιβλίο *Selbstverwaltung: die Basis einer befreiten Gesellschaft*, Εκδόσεις Trotzdem Verlag, 1981.

ΠΟΛΗ ΤΟΥΝΑΤΚΕΝ

ανοιχτο περιοδικό
θεωρητικών και πρακτικών προβλημάτων χειραφετησης

ΠΡΟΣΦΟΡΑ:

11 ΤΕΥΧΗ 1982-83
1000 δρχ.

η καινούργια
ΠΟΛΗ Νο 12
τον Μαρτη

ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ή

Ο ΛΑΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ...

Την περίοδο αυτή που διανύουμε, θα διεξαχθούν για πρώτη φορά στις διαφορές γειτονίες της Αθήνας, εκλογές για την αναδείξη των συνοικιακών συμβουλίων.

Προκειται για ένα νέο θεσμό που έρχεται να κάνει πράξη τις προεκλογικές εξαγγελίες της σημερινής κυβέρνησης, σχετικά με την "λαϊκή συμμετοχή". Είναι ένας θεσμός που έχει άμεση σχέση με την λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), και εντάσσεται μέσα στην γενικότερη φιλοσοφία των κυβερνώντων, που αφορά "την ενίσχυση και καταξίωση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης (ΤΑ), με σκοπό την αποκεντρώση της εξουσίας εναντίον, στην υπερσυγκέντρωση, στον γιγαντισμό και την γραφειοκρατία που ισχύει μέχρι σήμερα" (1).

Η ενίσχυση λοιπόν της ΤΑ αποτελεί ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο σημείο στην πολιτική πρακτική του ΠΑΣΟΚ. Και αυτή η ευαισθητοποίηση εκκείναι, στο ότι ο τομέας αυτός, κατάλληλα αναπτυσσόμενος, μπορεί να παίξει έναν ουσιαστικό και σημαντικό ρόλο στην παραπέρα εξέλιξη της κοινωνίας και του κράτους. Έτσι η ελληνική κοινωνία μπαίνει σε μια νέα φάση λειτουργίας και ανάπτυξης, που σίγουρα ήταν αναγκαία για την πολιτική καταστροφή, γιατί ήρθε η ώρα και η Ελλάδα να αρχίσει να βάζει σε κίνηση, πιο μοντέρνους τρόπους άσκησης εξουσίας, ακολουθώντας το παραδειγμα των άλλων ευρωπαϊκών χωρών της Δύσης. (Σημειώνουμε εδώ, ότι η τακτική οικονομική επιχορήγηση προς του ΟΤΑ, σε πολλές χώρες του δυτικού καπιταλισμού, ξεπερνάει το 20% του κρατικού προϋπολογισμού. Όταν στην Ελλάδα είναι αυτή τη στιγμή γύρω στο 2,6%. Και για να απορροφηθούν αυτά τα χρήματα βεβαίως, είναι αναγκαίο να δοθούν και αναλογές αρμοδιοτήτων).

Αυτό λοιπόν που γίνεται φανερό, είναι η τάση αυτή της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ να εκσυγχρονίζει την οικονομία και την παραγωγική διαδικασία πάντα όμως μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής και εκμετάλλευσης. Ο εκσυγχρονισμός αυτός επιτυγχάνεται, με την θεσμοθέτηση νέων προγραμμάτων ανάπτυξης και με τη νύσσο το δυνατόν ευρύτερη κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής, αλλά και των κοινωνικών σχέσεων. Και εδώ ακριβώς, έρχεται να παίξει τον σημαντικό ρόλο-της η ΤΑ.

Γιατί προωθώντας νέους θεσμούς το κράτος -ειδικά μέσα απ' τους ΟΤΑ- και ειδικά τέτοιους, που να μιλάνε για συμμετοχή (όπως τα συνοικιακά συμβούλια) προσφέρει στον κάθε πολίτη την χιμαίρική ελπίδα της προσεγγίσης-του στην εξουσία, εξασφαλίζοντας αυτομάτως μια φιλική σχέση με τις μάζες. Πράγμα που δεν συνεβαίνει παλιότερα, τότε που η δεξιά με τον απαρχαιωμένο συντηρισμό-της, δημιούργησε μια απωθητική στάση στις μάζες, απέναντι στο δικό-της κρατικό σύστημα. Αυτή η φιλική σχέση μεταξύ κράτους και πολίτη που παύει να δημιουργηθεί, είναι ένα από τα πιο αξιοπροσεκτά σημεία της πολιτικής που διαμορφώνει το ΠΑΣΟΚ, και είναι ένας απ' τους λόγους που δίνουν και σε μας την ευκαιρία να αναλύσουμε αυτόν τον θεσμό, για να αποδείξουμε για άλλη μια φορά, ότι ο αγώνας των εργαζομένων δεν μπορεί να είναι αγώνας για εκσυγχρονισμό, καλύτερες συνθήκες δουλειάς και ψευδοαίσθησης στην συμμετοχή, αλλά αγώνας εναντίον στο κράτος (οποια μάσκα κι αν φοράει, δημοκρατική ή μη), εναντίον στα παντός είδους αφεντικά, εναντίον στις σχέσεις παραγωγής, εναντίον στην θεοποιημένη ιδιοκτησία. Γιατί "υπάρχει παντοτε κάποια αντιφάση ανάμεσα στις μικροβελτιώσεις στην ικανοποίηση των άμεσων αναγκών και στην πάλη για μια κοινωνία πραγματικά καλύτερη απ' αυτή που υπάρχει. Εκείνος που θέλει να αφοσιωθεί στην κατασκευή ουρητηρίων και συντριβανίων όπου αυτά είναι αναγκαία, που θέλει να αναλώσει για να πετύχει την κατασκευή ενός δρόμου ή την ανέγερση ενός δημοτικού σχολείου ή την ψηφισή ενός οποιουδήποτε νόμου για την προστασία της εργασίας, ίσως το μόνο που του μένει να κάνει είναι να χρησιμοποιήσει το εκλογικό-του βιβλιάριο, υποσχόμενος την ψηφο-του στον έναν ή τον άλλο ισχυρό." (2)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Όπως ήδη έχει προαναφερθεί, τα συνοικιακά συμβούλια σαν θεσμός είναι η εκφραση της πολιτικής αντίληψης που εδώ και δυο χρόνια περνεί σάρκα και οστά. Αντίληψη που δίνει στο ΠΑΣΟΚ την ευκαιρία, να βοηθήσει κι αυτό απ' την μεριά-του -ρίχνοντας μπόλικο λάδι στην σκουριασμένη κρατική μηχανή- για την διαιώνιση των

ιεραρχικών δομών και για τη κυριαρχία του κεφαλαίου. Αντίληψη που το αληθινό-της πρόσωπο φαίνεται στις καθημερινές κοινωνικές λειτουργίες σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους χώρους. Στην παραγωγή, στην εκπαίδευση, στο στρατό.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ Σ.Σ

Ο σκοπός-τους είναι "να προωθήσουν την λαϊκή συμμετοχή στις τοπικές υποθέσεις, να ενεργοποιηθούν οι δημότες στα πλαίσια του θεσμού της ΤΑ, για να διαπιστώνουν και να προβάλλουν τις ανάγκες της γειτονίας-τους, να ιεραρχούν και να επεξεργάζονται τα προβλήματα". (3)

Ο ρόλος-τους είναι φαινομενικά ουσιαστικός "αφού εκφράζουν τις γνώμες των κατοίκων σε όλα τα θέματα που τους αφορούν με γνώμονα παντοτε το γενικότερο κοινωνικό συμφέρον" (4). Είναι ολοφάνερη η τακτική που ακολουθείται. Το "γενικότερο κοινωνικό συμφέρον", δεν είναι άλλο από το συμφέρον της αστικής τάξης και των εκφραστών-της. Είναι το συμφέρον της γραφειοκρατίας των κομματικών γουρουνιών. Είναι το συμφέρον του σαπινού συστήματος κυριαρχίας το του ανθρώπου πάνω στον άνθρωπο.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΣΣ

Κάθε δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, έχει την δυνατότητα και την ευχέρεια να βάλει σε λειτουργία τον θεσμό των Σ.Σ, καταρτίζοντας ένα κανονισμό λειτουργίας-τους. Κι αυτό επειδή ο νόμος είναι πολύ γενικός, δίνεται έτσι ο πρώτος λόγος στους εκπροσώπους της ΤΑ, να καθορίσουν επακριβώς το πως και πάνω σε ποιες βάσεις θα λειτουργήσουν τα Σ.Σ.

Αρχικά, κάθε δήμος χωρίζεται σε συνοικίες-γειτονίες, με βάση κριτήρια "γεωγραφικά, διοικητικά, πληθυσμιακά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά" (5).

Η κάθε συνοικία έχει τα δικα-της όργανα που είναι:

- Η συνοικιακή συνελεύση των κατοίκων,
- Το συνοικιακό συμβούλιο,
- Ο πρόεδρος του συνοικιακού συμβουλίου.

Στην συνοικιακή συνελεύση συμμετέχουν όλοι οι κάτοικοι της συνοικίας ανώ των 18 ετών, ενώ το συνοικιακό συμβούλιο βγαίνει μετά από εκλογές. Τα εκλεγμένα μέλη

του συνοικιακού συμβουλίου εκλεγούν με την σειρά-τους τον πρόεδρο του Σ.Σ.

1. Τρόπος λειτουργίας:

α) Η συνοικιακή συνελευση είναι το κυρίαρχο όργανο. Οι αποφάσεις-της είναι δεσμευτικές για το Σ.Σ, το οποίο είναι και υποχρεωμένο να τις εκτελεί.

Είναι προφανής η δράση που θα'χουν και οι αποφάσεις που θα περνούν οι συνελεύσεις των κατοίκων. Μέσα στα καπιταλιστικά αυτά πλαίσια και δεδομένης της θεοποίησης της ιδιοκτησίας, ο κάθενας κατοίκος ξεχωριστά θα προσπαθεί να υπερασπίζεται όσο μπορεί την ατομική-του ιδιοκτησία εστω κι αν αυτό βεβαία αποβαίνει σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Έτσι κι αλλιώς είναι γνωστό, ότι ο καπιταλισμός δεν παράγει άτομα αλλά εγωπαθής ατομιστές. Μπορεί κανείς ευκόλα να καταλάβει την ανταγωνιστικότητα που θα υπάρχει στη λειτουργία της συνελεύσεως, όταν ο ένας προσπαθεί να υποστηρίξει την ιδιοκτησία-του σε βάρος του άλλου, και παει λέγοντας... Αυτό το έχει δείξει βεβαία και η μέχρι τώρα λειτουργία σε δήμους που έχουν γίνει εκλογές και λειτουργεί ο θεσμός.

Επιπλέον, ένα άλλο σημαντικό σημείο που λειτουργεί και θα λειτουργεί μέσα στις συνοικιακές συνελεύσεις, είναι η γνωστή κομματική αντιπαράθεση. Γιατί, όπως λένε, και τα κομματσούλα "μέχρι και το πρόβλημα της λακούβας είναι πολιτικό". Κι αυτό το "πολιτικό πρόβλημα" θα αναχθεί σε μια τέτοια "κατινίστικη" βάση, που φέρνει και την μικροπρέπεια της αντιπαράθεσης, αλλά και που δίνει το πραγματικό πρόσωπο της ταξικής συνεργασίας.

β) Το Σ.Σ είναι ένα ολιγομέλες όργανο (5-13 μέλη) αναλογα τον αριθμό που ψηφίζει το κάθε δημοτικό συμβούλιο) που μεταφέρει τις αποφάσεις της συνοικιακής συνελεύσεως στο δήμο, και διατυπώνει στη δημοτική αρχή προτάσεις για όλα τα θέματα που αφορούν τη συνοικία. Συνήθως ο ρολός-του είναι καθαρά συμβουλευτικός, ενώ είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις που περνεί αποφασιστικό χαρακτήρα.

γ) Ο πρόεδρος του Σ.Σ είναι αυτός που το εκπροσωπεί στο δήμο, συντονίζει τις δραστηριότητες-του και εκτελεί τις αποφάσεις-του.

2. Αρμοδιότητες:

Οι αρμοδιότητες, όπως προαναφέρθηκε, έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα και εντοπίζονται σε θέματα "παιδείας και λαϊκής επιμόρφωσης, υγείας και κοινωνικής προνοίας, καθαριότητας και προστασίας του περιβάλλοντος, πολεοδόμιας, αθλησης και ψυχαγωγίας, πολιτιστικά, αξιοποίησης δημοτικής περιουσίας, αξιοποίησης δημοτικών πόρων" (6).

Κλείνοντας εδώ την παρουσίαση της λειτουργίας των Σ.Σ, θα πρέπει να τονιστεί ο ρόλος-τους σε σχέση με την επιδίωξη του ΠΑΣΟΚ που στην αρχή αναφεραμε. Έτσι, η απο-

κεντρώση επιτυγχάνεται τυπικά, ουσιαστικά όμως όχι, γιατί πάλι αυτοί που θα αποφασίζουν δεν είναι οι απλοί πολίτες αλλά οι εγκεφαλοί της εξουσίας. Η υπερσυγκεντρώση, κι αυτή τυπικά αποδυναμώνεται, ουσιαστικά όμως όχι. Η κεντρική γραφειοκρατία μεταφέρεται σε τοπικό επίπεδο πλέον.

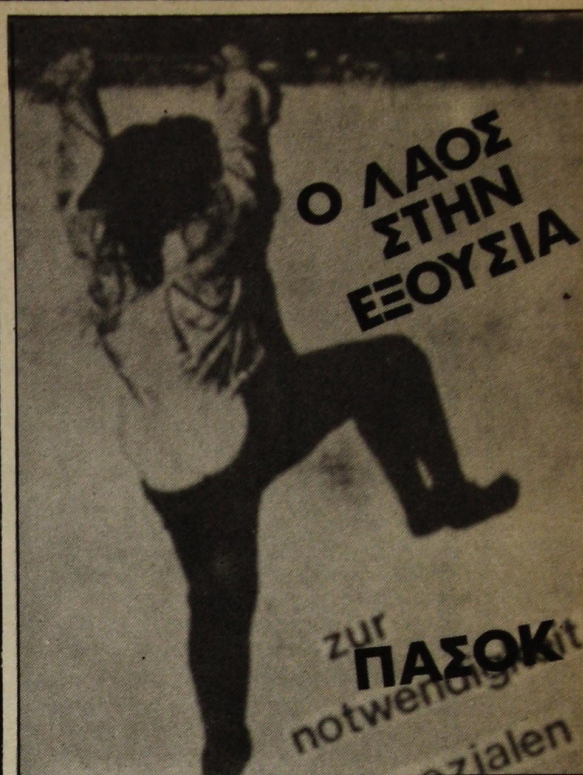
Τα παραμυθία δηλαδή αυτού του στυλ, δείχνουν το πραγματικό-τους πρόσωπο στην πράξη. Γιατί ο βασικός σκοπός ολης αυτής της ανθρωπίνης καστας που βρίσκεται στην κορυφή της ιεραρχίας σήμερα αλλά και παντοτε, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η χαλιναγωγή της λαϊκής δυσανεμίας, η χαλιναγωγή των συνειδησών και η καταστολή, βίαιη ή μη, του ανθρωπίνου δυναμικού εκείνου που προσπαθεί να αντιδράσει στη καθημερινότητα που το σκοτώνει, συνειδητά ή ασυνειδητά. Κι αυτό επιτυγχάνει σήμερα η εξουσία με τα συνοικιακά συμβούλια. Δηλαδή, το ότι ο πολίτης μπορεί και εκφράζεται για τα καλώς ή κακώς κείμενα στον χώρο-του, εφησυχάζει και ο παραπέρα προβληματισμός-του καλούπαρεται μέσα στις γραφειοκρατικές διαδικασίες της ψευτοσυμμετοχής-του.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να τονιστεί η στάση των κομμάτων της "αριστεράς". Με χειροκροτήματα και με συγκρατημένο (συνηθίζεται τώρα τελευταία) ενθουσιασμό, υποδεχονται αυτό το θεσμό συν κατακτηση (!!!) της εργατικής τάξης (αλλοιμονο-μας), αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά το ξεπούλημα-τους στις δυνάμεις της καπιταλιστικής εξουσίας. Επιπλέον όμως, βλέπουν με χαρά τον ορίζοντα που ανοίγεται γι αυτούς, μιας και τους δίνεται η ευκαιρία να δράσουν σε καινούργιους χώρους, προσφορές για τον ιδεολογικό-τους επεκτατισμό και την επιβολή της σαπισμένης ιδεολογικής-τους ταυτότητας.

"Έτσι η εξουσία υποκρίνεται, ότι ασκείται εν ονόματι των ιδιών των κυβερνομένων. Για μια μέρα ο απλός εργάτης έχει την εντύπωση ότι κατέχει την εξουσία. Για μερικές βδομάδες όλα τα κομματικά γούρουνια όλων των κομμάτων "επαναστατικών" και μη, θα προσπαθήσουν να τον κάνουν να πιστέψει πως είναι σπουδαίος, πως η γνώμη-του μετράει." (7)

Και έτσι ισχυροποιείται η δημοκρατία του κεφαλαίου, αφού πια η συνεργασία όλων των πολιτών και όλων των παραγωγικών τάξεων με την κρατική εξουσία είναι γεγονός. Γιατί, όπως κι ο Μαρξ ανέφερε στο κεφάλαιο, "...η συνεργασία είναι η βασική μορφή του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής".

Αλλά εμείς απ' τη μεριά-μας γνωρίζουμε πολύ καλά, ότι στην ανταρχική δομή αυτής της κοινωνίας οι υποτακτικοί-της δεν μπορούν να έχουν ουσιαστικά γνώμη. Κι αυτό μπορεί να το δει ο οποιοσδήποτε στις ήδη υπάρχουσες συνοικιακές συνελεύσεις ή στις άλλες επιτροπές συμμετοχής προσωπικού στην

οποιαδήποτε διοίκηση (επιχειρήσεων, οργανισμών κλπ), ότι προκειται για μια φάρσα με φαινομενικά δημοκρατικό προσωπείο, που βεβαία δεν εξουδετερώνει τις σχέσεις εξουσίας, αλλά μόνο τις συγκαλύπτει.

Και η υποτιθέμενη θέλησή-τους να λειτουργήσουν τα ΣΣ πάνω στις βάσεις της πραγματικής συνεργασίας των ατόμων, της αυτοοργάνωσης, και της προώθησης της λαϊκής συμμετοχής, θα αποτύχουν. Και θα αποτύχουν γιατί η εμπορευματικά δομημένη κοινωνία-τους, έχει διαπαιδαγωγήσει και διαμορφώσει αβούλα άτομα, ανίκανα να λειτουργήσουν με ανθρωπίνες σχέσεις τέτοιες που να βασίζονται στην αλληλεγγύη και τη φαντασία. Θα πετύχουν όμως τους σκοπούς-τους ουσιαστικά, γιατί αυτή η ρομποτικοποίηση και η γραφειοκρατικοποίηση και αυτών των Σ.Σ, θα μπλέξει τον κόσμο στα δικά-τους γρανάζια, προς ωφέλος της δημοκρατίας-τους.

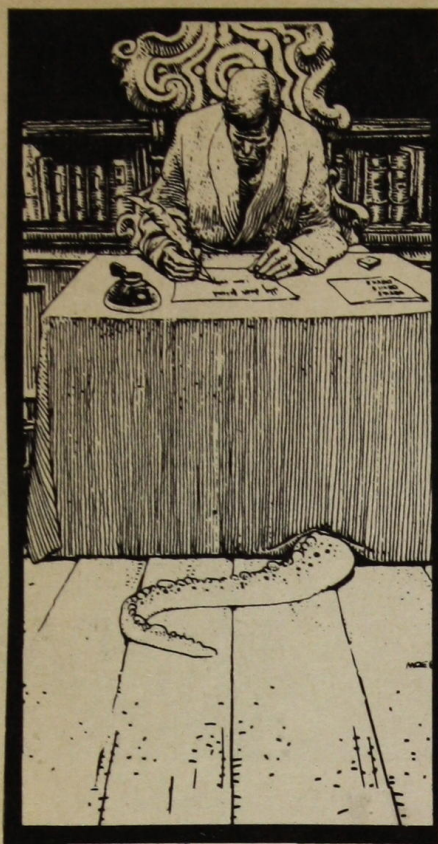
Οποιαδήποτε αλληλεγγύη όμως συνανταμε, είναι παρα την κοινωνία, εναντία σ' όλες τις πραγματικότητες-της, σαν ένας ατελείωτος αγώνας μεταξύ της εμψυγής ευπρεπειας-σεμνοτητας του ανθρώπου και της χοντρομαλακίας της κοινωνίας.

Εμείς για άλλη μια φορά θα αντισταθούμε στις εκλογικές σειρήνες, διατηρώντας την αγωνιότητα-μας. Και υποσχόμαστε ότι η ώρα της "πολιτικής λακούβας" δεν θα αργήσει να έρθει. Η λακούβα που θα χωρέσει τα πτώματα-τους, σίγουρα θέλει αρκετή δουλειά για να ανοίχτει.

Σημειώσεις

- 1) Διακήρυξη κυβερνητικής πολιτικής: Συμβολαίο με το λαό,
- 2) Μαλατέστα,
- 3) Νομός 1270/82, Φ.Ε.Κ 93Α/82,
- 4) ο.π.π.,
- 5) ο.π.π.,
- 6) ο.π.π.,
- 7) Π.Ζ. Βιντάλ: Οι εκλογές, εκδήλωση λαϊκής κυριαρχίας;

ΜΑΝΟΣ ΣΟΥΜΠΑΣΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ή ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΟΥ
**ΓΙΩΡΓΟΥ
ΘΑΛΑΣΣΗ**

Το κείμενο που ακολουθεί, όπως ίσως μπορεί να φανεί και από τον τίτλό του, είναι μια συντομή κριτική στο άρθρο που δημοσιεύθηκε κάτω από τον ίδιο τίτλο στο περιοδικό "ΡΗΞΗ" τεύχος 13 (1). Αυτό το κείμενο δεν θα γραφτόταν, αν το δημοσιευμένο άρθρο είχε παρουσιάσει κάπου αλλού. Αλλά η ΡΗΞΗ είναι ένα περιοδικό που μαζί με τις εκδόσεις "Κομμουνά" καλύπτει και καλύπτει ένα κενό στην θεωρία της αριστεράς στην Ελλάδα, ότι δηλαδή έχει σχέση με τον ιταλικό εργατισμό και τα συναφή, και γι' αυτό ορισμένα θεωρητικά-της άρθρα αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής. Το άρθρο αυτό, αποδεικνύει τουλάχιστον σ' εμάς, ότι οι συντροφοί της ΡΗΞΗΣ δυστυχώς δεν έχουν ξεδιαλύνει πολλά πράγματα στο μυαλό τους, και έτσι, παρά το ότι θέλουν να παρεμβούν κριτικά και πληροφωρικά για μια επαναστατική αριστερά, καταλήγουν να ταυτίζονται με ιδέες της παραδοσιακής αριστεράς, ή ακόμα και της αστικής ιδεολογίας. Αλλά αυτό νομίζω ότι θα φανεί καλύτερα, από αυτά που θα ακολουθήσουν σαν μια κριτική αποψη στο άρθρο αυτό.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

Ξεκινώντας την ανίχνευση του πρώτου μέρους του άρθρου που έχει τον ανωτέρω τίτλο, βλέπουμε να αναφέρεται πρώτα μόνον ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε κρίση, και κατόπιν βλέπουμε να ερευνώνται οι αιτίες αυτής της κρίσης. Εμείς κατ' αρχήν, συμφωνούμε με την άποψη ότι η ελληνική οικονομία (και κατά συνέπεια το ελληνικό μονοπώλιο) βρίσκεται σε κρίση, αλλά αυτό είναι κάτι που το παραδέχονται όλοι, από την ακρα δεξιά έως την ακρα αριστερά. Εκεί που διαφοροποιούμαστε από το άρθρο είναι οι αιτίες που έχουν προκαλέσει αυτή τη κρίση, και η προσπάθεια-μας στη συνέχεια, εγχείεται στο να δείξουμε, ότι ο αρθρογράφος της ΡΗΞΗΣ, τουλάχιστον αγνοεί ιδέες που υποτίθεται ότι προβάλλει το περιοδικό-του, και οι συναφείς μ' αυτό εκδόσεις.

Αυτή η προσπάθεια θα γίνει μεσα από σημεία κλειδιά του άρθρου, όπου πιστεύω ότι φαίνεται καθαρά, πως ο αρθρογράφος πεφτεί σε αντιφάσεις όχι μόνο με την πρα-

γματικότητα, αλλά και με τα γραφόμενα-του.

1ο σημείο, λοιπόν είναι, ότι σαν πρώτο αίτιο της κρίσης φαίνεται να θεωρείται ότι "όλες οι εταιρίες ελέγχονται από τις Τραπεζές και κυρία απ' την Εθνική, δηλ. το κράτος". Εμείς εδώ, έχουμε να παρατηρήσουμε, ότι εάν ένα μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων που δρουν στην Ελλάδα πραγματικά ελέγχονται από τις Τραπεζές λόγω του υψηλού δανεισμού-τους, δεν σημαίνει ότι είναι και όλες, γιατί ας μη ξεχάναμε ότι στην Ελλάδα και ειδικά στην μεταπολίτευση που παρουσιάζεται το φαινόμενο της υπερχρεώσης, μεγάλο μέρος επιχειρήσεων ελέγχεται από το ξένο κεφάλαιο, και σαφώς δεν παρουσιάζει την ίδια κεφαλαιακή διαρθρώση με τις ελληνικές (αμυγείς ή στο μεγαλύτερο μέρος) επιχειρήσεις. Επειτα, ο έλεγχος αυτός, είναι αμφίδρομος, με την έννοια ότι όσο ελέγχονται οι επιχειρήσεις από τις Τραπεζές, άλλο τόσο ελέγχονται και οι Τραπεζές από τις επιχειρήσεις! Αυτό σημαίνει, ότι λόγω της υπερχρεώσης των ελληνικών επιχειρήσεων, τυχόν μαζική χρεωκοπία-τους, θα προκαλέσει τεραστίο κραχ στο τραπεζικό σύστημα, με συνέπειες για την ελληνική οικονομία, που μπορεί να τις φανταστεί ο καθένας. Απ' αυτό άλλωστε εξηγείται και η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να σώσει αυτές τις επιχειρήσεις μέσω των κοινωνικοποιήσεων και των άλλων μέτρων της εκσυγχρονιστικής οικονομικής-του πολιτικής.

2ο σημείο: Το δεύτερο σημείο του άρθρου, αποτελεί και το δεύτερο αίτιο για την κρίση της ελληνικής οικονομίας, και αυτό λέει ότι υπάρχει "χαμηλό επίπεδο συγκέντρωσης στην Ελλάδα... με αποτέλεσμα την μη ύπαρξη μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων... και τον ιδιαίτερα μεταπρατικό και μικρομεσαίο χαρακτήρα της ελληνικής οικονομίας". Αμέσως σχέση μ' αυτό έχει και η άποψη ότι στην Ελλάδα δεν μπορούμε να μιλάμε για "πραγματικά μονοπώλια". Εμείς λοιπόν πιστεύουμε, ότι όλα αυτά, ερχονται σε αντίθεση με την πραγματικότητα, που είναι ότι στην ελληνική βιομηχανία υπάρχει υψηλή

συγκεντρωτικότητα, και σαν συνέπεια αυτής έχουμε εντόνα ολιγοπωλιακή ή και μονοπωλιακή ακόμα διαρθρώση στους σημαντικότερους (και στους περισσότερους) κλάδους. Για να στηρίξουμε την γνώμη-μας αυτή, περνούμε στοιχεία από το τελευταίο βιβλίο του Τ. Γιαννίτση (2), από τις σελίδες 247 έως και 270. Αξίζει να σημειώσουμε τα εξής, που δείχνουν το ποσο δίκιο έχουμε (σελ. 250): "Συμπερασματικά, οι ελληνικές βιομηχανίες παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: ένα σημαντικότατο τμήμα των κεφαλαιουχικών-ενδιαμέσων κλάδων εμφανίζει μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές δομές παραγωγής, ενώ οι βιομηχανίες καταναλωτικών ειδών... (α) ένα τμήμα-του παρουσιάζει αναλογα χαρακτηριστικά βιομηχανικής οργάνωσης με την τείλεψη των προηγούμενων κλάδων παραγωγής, (β) ένα άλλο, αριθμητικά περιορισμένο, εμφανίζει απ' ενός μεν ολιγοπωλιακή περιοχή παραγωγής κι απ' ετέρου μια ανταγωνιστική περιοχή (μικρομεσαίες μονάδες με μηδαμινό μερίδιο στην αγορά) σε συνυπαρξη". Για να επισφραγίσει την άποψη-μας αυτή ο Γιαννίτσης, γράφει παρακάτω στην σελ. 269 "η σχέση μεταξύ υψηλού βαθμού συγκέντρωσης και μεγάλου μεγέθους παραγωγικών μονάδων είναι στην περίπτωση της ελληνικής βιομηχανίας ΕΚΔΗΛΗ". Αν ο αρθρογράφος της ΡΗΞΗΣ έχει αντιθέτα στοιχεία ας τα προσκομίσει. Έτσι συμπερασματικά, η ελληνική βιομηχανία mutatis mutandis εμφανίζει κοινά χαρακτηριστικά με τις αναπτυσσόμενες καπιταλιστικές χώρες, και τα αίτια της κρίσης πρέπει να αναζητηθούν αλλού, και όχι στις ιστορίες για "ανεξάρτητο ελληνικό πνεύμα και αποδεικνύεται τροχόπεδη", ή ότι "ο ελληνικός καπιταλισμός ζει στην εποχή της μικρής οικογενείας".

3ο σημείο: Σαν τρίτο αίτιο ουσιαστικά της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού, εμφανίζεται η απουσία της "τεχνοκρατίας διευθυντών, μηχανικών, διαχειριστών, κλπ" που δίνουν "τις δυνατότητες μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής διαρθρώσης". Εξ' άλλου αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι η "ελληνική δεξιά δεν είναι το κομμα των μοναξέρων, αλλά το κομμα των εμπόρων, των

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ...

εργολαβών...και κυρία των μεσαίων μεταπρατών και εμπορών". Ξεκινώντας από το δεύτερο, θα πούμε, ότι εάν δεχτούμε ότι στον αναπτυγμένο καπιταλισμό η δεξιά είναι μόνο κομμά των μαντζερς θα έπρεπε να μην μπορεί να μπει ούτε στο κοινοβούλιο, όχι και να κατέχει την κυβερνητική εξουσία! Τέτοιες αναλύσεις για την κοινωνιολογική-ταξική φύση του εκλογικού σώματος της δεξιάς, θα έπρεπε να γίνονται με μεγαλύτερη προσοχή και όχι τοσο επιπολαιά. Όσον αφορά το πρώτο, οτι δηλαδή στην Ελλάδα δεν υπάρχουν οι μαντζερς, εμείς δεν θα πούμε βεβαία ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις μοιάζουν με τις αμερικανικές πολυεθνικές (κατι τέτοιο σίγουρα δεν ισχύει), αλλά θα πούμε ότι και αυτές κάπου εκεί τείνουν ειδικά την δεκαετία του '70. Κι αυτό μπορεί κανείς να το δει (α) με το κύμα των οικονομολόγων που κάνουν μεταπτυχιακά στο management και μεταμπάνουν τόσο στις ιδιωτικές αλλά και στις κρατικές επιχειρήσεις (β) με τις σχολές και τα σεμινάρια που διαρκώς ειδικά τον τελευταίο καιρό γίνονται για την επιμόρφωση των διοικητικών στελεχών των επιχειρήσεων και (γ) με την προβολή για την ολο και θετικότερη συμβολή των μαντζερς στην ελληνική οικονομία που γίνεται από αστικά έντυπα με πρώτο και καλύτερο τον Οικονομικό Ταχυδρομό (3).

Συμπεράσμα: Από το πρώτο κομμάτι του άρθρου αυτού, και μετά την ανάλυση των 3 σημειωκλειδίων για την κριτική ανάλυση του κείμενου, μπορούμε να βγάλουμε τα εξής συμπεράσματα:

(α) Τα αίτια της κρίσης όπως τα εμφανίζει ο αρθρογράφος, δηλαδή μικρομεσαία δομή και χαμηλή συγκεντρωτικότητα, υπερβολικός δανεισμός, έλλειψη διευθυντικών στελεχών και απηρχαιωμένη νοοτροπία, διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα, είτε γιατί δεν ισχύουν καθόλου όπως το πρώτο, είτε γιατί ισχύουν μόνο εν μέρει και όχι βεβαία στον βαθμό που εμφανίζονται στο κείμενο.

(β) Μέσα από τα αίτια της κρίσης όπως τα αναφέρει ο αρθρογράφος είναι ξεκαθαρό, οτι γι' αυτόν κυρία αίτια της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού δεν είναι η αντιθεση μισθώτης εργασίας-κεφαλαίου και ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, αλλά είναι αιτίες που ουσιαστικά εμφανίζονται στην σφαίρα της κυκλοφορίας και οπωσδήποτε η σημασία-τους είναι πολύ μικρότερη.

(γ) Έτσι, ουσιαστικά η ιδέα που φαίνεται να προτείνει ο αρθρογράφος είναι ακριβώς ίδια με αυτή της παραδοσιακής αριστεράς (Πασοκ, ΚΚΕ, κλπ), που βλέπει σαν αίτιο της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού την στρεβλή διαρθρωσή-του, και έχει σαν πολιτική πρόταση, τον εκσυγχρονισμό του συστήματος και μετά βλέπουμε.

Εμείς θεωρούμε και την ανωτέρω ιδέα και την ανωτέρω πρόταση σαν αντεπαναστατικές, που σκοπό έχουν την αποκρύψη της ταξικής φύσης της ελληνικής κοινωνίας, και τον ρεφορμιστικό εγκλωβισμό του επαναστατικού κινήματος.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ:

Στο δεύτερο μέρος του άρθρου που έχει τον ανωτέρω τίτλο, ο αρθρογράφος προσπαθεί να θεμελιώσει την άποψη οτι στην Ελλάδα το κράτος γίνεται ο κυριος επιχειρηματίας και βασική πηγή της συσσωρευσης κεφαλαίου. Και εδώ βρήκαμε τα εξής σημεία, πάνω στα οποία στηρίζουμε την κριτική-μας:

1ο σημείο: Κατ' αρχήν, ο αρθρογράφος αναφέρει οτι η κρατικοποίηση είναι αναλογία με την κρίση που περνάει μια καπιταλιστική χώρα, και γι' αυτό "όσο πιο δυνατή και πρωτοπορά είναι η αντιστοιχη καπιταλιστική χώρα τόσο πιο γρήγορα προχωράει η κρατικοποίηση (βλέπε πχ. Αμερική, Ιαπωνία, Ελβετία κλπ)". Δύο βασικές παρατηρήσεις έχουμε να κάνουμε πάνω σ' αυτό: (α) Δεν διευκρινίζεται ακριβώς τι εννοεί με τον όρο κρατικοποίηση: αύξηση των δημοσίων δαπανών, έλεγχος των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας από το κράτος, έλεγχος ιδιωτικών επιχειρήσεων σε τομείς όπως πχ. η μεταποίηση, ή όλα αυτά μαζί; Κυττώντας λίγο παρακάτω (σελ. 23), βλέπουμε οτι για να φανεί η έκταση της κρατικοποίησης στην Ελλάδα αναφέρονται περιπτώσεις εταιριών κοινής ωφελείας, τραπεζών, δουλίστηριων, συγκροτήματα Μποδοσική κλπ. που περνούν κάτω απ' τον κρατικό έλεγχο. Όμως η αμβιβολία παραμένει, κι αυτό γιατί κρατικοποιήσεις εταιριών κοινής ωφελείας, ή αύξηση των δημοσίων δαπανών είναι το κύριο χαρακτηριστικό του καπιταλισμού μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο, όπου πλέον μιλάμε για το "κράτος ευημερίας" (welfare state). Αυτή δε η επέκταση του κρατικού τομέα, ήταν αναγκαία για την διασώση του καπιταλισμού μετά την μεγάλη οικονομική κρίση της δεκαετίας του '30. Έτσι το παρεμβατικό κράτος, κάνει πρώτα την εμφάνισή-του, στη μητροπολή του καπιταλισμού τις ΕΠΑ με το Νιούλ Ντηλ της κυβερνήσης Ρουσβέλτ. Μ' αυτό θέλουμε να πούμε, οτι η κρατική επέκταση συνδέεται άμεσα (κάτω από οποιαδήποτε μορφή) με την εξέλιξη του καπιταλισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, και δεν είναι βεβαία ελληνικό φαινόμενο. Αξίζει να αναφερθεί εδώ άρθρο του Α. Νεγκρι, σχετικά με τον Κεϋνς (4) που στην σελ. 119 χαρακτηριστικά γράφει: "ο παρεμβατισμός αποκτάει εδώ έναν πρώτο συγκεκριμένο καθορισμό: μπορεί πολιτικά να μην είναι πια επιθυμητός, είναι όμως τεχνικά αναγκαίος" δεν καταγράφει τόσο την κοινωνικοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, όσο αποτελεί ένα ουσιαστικό σημείο αναφοράς για τις μορφές και τα στάδια ανάπτυξης. Το ρίσκο που εμπεριέχουν οι επενδύσεις πρέπει λοιπόν να εξαφανιστεί ή τουλάχιστον να περιοριστεί από την σύμβαση, και το κράτος θα πρέπει να εκπληρώσει τον ρόλο του εγγυητή της θεμελιώους οικονομικής σύμβασης. Το κράτος οφείλει να υπερασπιστεί το παρόν του μελλοντός". Όπως επίσης χαρακτηριστικά είναι και τα λόγια του Ρ. Παντισερι (5): "Σ' αυτές τις διαπιστώσεις... ολος ο παρεμβατικός καπιταλισμός, εκείνος δηλαδή ο καπιταλισμός που παραδίδει στις δημοσίες εξουσίες, στο κράτος, ένα σημαντικό ρόλο επέμβασης στην οικονομία, θεωρίες που στην συνέχεια τις βρίσκουμε

με διάφορες μορφές και σε διαφορετικά επίπεδα, έχουν όμως την ρίζα-τους σε αυτή την οικονομική πραγματικότητα του καπιταλισμού, σ' αυτή την οικονομική ανάπτυξη του καπιταλιστικού συστήματος". Αναφεραμε αυτά τα δύο πράγματα, γιατί είναι γνωστή η συμπαθεια της ΡΗΞΗΣ με τους Ιταλούς εργάτιστες. Εμείς θα συνιστούσαμε στον αρθρογράφο να ρίξει μια ματιά και στον Ν. Πουλατζά (6) σχετικά με την εξέλιξη του καπιταλιστικού κράτους, κατι μπορεί να βγει κι από κει.

(β) Επειδή ο αρθρογράφος αναφέρει, οτι η κρατικοποίηση εξαρτάται από την οικονομική, περά απ' τα ανωτέρω, που για μας βαίνουν το θέμα στις σωστές-του διαστάσεις, θα θέλαμε να κάνουμε και την εξής ερώτηση: Η Δ. Γερμανία, το Βελγίο, η Γαλλία, είναι από τις αδύνατες καπιταλιστικές χώρες; Αν όχι, πως εξηγείται η αυξημένη παρέμβαση του κράτους στις οικονομίες αυτές; (Για να μην πούμε βεβαία και για την Σουηδία).

2ο σημείο: Αφού ο αρθρογράφος αναφερθεί για μια ακόμη φορά στα προβλήματα του ελληνικού καπιταλισμού, λέγοντας "στην Ελλάδα, μια από τις καθυστερημένες και ιδιομορφές χώρες της Δύσης, το πρόβλημα το οποίο συναντάει η καπιταλιστική ανάπτυξη είναι ακριβώς η μικρομεσαία δομή-της" ή "προκειται για ένα λαό μολυσμένο με επιχειρηματικό πνεύμα", πράγματα που είδαμε στο προηγούμενο μέρος του άρθρου-μας, φτάνουμε και στο πιο ενδιαφέρον συμπέρασμα που προκύπτει από το δεύτερο κεφάλαιο: "Το κράτος γίνεται το μόνο πραγματικά μεγάλο μονοπώλιο στη χώρα, η επιχείρηση "ελληνικό κράτος ΑΕ" γίνεται ο αμέσως διαχειριστής του 50% του ΑΕΠ και ο ρυθμιστής του υπολοίπου".

Πριν όμως προχωρήσουμε στην εξέταση αυτού του συμπεράσματος διαβάστε αυτό το απόσπασμα:

"Ειδικότερα η κυρία και βασική από τις κρατικομονοπωλιακές μορφές είναι το περάσμα στα χέρια του κράτους ξεχωριστών επιχειρήσεων ή κλάδων της οικονομίας, η δημιουργία με έξοδα του κράτους προϋπολογισμού καινούργιων επιχειρήσεων". Ποιος τα λέει αυτά; Όχι η ΡΗΞΗ όπως ευκολα θα μπορούσε να υποθεθεί κανείς, αλλά ο Γ. Φαρακός βασικό στελεχος του ΚΚΕ (7). Γιατί το αναφερούμε; Για να δείξουμε πως ο αρθρογράφος της ΡΗΞΗΣ βλέπει το κράτος όπως το βλέπει και η κλασική σταλινική θεωρία. Μην ξεκαθαρίζοντας τι σημαίνει μονοπώλιο, που δημιουργείται (στη σφαίρα της παραγωγής ή στη σφαίρα της κυκλοφορίας;) και ποιος είναι τελικά ο ρόλος του αστικού κράτους, προσπαθεί να μας πείσει.

Αγνώνοντας οτι το μονοπώλιο ξεπηδάει κατ' ευθείαν από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, κι οτι δεν είναι μια μονιμή κατάσταση, αλλά κατι που σήμερα υπάρχει κι αύριο όχι, συμπλέει με την κρατικομονοπωλιακή θεωρία, που είναι άλλη μια σταλινική προσπάθεια για την χειραγώγηση-του και τον αποπροσανατολισμό-του. Για μας το κράτος στη φάση του μονοπωλιακού καπιταλισμού, δεν γίνεται το ίδιο μονοπώλιο, αλλά "εξασκώδεται να παραμένει αστικό κράτος, δηλαδή συμπικνώνει πολιτικά την εξουσία του

...το κράτος σαν κεφάλαιο

συνολικού κοινωνικού κεφαλαίου. Έτσι και η παρεμβάση-του συμβάλλει αποκαταστατικά στο να δημιουργηθούν οι γενικοί όροι που εξασφαλίζουν την διευρημένη αναπαραγωγή όχι μόνο των μονοπωλίων, αλλά του συνολικού κοινωνικού κεφαλαίου. Έτσι το κράτος στον μονοπωλιακό καπιταλισμό δεν γίνεται μόνο παρεμβατικό κράτος, αλλά γίνεται παράλληλα "κράτος δικαίου" και "κράτος κοινωνικής πρόνοιας". (8). Και για να μην κατηγορηθούμε ότι δεν τα διαβαζουμε όλα, αλλά ότι μας συμφερει, να τι γράφει και ο Α. Νέγκρι (9) (σελ. 121): "Διασφαλίζοντας την συμβάση που συνδέει το παρόν με το μέλλον, το κράτος βρίσκεται ακόμα στην υπηρεσία των καπιταλιστών: οριζόμενο αυτό το ίδιο σαν παραγωγικό κεφάλαιο, το κράτος προσπαθεί να ξεπεράσει ακόμα και τις δομικές προστριβές που μπορούν να καθορίσουν την οικονομία της αγοράς και την εμμεση σχέση με τους ατομικούς καπιταλιστές. Είναι το καινούργιο κράτος, το κράτος του κοινωνικού κεφαλαίου." Για να υποσημειώσει ο ίδιος: "Φυσικά η καλύτερη περιγραφή αυτής της κατάστασης, παραμένει παρ' όλα αυτά η μαρξιστική προβλεψη της διαμορφώσης του κοινωνικού κεφαλαίου".

Εμείς, το μόνο που μπορούμε να συστήσουμε στον αρθρογράφο της ΡΗΣΗΣ είναι να διαβαζει προσεκτικότερα, γιατί αλλιώς κινδυνεύει να αυτοδιαψευδεται. Πράγμα που γίνεται και στο άρθρο αυτό, όπως φαίνεται απ' το σημείο 3.

3ο σημείο: Ο αρθρογράφος λοιπόν αντιφασκεύει με τα λεγόμενά του, και τα αναιρεί ο ίδιος, όταν αμέσως παρακάτω γράφει: "Μήπως αυτό σημαίνει ότι η ιδιωτική επιχείρηση θα εξαφανιστεί; Αυτό αμέσως τουλάχιστον δεν προκειται να συμβεί". Ή λίγο παρακάτω: "Μ' αυτή την έννοια, τις σημερινές κρατικοποιήσεις δεν θα πρέπει να τις φανταστούμε σαν το προοίμιο της κρατικοποίησης των πάντων -κατι που δεν θέλει σήμερα το κράτος κι οι

τεχνοκράτες-του- αλλά σαν μια παρεμβάση από τα πάνω που παράλληλα με τη κρατικοποίηση θα υποχρεώσει τους ελληνικές καπιταλιστές να κάνουν το άλμα από τον 18ο στον 20ο αιώνα. Δηλαδή απ' τη μια "Η επιχείρηση ελληνικό κράτος ΑΕ γίνεται αμέσως διαχειριστής κλπ, κι απ' την άλλη "στοχοί του Πάσοκ δεν είναι η πλήρης κρατικοποίηση". Η αντίφαση είναι τόσο φανερή, που ο δικός-μας σχολιασμός περιττεύει.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΑΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ:
Στο τελευταίο αυτό μέρος εμπεριέχεται η πολιτική πρόταση του αρθρογράφου.

Αφού με μια μικρή εισαγωγή ανακεφαλαιώσει όλα όσα είπε και προηγουμένως, θα φτάσει να πει: "Όμως γίνεται πια όλο και περισσότερο συνείδηση πως το κράτος δεν είναι πια -αν ήταν ποτέ- απλά υποταγμένο στις θέλησεις των "αστών", αλλά το κράτος είναι πια ο κεντρικός χώρος αναπαραγωγής και συσώρευσης του κεφαλαίου. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΤΑΓΜΕΝΟ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ, ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΑ", προτείνοντας έτσι σαν πρώτη πολιτική λύση: "όσοι σήμερα θέλουν να είναι πραγματικά επαναστάτες στην εποχή-μας, όσοι θέλουν να κάνουν πραγματικά αντικαπιταλιστικό αγώνα πρέπει όλο και περισσότερο να δείχνουν το περιεχόμενο του αντικαπιταλιστικού αγώνα, σαν αγώνα αντικρατικού..." Τι άλλο να πούμε εμείς; Νομίζω, ότι από όσα είπαμε προηγουμένως έχει φανεί καθαρά η αποψη-μας, καθώς επίσης και οι λόγοι που μας βρίσκουν αντιθετούς με τέτοια γραφομένα. Η επόμενη πολιτική πρόταση που γίνεται για "τις δυο παραδόσεις του εργατικού κινήματος που μπορούν να αρχίσουν να γίνονται ένα" δεν θα συζητηθεί εδώ, γιατί είναι ένα θέμα που θέλει ένα καινούργιο άρθρο (ίσως κατι τέτοιο να γίνει στο μέλλον). Έτσι θα τελειώσουμε εδώ, λέγοντας σαν συμπέρασμα τελικό, ότι ο τίτλος "οι περιπέτειες

της αυτονομίας στην Ελλάδα", νομίζουμε ότι δικαιολογήθηκε από την κριτική ανάλυση αυτού του άρθρου.

Θα μπορούσαμε να γράφαμε και άλλα περισσότερα, αλλά το βρισκουμε περιττό. Το μόνο που μας μένει να πούμε είναι ότι η ΡΗΣΗ δεν μας έχει συνηθίσει σε τέτοια "επιπολαία" άρθρα, και ελπίζουμε, ότι αυτές οι αποψεις δεν θα είναι και συνολικές του περιοδικού. Γιατί τότε, με λύπη-μας, θα πρέπει μάλλον να θεωρήσουμε τις προσπάθειες 4 χρόνων σαν οριστικά τελειωμένες, ενταγμένες κι αυτές στα πλαίσια της αστικής ιδεολογίας και του εφησυχασμού. Δεκεμβρίου 1983

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Στην ΡΗΣΗ ο τίτλος ήταν "Το ελληνικό κράτος σαν κεφάλαιο".
2. Τ. Γιαννιτσης: "Η ελληνική βιομηχανία: ανάπτυξη και κρίση", 1983, Εκδόσεις GUTENBERG.
3. Βλέπε στις σελίδες του Οικονομικού Ταχυδρομού: "Πρόσωπα" και "Συγχρονη επιχείρηση".
4. "Νεοκαπιταλισμός και επαναστατικό κίνημα", Εκδόσεις Κομμουνά, 1982.
5. όπου κι ανωτέρω.
6. Νίκος Πουλατζας: "Οι κοινωνικές τάξεις στον σύγχρονο καπιταλισμό", Εκδόσεις Θεμέλιο, 1981.
7. Γ. Φάφρας: "Θέματα του ελληνικού κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού" σελ. 17, Σ.Ε 1977.
8. "Μαρξισμός ή πολιτική οικονομία του μονοπωλίου;" άρθρο του Γ. Δ. Μήλιου στις ΘΕΣΕΙΣ, τευχ. 2-1982.
9. Βλέπε σημείωση 4.

Υ.Γ. Το κείμενο αυτό το χαρίζω στον φίλο-μου Γιώργο Χαμπά με εκτίμηση για τις προσπάθειες-του, παρα τις διαφωνίες που μπορεί να έχουμε στα επιμέρους θέματα. Γιατί στο βασικό, που είναι η αγώνια για μια κοινωνία, όπου ο άνθρωπος δεν θα εκμεταλλεύεται τον άνθρωπο, νομίζω ότι συμφωνούμε.

εμαε

εκδόσεις της μη αμεσης επανάστασης

**νεα (και τελευταία) περίοδος '84
με ενδιαφερουσες εκδόσεις...**

Πανικοβλήτη η ηγεσία του ΚΚΕ μπροστά στην ολοένα αυξανόμενη αντίθεση της νεολαίας να υπηρετήσει (συνειδητά) την στρατιωτική-της θητεία "... τον λαό και την πατρίδα", εφτίαξε εντρομή την ΚΕΕΔ (Κίνηση για τον Εθνικομοκρατισμό των Ενοπλών Δυνάμεων). Η Κίνηση αυτή βαίνει σαν στοχο-της τον εκδημοκρατισμό του στρατού, καθώς και την υπερασπίση του "λαϊκού" αιτήματος "... να ντυνούνται τα παιδιά μας το χaki για να υπηρετούν μια εθνικά ανεξάρτητη πατρίδα, ανοιχτή στην κοινωνική προκοπή."

Όπως φάνηκε από αναλόγο δημοσίευμα του Ριζοσπάστη (13/11/1983), η ΚΕΕΔ αναλαμβάνει να υπερασπιστεί και καίτοι ακόμη: την στρατιωτική θητεία εναντίον στις "περιέργες", όπως τις αποκαλεί, δραστηριότητες και την αντιμιλιταριστική προπαγάνδα των "περιθωριακών ομάδων", που "... πολλά παρουσιάζουν διογκωμένα για να προκαλέσουν τον φόβο."

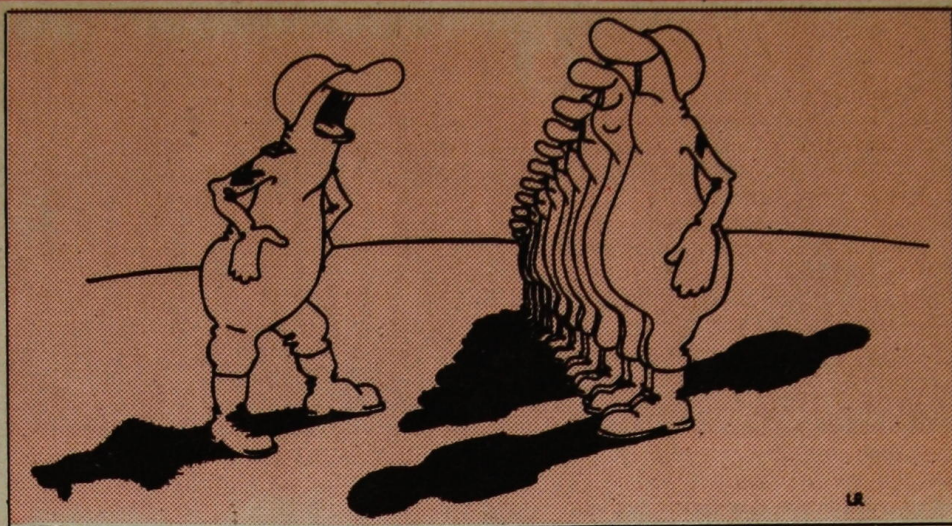
Ολοκληρω το "ενημερωτικό" κείμενο της ΚΕΕΔ διαπνέεται από ένα υψος "στρατιωτικού-τουριστικού οδηγού", που εκδόθηκε για να παρακινήσει τους τεμπέληδες τουρίστες-φανταρούς να επισκεφτούν τα αξιοθέατα του στρατού και να τους πληροφορήσει τόσο για τα δικαιώματα όσο και... για τις υποχρεώσεις που έχουν.

Αποσιωπώντας κι αυτήν ακόμη την λεγόμενη θεωρητική του στρατού, η ΚΕΕΔ υπερασπίζεται την υπαρχή-του και μας καλεί "... δίχως φόβο" να πλαισιώσουμε τις τάξεις-του. Η σταλινική πολιτική της ταξικής συνεργασίας σ' όλο της το μεγαλείο;

Ο στρατός, οποιοσδήποτε στρατός δεν είναι σε καμία περίπτωση "... υπερασπιστής της ελευθερίας" (Αλήθεια, ποιας ελευθερίας;), αλλά ούτε και "... των ιδανικών της εθνικής ανεξαρτησίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της προόδου". Είναι μια τεχνητή και ανομοιογενής μάζα, ένας μηχανισμός διατήρησης κι επιβολής της κρατικής σκεψής και της κυριαρχίας θείωσης, που μπορεί να υπάρξει μόνο χαρή στον εξωτερικό καταναγκασμό. Είναι ένας μηχανισμός σκλαβιάς και ανελευθερίας. Όλοι οι στρατοί, κάθε αποχρώσεως και ιδεολογίας, είναι μια καθοδηγούμενη μάζα που μπορεί να υπάρξει μόνο σαν τέτοια.

Τα σταλινικά γουρουνία της ΚΕΕΔ, αρνούμενα την ελευθερία στο όνομα "των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων" -γιατί ελευθερία σημαίνει ελλείψη κάθε εξωτερικού καταναγκασμού, κάθε τεχνητής και πειθαναγκαστικής συνυπαρχής- παλεύουν για να καθυποταξούν και να ξεκοιλιάσουν άλλη μια φορά κάτω από τις ιδεολογικο-μιλιταριστικές αρβίλες-τους κάθε ελευθεριακή δραστηριότητα, κάθε αντιεξουσιαστική κίνηση της νεολαίας. "... Η ΚΕΕΔ είναι διαμετρικά αντίθετη στις θέσεις και τις απόψεις ορισμένων περιθωριακών ομάδων, που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο λένε ότι η καλύτερη λύση είναι ταχώς η αποφυγή των στρατιωτικών καθήκοντων, ακόμη και της ίδιας της θητείας..." (Ριζ. 13/11/83). "... Η στηλη επανειλημμένα έχει υπογραμμίσει την αντίθεση-της στην καπήλεια που επιχειρείται γύρω απ' τα προβλήματα των στρατιωτών από ορισμένες ομάδες που συμπεριλαμβάνουν στις γραμμές-τους και υποπίτα στοίχηλα, αντιμετώπιζον με ανευθυνότητα την παραταξιακή στενότητα στα ζητήματα των Ε.Δ και αναπτύσσουν "περιέργες" δραστηριότητες τουλάχιστον, δίνοντας έτσι προσχήματα για την συγκοφαντήρηση και το χτύπημα του κινήματος εκδημοκρατισμού." (Ριζ. 13/2/83)

Εδώ βρίσκονται το νόημα και τα αίτια σύστασης της ΚΕΕΔ: στον τρομό που εμπνεουν τα αν-αρχικά ιδανικά της ελευθερίας, ιδανικά που σημερὰ βοηθούν απτήρηση, οσον αφορά τουλάχιστον

ΟΙ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΙ & Ο ΣΤΡΑΤΟΣ

το θέμα του στρατού, σε μια μεγάλη μερίδα της νεολαίας.

Αραγε, γιατί τα σταλινικά και ευρωσταλινικά γουρουνία δεν ζητάνε ένα ακόμη δημοψήφισμα; Ένα δημοψήφισμα που θα δείξει ποιοι είναι υπέρ και ποιοι κατά της στρατιωτικής θητείας; Καίτοι τέτοιο, βεβαίως, δεν σημαίνει πως υποστηρίζουμε την λογική των δημοψηφισμάτων, αλλά αποτελεί απλά κάποιο "αναπάντητο" ερώτημα για μας. Αρκού είναι υποστηρίχτες μιας τέτοιας λογικής, γιατί δεν προχώρανε και σ' ένα δημοψήφισμα για το στρατό; Η απάντηση είναι ευλογη: Ο στρατός είναι για τα ΚΚΕ ο,τι γύα την γλώσσα το σάπιο δοντι. Θα συνεχίσει να το πασπατεύει ερωτικά μέχρι το ξεριζωμα-του απ' την ταναλία της κοινωνικής επανάστασης...

Η σταλινική πολιτική της ταξικής συνεργασίας γίνεται κατανοητή κι από ένα άλλο γεγονός: Απ' την προσπάθεια που κάνει η ΚΕΕΔ να καλλιεργήσει ένα κλίμα αλληλοσεβασμού ανάμεσα στους αξιωματικούς και τους φανταρούς, πλάσσωοντας το αντεπαναστατικό σύνθημα "θητεία στην υπηρεσία του λαού και της πατρίδας". "... Η πλειοψηφία των αξιωματικών και υπαξιωματικών θέλουν να εκπληρώσουν την αποστολή-τους με βάση τα πατριωτικά-τους (διαβάζε: σωβινιστικά-τους) αισθήματα... Η ΚΕΕΔ πιστεύει ότι οι στρατιώτες πρέπει να βλέπουν τα μονίμα στελέχη των Ε.Δ μ' αυτό το πνεύμα και με τη στάση-τους να συμβάλλουν στο ξεπερασμά των αμοιβαίων προκαταλήψεων..."

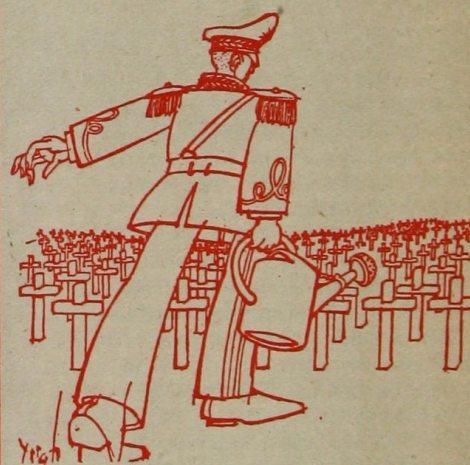
Εθνική Ενότητα, λοιπόν! Συσπειρωση γύρω απ' την κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών και γύρω απ' τους φασιστικούς μηχανισμούς του κρατικο-μιλιταριστικού μηχανισμού.

Εθνική Ενότητα για την υπερασπίση του "πατριού εδάφους"! Κι όμως, κυριοί, Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΙ-

ΝΑΙ ΜΙΑ ΠΑΓΙΔΑ... ΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝΕ ΠΑΤΡΙΔΑ!!!

Τελειώνοντας, δεν μπορούμε παρά να αναδημοσιεύσουμε τις ΕΥΧΕΣ και τις ΕΛΠΙΔΕΣ που σκορπάει απλόχερα το ΚΚΕ στα "στρατευμένα νιάτα":

"... καλή θητεία λοιπόν, με το κεφάλι ψηλά. Με το μυαλό ζωντανό και την καρδιά γεμάτη από τα ιδανικά της εθνικής ανεξαρτησίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της προόδου... Και μην ξεχνάτε ούτε στιγμή. Αυτοί οι γονείς, οι φίλοι, οι συναδελφιστές στη δουλειά, το σωματείο-σας, ο δήμος, η κοινότητα, η ΚΕΕΔ θα βρίσκονται πάντα στο πλευρό-σας..."

Εχετε γεια, λοιπόν, αδελφια. Η πατρίδα πάντα θα σας θυμάται και θα αναφέρει το ηρώϊκο κατορθώμα-σας στις ιστορικές-της σελίδες. Ο χαμός-σας θα 'ναι σύμβολο της εθνικής ανεξαρτησίας και της προόδου... των υπολοίπων-μας.

ΣΤΑΛΙΝΙΚΑ ΣΚΟΥΛΙΚΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΧΡΕΣΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΧΩΝ... όσο πιο μακριά θα 'ναι ο δρόμος της προδοσίας-σας, άλλο τόσο πιο αξεχάστη θα 'ναι και η αναμνήση της εικόνας του τελούς-σας...

Η ΤΑΝΑΛΙΑ

ΤΟ ΕΙΣΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Το άρθρο αυτό δεν το γράψαμε "εμείς" -καποιο απομεινारी των παλιών Λιμας" - για να κοινοποιήσουμε όλα κείνα που "μαγειρεύτηκαν" μέσα στο σπιτι-μας. Η μετακομιση-μας ήταν μια πράξη συνειδητή κι όχι απορροια του φόβου για πιδανή (αν και σε μεμονωμένες περιπτώσεις το στοιχείο αυτό επαιξε ένα ρολό) εκκένωση ή κατι παρομοιο. Το κείμενο που δημοσιεύουμε μας βοήθησε να καταναλώσουμε τον χρόνο που περάσαμε στη Λίμα. Είναι μια προσπάθεια που ελπίζουμε πως θα ξαναζωντανεύει μια συζήτηση που σταμάτησε εδώ και καιρό.

"Όλοι-μας είχαμε αποκοπεί από το σύστημα σ' ένα διαφορετικό επίπεδο, γεγονός που καθορίστηκε απ' τον τρόπο που βίωνε κανείς την καθημερινή ζωή. Ξαν ολότητα, όμως, είμασταν ακαταβλητοί. Είμασταν η ελευθερία. Καταλαβα, βεβαία, πως δεν φτάνει να έχουν ξεπεράσει οι άλλοι κατι από την καταπίεση-μου, αλλά πως κι εγώ ο ίδιος πρέπει να την ξεπεράσω. Πρέπει να ξεκαθαρίσω ένα καρο πράγματα μέσα-μου, προτού βιώσω ακόμα προσωπικά αυτό το αίσθημα των Λιμας, αυτό το παντρεμα μ' ό,τι σημαίνει για μένα ελευθερία."

Απ' την άλλη μεριά, όλοι κουβαλούσαμε μέσα-μας τα παλιά σκατά της προσωπικής-μας ιστορίας. Ό,τι και να προσφεραμε στην ελευθερία, άλλο τόσο συμβάλαμε και στην καθολική παραλυσία.

"Το να πεταξεις ένα αυγό στον τοίχο ήταν για μένα κατι πρωτογνώρο. Δεν τό'χα ξανακάνει, παροτι ήμουν πάντα συνηγός τετοιών πράξεων. Μέσα στην ανακατοσούρα η ιδιοκτησία χάθηκε, όπως και οι αρχές-μου. Ξαν τα πράγματα πράγματα εκείνα που όταν τα χρειαζέσαι δεν μπορείς να τα βρεις... Κατά τ' άλλα, ζούσα και χωρίς αυτές". Είμασταν κομμάτι ενός χώρου, που ορίστηκε μέσα απ' τη ζωή σαν ο χώρος του | της καταληψία. Ένας χώρος αληθεία ποι ποικιλομορφού, αλλά με το γενικό γνώρισμα του παρανομού, εκτός νόμου χώρου, για τον οποίο έπρεπε όλοι να αγωνιστούν.

Η πολυχρωμή παλαττα της πολιτικής συνειδησης και στρατευσης που βρισκόνταν στη Λίμα, επέτρεψε στην αρχή μια πληθώρα συγκρούσεων και δραστηριοτήτων σε πολλά και διάφορα επίπεδα. Απ' το "Ανοιχτό Σπιτι Για Όλους" μέχρι το "straighten fighter".

ΧΕΣΤΑ - ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΝΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Με τον καιρό ασχολιομασταν ολοένα και πιο πολύ με το δικό-μας θεατρικό έργο: "πολεμώντας στο χάος"-ΧΕΣΤΑ.

Η υποτιθέμενη επίθεση, εξελίχθηκε σε υποχώρηση. Το δεύτερο μέρος του θεατρικού έργου "εγκατελείμενοι στο χάος" -δεν παιχτηκε πάνω στη σκηνή. Η θεατρική ομάδα ΧΕΣΤΑ διασπάστηκε σε δυο ομάδες. Η μια την κοπάνησε. Ένας χειμώνας χωρίς νερό, μαζί με τα σχετικά προβλήματα θέρμανσης, φάνηκε πως ήταν για μερικούς πολύ βαρύς. Η εποχή της αθουρβης μετακομισης πλησίαζε. Την ανοίξη του '82 χτύπησε για πρώτη φορά η απογοήτευση. Ήταν η εποχή της ειρηνικής εισόδου στα σπιτία. Πολλά απ' τα καινούργια παιδιά θεωρούσαν το κατειλημένο σπιτι σαν καποιο χώρο όπου δεν θα πληρώναν νοίκι. Οι παλιοι Λιμας γίνονταν ολοένα και πιοτερο μυθος, ενώ οι καινούργιοι δεν είχαν πια ευκαιρία. Το σπιτι, μετά από λίγο, διασπάστηκε σε δυο κουζίνες, πράγμα αδιανοητο για τους παλιους Λιμα. Εκφράσεις, όπως "εμείς -οι Λιμα" έγιναν είτε "εγώ- ένα μάτσο προβλήματα", είτε "απομονωμένοι μέσα στον πολιτικό αγώνα".

Το στοιχείο της υπευθυνότητας για τις βασικές αρχές της κοινής-μας ζωής (Ερωτας, Ζυμώσεις, Προοπτικές, διατήρηση του σπιτιού σε καλή κατάσταση) χάθηκε γρήγορα.

Μετά την παύση του καλοκαιριού μετακομίσαν από κει και οι δυο τελευταίοι Λιμα που είχαν απομεινεί.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ

Στοχος του κινήματος-μας ήταν να καλύψουμε όλοι μαζί ένα κομμάτι της αποστάσης που οδηγεί στη ριζική αλλαγή της κοινωνίας (επαναστατική πράξη) και να προφτασουμε την κοινωνία εκείνη που δεν γνωρίζει τον φόβο και την εξουσία.

Η καταληψία ενός σπιτιού είναι μια επίθεση εναντίον στην ιδιοκτησία: σ' αυτό το μέσο εξουσίας που διαφυλάσσεται απ' το κράτος. Δεν απαιτούμε καλύτερους ιδιοκτήτες, αλλά ιδιοκτήτες να'ναι οι χρήστες των σπιτιών. Μια καταληψία είναι για μας μια απαλλοτρίωση.

Στο χώρο των καταληψιών αναπτύχθηκαν κυρία δυο τάσεις: οι άνθρωποι που αναλαμβάνουν την ευθύνη του κατειλημμένου σπιτιού και που ευκολά τώρα γίνονται ιδιοκτήτες, και οι άλλοι που βλέπουν το σπιτι

κυρία σαν ένα χώρο απ' όπου θα μπορούν να διεξάγουν τον πολιτικό αγώνα-τους ενάντια στο κράτος.

Μια καταληψία σπιτιού προσφέρει τη δυνατότητα ενός α-νόμου χώρου, ενός ελεύθερου απ' τους ισχυόντες νόμους χώρου, και κατά συνέπεια μια αυτοδιδυνομένη, αυτοορίζομενη και αυτονομη ζωή.

Για να μπορούσαμε να αντιπαραθεσουμε στην παρακμή αυτού του συστήματος και στη συνειδητή στρατηγική-του της εξατομικεύσης μια νέα δυνατότητα ζωής, πρέπει να αναπτύξουμε μέσα από συλλογικούς τρόπους ζωής έναν νέο τρόπο δουλειάς στο πολιτικό, οικονομικό και πνευματικό-πολιτιστικό επίπεδο.

Αφού εξανεμίστηκε το πρώτο κύμα ευφορίας, διαπιστώσαμε πως όλα αυτά δεν γίνονται, έτσι ευκολά, απ' τη μια μεριά στην άλλη, και πως προκειται για μια μακροπρόση και συχνά οδυνηρή διαδικασία, κατά την οποία τα πωγυρίσματα υπερβαίνουν κατά πολύ τις επιτυχίες.

Ο ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΑΣ ΣΑΝ ΚΑΝΟΝΑΣ

Ο Ελεύθερος χώρος έχει κι' αυτός δυο όψεις: απ' τη μια διατηρούνται οι δομές εκείνες που συμβάλλουν στην τήρηση της "τάξης" - όπως την εννοούν οι αστοί - ενώ απ' την άλλη αναζητούνται και πραγμάτωνονται νέες. Από αντίδραση στους κυρίαρχους κανόνες, που όπως κι μπατσοί είναι η πιο ευκολοσυλληπτή και ευκολοϊδωτή εκφραση του συστήματος, σου ερχεται η ανάγκη να'σαι εναντίον σ' όλους τους κανόνες. Γιαυτό και ενεργούσαμε όπως μας καβλώνε: χαρακτηριστικά ρούχα καταληψία, μποχα, παγεροί χώροι και μοναξία - αλλά πάντα μέσα στα πράγματα... Ίδου, οι νέοι αντικανόνες...

Γουστάραμε, όπως και να το κάνουμε να φτύσουμε τις παλιές δομές, εφόσον απορριπταμε το ιεραρχικό οικοδομήμα της εξουσίας. Η έλλειψη δομών σημαίνει για μας ένα ακόμα βήμα προς την απελευθέρωση απ' την καταπίεση και την ανία της εξασφαλισμένης ζωής. Προσπαθήσαμε να ζήσουμε μέσα στο σπιτι δείχνοντας πάντα κατανόηση στους άλλους. Συλλογικότητα σημαίνει για

μας: "όλοι μπορούν μ' όλους". Το κίνημα ταλαντεύονταν ανάμεσα σε δυο ακραίες λογικές: ανάμεσα στον αφανισμό αφανισμό των υπολοίπων πολιτικών τάσεων και στην ελπίδα πως θα κερδίζε την ιερή συγκατάθεση-τους.

Όπως και για το κίνημα, έτσι και για κάθε άτομο ξεχωριστά, η ζωή είχε χωριστεί σε διαφορές φάσεις:
Περίοδος Α': Διαδηλώσεις, πολιτικά μαζεματα χωρίς τελειωμό, προκηρύξεις και

ερωτές. Αλληπαλλήλες ερωτικές εξεγέρσεις ανάμεσα στις φάσεις του κινήματος.
Περίοδος Β: Οι πρώτες ανακατες σκεψεις κατασταλάζουν και μπαίνουν σε κάποια συνέχεια, αναδυόμενες πάλι στη σφαίρα του προσωπικού.
Περίοδος Γ: σφαλισμένοι στους εαυτούς-μας δίχως ελπίδες, ταξίδια και πορείες, σπουδές και αναζητήσεις προοπτικών.

Απο δω και στο εξής, η δραστηριότητες πρέπει να πηγαζουν απ' την αυτοβούλη υπευθυνότητα κι όχι απ' τους συλλογικούς καταναγκασμούς που 'βαζε άλλοτε το κίνημα. Υπάρχει ανάγκη σήμερα να ενεργήσει κανείς από μόνος-του: είτε στις ζυμώσεις, την υγεία, την διατροφή και τα προσωπικά ενδιαφέροντα, είτε για την δημιουργία ειδικών ομάδων ευαισθητοποιημένων στο γεγονός της συλλογικής υπευθυνότητας πάνω σε θέματα πολιτικού αγώνα και καθημερινής ζωής. Το κίνημα που θα 'φερνε τον κατακλυσμό δεν υπάρχει - ο,τι κινείται είμαστε εμείς.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ
NO FUTURE

Ο χώρος της αντίστασης εναντίον στην ευημερία κυριαρχείται από μια συνείδηση σουπερ-μάρκετ ("περνω για παρτη-μου ο,τι μπορω να βουτηξω"). Να, κάποια εστώ χαλαρή σχέση με την απολυτή αρνήση των κανόνων. Η έλλειψη ιστορικής συνείδησης (οι αγώνες γύρω από προβλήματα στεγής στο Βερολίνο είχαν αρχίσει ήδη από το 1872), καθώς και η λογική του "No Future" είναι για μας σημαδία εγκλωβισμού μέσα σ' ένα διεστραμμένο σύστημα. Αν εξεταστεί κανείς στα σοβαρά την εξέλιξη της οικονομικής κρίσης (που δεν προκειται να φρεναρει ούτε μπρος στις εναλλακτικές επιχειρήσεις), θα θεωρήσει σίγουρο το γεγονός, πως σε σύντομο χρονικό διάστημα η σημερινή ευημερία θα γίνει ένα απιαστό όνειρο για μια ντουζίνα αστούς. (Οι αριθμοί του Εθνικού

Προϋπολογισμού του '83 παρουσιάζουν μια δραστική μείωση των κοινωνικών παροχών και ταυτόχρονα μια αύξηση του αμυντικού προϋπολογισμού για τους μπατσούς, το στρατό και τη δικαιοσύνη που αποσκοπεί στην υπερασπίση της κερδοσκοπικής ιδιοκτησίας)

Το σύνθημα "Αντίσταση στην Ευημερία - NO FUTURE" καθορίζει την στάση των ανθρώπων εκείνων που υποχωρούν ήδη μπρος στα πρώτα σημάδια του μελλοντος. Μια στάση απέναντι στη ζωή, όπως αυτή: "φοβόμαι το ξύλο γιαυτό και δεν αμυνόμαι", οδηγεί σε οξυμένες καταστάσεις σε μια καινούργια μορφή φασισμού, σ' ένα νέο σύνδρομο στρατοπέδων συγκέντρωσης. (Χέρι με χέρι στον θαλάμο αερίων" ή "Ειρήνηνα προς την καταστροφή")

Οι εξελίξεις των τελευταίων χρόνων εκάναν φανερό, πως δεν μπορούμε πια να προχωρήσουμε άλλο βασιζόμενοι στην μεχρι τώρα μορφή του αυθορμητου. Ενοψη της κρίσης, το συμφέρον του κρατους να στραγγαλίζει το κοινωνικοεπαναστατικό κίνημα διογκώνεται διαρκώς. Πρέπει να ανακαλύψουμε μορφές οργάνωσης που να μπορούν να συνδιαζουν το αυθορμητο και την προγραμματισμένη δράση.

Πρέπει να φτασούμε στο σημείο να ενεργούμε κεραυνοβόλα απ' τη μια, και με μακροπροθεσμούς στοχούς απ' την άλλη. Η κρατική αστυνομευση εντει εντεινεται συνεχώς. Οι καινούργιες, κατά συνεπεία, δομές πρέπει να είναι α-τύπες μικρές ομάδες, στις οποίες οι άνθρωποι θα γνωρίζονται καλά μεταξύ-τους και θα βρίσκονται σε επαφή με άλλες συγγενικές. Δεν προκειται, βεβαία, για κατι καινούργιο... Είναι όμως καιρός για να το βάλουμε μπρος!

"Όταν ακουώ, πως μια αναρχική κοινω κοινωία δεν θα μπορούσε ποτε να λειτουργήσει, μου 'ρχεται στο νου αυτο που 'λεγαν παλιότερα για τους μαυρούς: πως, δηλαδή, γεννηθηκαν σκλαβοι και δεν θα μπορούσαν ποτε να ζησουν μια ελευθερη ζωή."

Η ελευθερία δεν είναι ένα γεγονός, αλλά μια Διαδικασία!

Viva la Lima

ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

1977. Η Μπολωνία, η Ρώμη, και το Μιλάνο έχουν εξεγερθεί. Ο αναβρασμός προκλήθηκε από την ολοένα και χειρότερη κατάσταση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού και που υπήρξε παράλληλη με την οικονομική κρίση, τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, την κρίση των θεσμών, την αστικοποίηση των παραδοσιακών δυναμειών της αντιπολιτεύσεως: του ΚΚΙ (PCI) και της συνδικαλιστικής ηγεσίας. Το ΚΚΙ θέλησε με τον "ιστορικό συμβιβασμό"-του (τον οποίο απορρίψε πάλι τον Μάρτιο του '83) να συμμετεχει μαζί με τους χριστιανοδημοκράτες (DC) στην κυβέρνηση. Με το ένα τρίτο των ψήφων το δεύτερο μεγάλο κόμμα της Ιταλίας ελέγχει αμετρήτες τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις, μεταξύ των οποίων και τις μεγαλύτερες. Το ΚΚΙ συνδέθηκε με την "πολιτική της εθνικής ενότητας" χωρίς στην πραγματικότητα να επηρεάζει ποτέ τις ενέργειες της κυβέρνησης. Και η αποδείξη ηρθε σύντομα.

Μια "μεγάλη εκδήλωση εναντίον της καταστολής" οργανώθηκε το 1977 στην "κομικίνη Μπολωνία", την πολύ προτυπο κομμουνιστικής διοίκησης. Στην εκδήλωση ήρθαν χιλιάδες άτομα: αυτονομοί διαφόρων πολιτικών πεποιθήσεων, μητροπολιτάνοι ινδιάνοι, φεμινίστριες, ανέργοι, ριζοσπάστες, εργάτες, φρικια, αστεγοί και νεαροί ντροπ-αούτ -με λίγα λόγια όλοι αυτοί που δεν μπορούσαν να απορροφηθούν από τα κόμματα, τα συνδικάτα και τους εκκλησιαστικούς θεσμούς. Από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Σεπτέμβριο κυριαρχούσαν στην πόλη διαδηλώσεις ποτε πολυχρωμες και αστείες, ποτε καυτές και βίαιες, καταλήψεις σπιτιών, "autoriduzione" (δηλ. 20 άτομα πεγαίνουν για φαί ή στο σινεμα και αφήνουν ένα συμβολικό ποσόν δηλώνοντας πως το κράτος θα συμπληρώνει τον λογαριασμό) κλπ, και έδιναν την εντύπωση στις άλλες χώρες πως στην Ιταλία η επανάσταση ήταν ζήτημα χρόνου και μόνο. Στη Γερμανία ιδιαίτερα ο μύθος αυτός ήταν πολύ ισχυρός, ίσως γιατί η Αριστερά στο "γερμανικό φθινόπωρο" του '77 κλονίστηκε και βγήκε στην παρανομία. 2 χρόνια αργότερα, το 1979, τίποτα δεν έμεινε να θυμίζει όλα αυτά. Ήταν, όπως είπαν κάποιοι συντροφοί, σαν να πέρασαν μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα είκοσι χρόνια.

Η "RIVISTA ANARCHICA", ένα μηνιαίο αναρχικό περιοδικό, γράφει σχετικά μ' αυτή την εξέλιξη (Φεβρουάριος '81): "Για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια ο άνεμος του '68 και το αεράκι του '77 είναι μια μακρινή αναμνηση. Στα εργοστάσια μιλούσε τώρα για τον σημαντικό ρόλο της ειδικευμένης εργασίας ή για την αύξηση της παραγωγής ή για ενεργοποίηση μέσα κι έξω απ' την επιχείρηση. Η λογική της "εξίσωσης" απορρίπτεται. Τα σκληρά ναρκωτικά έχουν μεγάλη διαδωση στην νεολαία, όπως και ο νέος μυστικισμός καθολικών ή ψευδοανατολιτικών -εναλλακτικών-ολοκληρωτικών τάσεων.

Η αποσυνθεση που με διαφόρους τρόπους έχει καταλάβει όλους τους χώρους της αντιπολιτεύσεως, και ιδιαίτερα η απορρίψη της μαχητικότητας (εννοώντας-την σαν μια συνεχή δραστηριοποίηση σε κοινωνικό επίπεδο), όλα αυτά μας αναγκάζουν να υιοθετήσουμε και πάλι τις μεθόδους εκείνης της καμπάνιας της αντιπληροφόρησης και τις οποίες -μετα την απελευθέρωση των συντρόφων-μας (Βαλμπρέντα)- θεωρούσαμε ξεπερασμένες...

Σ' αυτή την αποξένωση, ιδιαίτερα αυτή των εκμεταλλευομένων, οι οποίοι πρώτοι αίσθανονται τις συνέπειες-συνεβαλαν όχι λίγο και οι Ερυθρές Ταξιαρχίες και άλλες οργανώσεις του ενοπλού αγώνα. Η μιλώντας σε γενικές γραμμές, του αγώνα ανάμεσα στους οπαδούς της ενοπλής πάλης και του κατασταλτικού μηχανισμού του κράτους. Συγγραφέας αυτού του κείμενου είναι ο Παόλο Φιντσι, συνεργάτης της "RIVISTA A", πρώην μέλος του αναρχικού "Circolo Anarchico Ponte della Ghisolfa" και ο οποίος μετά την φασιστική βομβιστική αποπειρά στην Πλάτσα Φοντάνα στις 12.12.69, κατηγορήθηκε από το κράτος σαν ο πρωταίτιος.

Η παρακάτω συζήτηση έγινε στα μέσα Φεβρουαρίου στο Μιλάνο.

PIERRE FREVERT

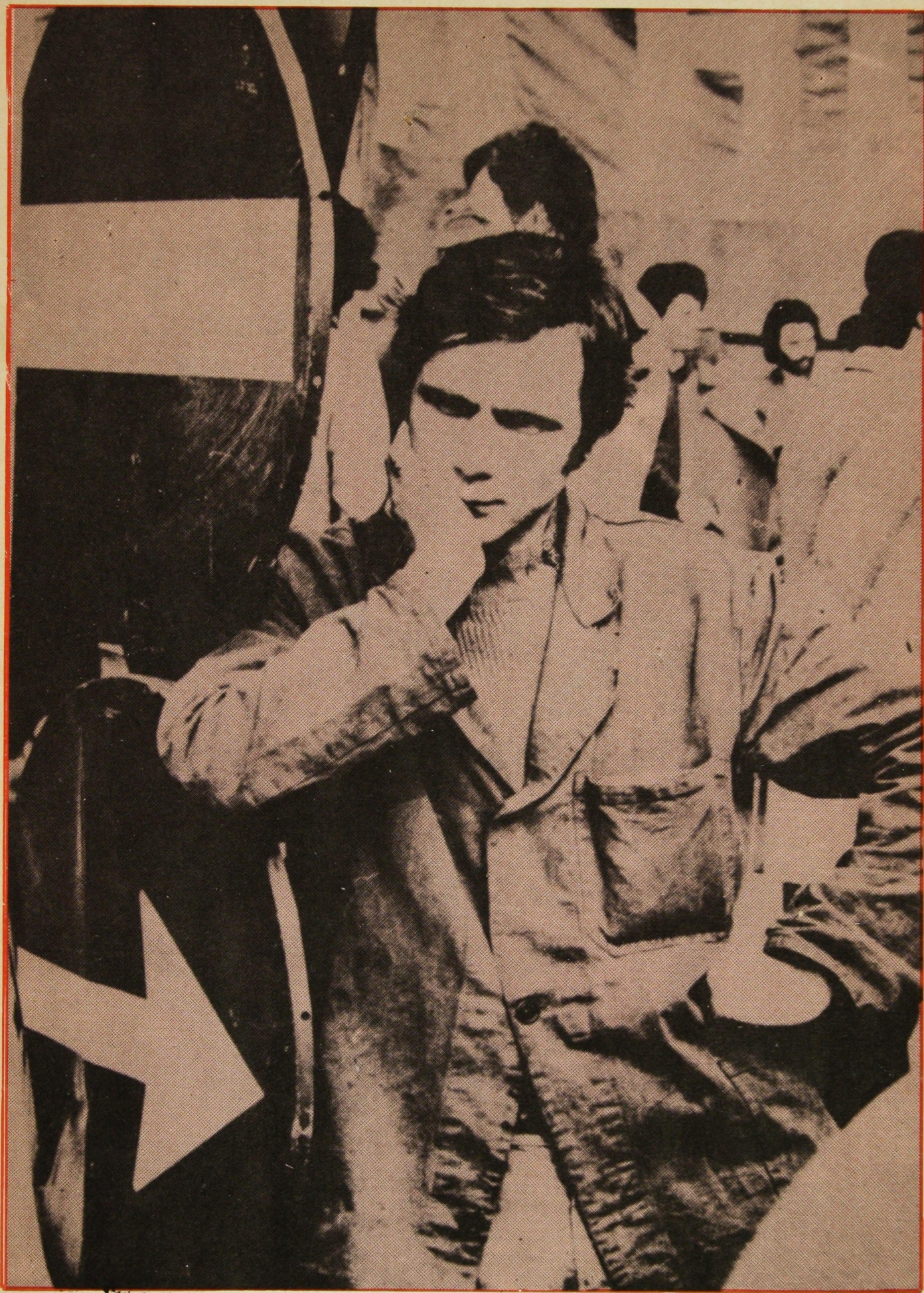
Όταν στην γερμανική Αριστερά γίνεται συζήτηση για την Ιταλία, η σκέψη γυρνάει αμέσως στην καταλήψη της Φιάτ το 1969, στην Μπολωνία του '77 και στις Ερυθρές Ταξιαρχίες στις αρχές της δεκαετίας του '80. Πως βλέπει κάποιος σαν και σένα, που αγωνίζεται "απ' τα μέσα", την εξέλιξη της Ιταλικής Αριστερας;

Κατ' αρχάς ο όρος "Αριστερά" θα έπρεπε να συζητηθεί και να καθορισθεί, γιατί εδώ θα έπρεπε να αναλογιστούμε τις διαφορές ιστορικές και ιδεολογικές αποψεις. Στις ιστορικές αποψεις περιλαμβάνεται η μακροχρονία παραδοχή της κοινοβουλευτικής Αριστερας στην Ιταλία και η οποία διαφέρει ριζικά από την γερμανική Αριστερά. Στην Γερμανία η δύναμη της Αριστερας είναι αισθητά πιο μετριοπαθής και αντιπροσωπεύεται απ' το SPD (σοσιαλδημοκρατικό κόμμα Γερμανίας), ενώ στην Ιταλία υπάρχει η παραδοχή του σοσιαλιστικού κόμματος αρχικά, και η οποία μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο συνεχίστηκε κυρία από το κομμουνιστικό κόμμα. Και τα δυο αυτά κόμματα θα μπορούσαν να ενταχθούν πιο αριστερά από την γερμανική σοσιαλδημοκρατία.

Ακόμα και σε σχέση με το εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα υπάρχει μια ισχυρότερη και σημαντικότερη παραδοσιακή Αριστερά. Αριστερότερα απ' αυτήν θα αναφέρουμε την Αριστερά, που μπορούμε να ονομάσουμε εξωκοινοβουλευτική.

(...) Ακόμα θα έπρεπε να ερμηνευτεί και ο ιδεολογικός χαρακτήρας, ο οποίος περιέχεται στις εννοιές "αριστερά" και "δεξιά". Η χρήση αυτών των εννοιών μπορεί να 'ναι από μια άποψη χρησιμη. Από την άλλη όμως είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη, αν όχι λανθασμένη. Τουλάχιστον από αναρχική άποψη. Γιατί αυτό θα αφήνε την εικασία, πως από ιδεολογική άποψη όλοι εμείς ανήκουμε σε ένα γενικό κομμάτι της Αριστερας, δηλαδή μιας Αριστερας στην οποία ανήκουν το κομμουνιστικό και το σοσιαλιστικό κόμμα. Παρόλο που ιστορικά πραγματι υπάρχει μέσα στο εργατικό κίνημα ένα κοινό παρελθόν, πρέπει να διαπιστώσουμε σήμερα πως αυτά τα κοίνα δεν υπάρχουν μέσα στην Αριστερά. Από το ΚΚ μας χωρίζουν τόσα πολλά οσα σχεδόν κι απ' το χριστιανοδημοκρατικό κόμμα, που σίγουρα δεν ανήκει στην Αριστερά. Γιαυτό θεωρώ αυτον τον καθορισμό της θέσης-μας ιδιαίτερα σημαντικό, όχι για την αναζήτηση νέων ορισμών, αλλά για να δείξω το βάθος του προβλήματος.

Όταν δεχομαι κατά κάποιο τρόπο, πως είμαι "έναν ακτιβιστής της Αριστερας" και θέλω να απαντήσω στο ερωτημα: "Πως βλέπει ένας ακτι-

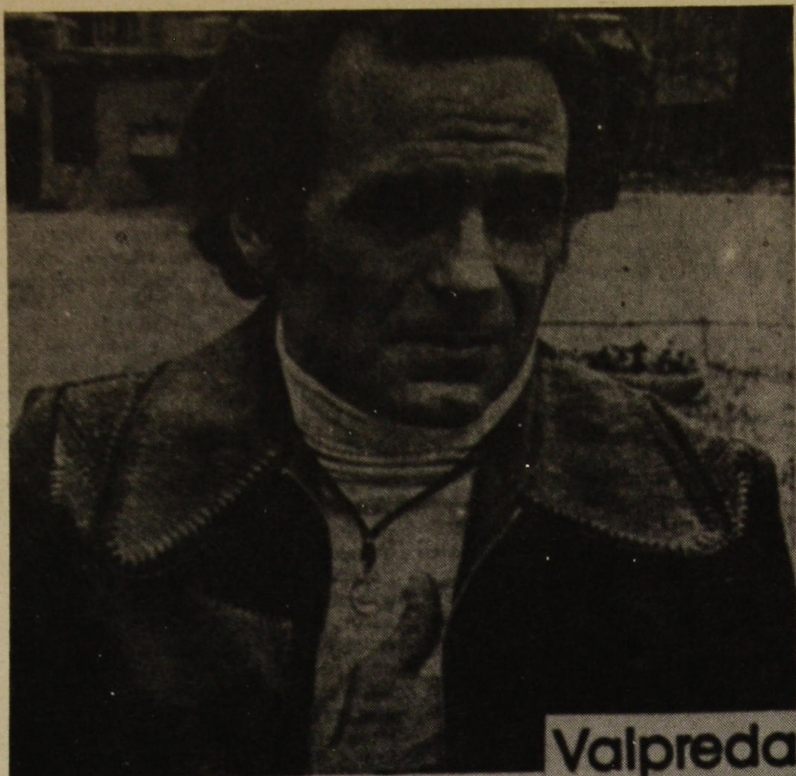
βίστης της σημερινής Αριστερας (εδώ αυτός ο όρος χρησιμοποιείται σ' αντίθεση με την "παραδοσιακή Αριστερά", ΚΚΙ κλπ.) την κατάσταση στην Ιταλία; "Τότε λέω πως: εκτός απ' την κοινοβουλευτική Αριστερά δεν υπάρχουν πολλά για να πει κανείς και ιδιαίτερα σε σύγκριση με την κατάσταση στις αρχές της δεκαετίας του '70. Με λίγα λόγια: Μετά το '68 υπήρξε -οπως και σε πολλές άλλες χώρες- μια έντονη κοινωνική ριζοσπαστικοποίηση, παράλληλα με την άνοδο πολλών αριστερών ομάδων. Πολλές αρι-

στερες ομάδες (επρόκειτο κυρίως για μαρξιστικές-λενινιστικές) έχουν παρόλα αυτά εξαφανιστεί. Ένα μεγάλο μέρος των αγωνιστών και των ηγετών-τους μεταπήδησαν στη παραδοσιακή και κοινοβουλευτική Αριστερά. Με την ιστορική εξέλιξη κι όσο μεγάλωναν και με την συνδεδεμένη μ' αυτό επιθυμία να "ευπρεπιστούν", πολλοί από αυτούς μπήκαν στο ΚΚ, και σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο. Αν θέλουμε να κατανοήσουμε τον όρο "Αριστερά", πρέπει να ξέρουμε πως το σοσιαλιστικό και το ΚΚ ε-

χουν την εξουσία στις πιο σημαντικές τοπικές διοικήσεις και σε πολλά επίπεδα της κατώτερης διοίκησης.

Στην Γερμανία ο όρος "Αυτονομία" χρησιμοποιείται σαν συνώνυμο της "Αυτοδιεύθυνσης", του "εξωκοινοβουλευτισμού", του "ελευθεριασμού" για να μην πούμε και του "Αναρχισμού". Τι είναι η οργάνωση "ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ (Εργατική Αυτονομία), τι είναι οι "αυτονομοί" και τα "αυτονομα κινήματα" στην Ιταλία;

(...) Όταν μιλάμε για την "εργατική αυτονομία", αυτόν τον

Αναρχικός από το Μιλάνο. Κατηγορήθηκε μαζί με τον συντρόφο-του Τζιουζέππε Πινελλι σαν υπαίτιος για την φασιστική βομβιστική επίθεση στο κέντρο του Μιλάνου το 1969. Η προφυλακιστική του Βαλπρεντα κράτησε περισσότερο από 36 μήνες. Ο Πινελλι δολοφονήθηκε κατά την διάρκεια της ανακρίσεως. Τον πέταξαν από τον τελευταίο όροφο του αστυνομικού κτηρίου. Η αστυνομία "αποφασίσε" πως επρόκειτο για αυτοκτονία...

γενικό ορό για το αυτονομο εργατικό κίνημα, τότε εννοού με την ταξική αυτονομία, που έχει τις ρίζες-της στον συμβουλιακό κομμουνισμό καθώς και σε μια αναρχοσυνδικαλιστική αντίληψη· αυτά τα δυο τελευταία είναι μέρος της ιστορικής και ιδεολογικής κληρονομιάς της επαναστατικής αριστεράς (...). Από αυτά πρέπει να διαχωριστεί η οργάνωση ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ. Για την οργάνωση μπορεί κανείς ευκόλα να μιλήσει. Αντιθέτα το "αυτονομο κίνημα" είναι περισσότερο υπερ του κλίματος που είχε δημιουργηθεί το '77 στην Μπολωνία και που τότε εφτάσε στο ζενίθ-του. Στην δική της "7ης Απριλίου" (στις 7.4.79 συνελήφθησαν ο Αντονιο Νεγκρι κι άλλοι εκπρόσωποι των αυτονομών, όπως πρώην ακτιβιστές της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ -σαν οργάνωση και σαν κίνημα- με την προφάση μεταξύ άλλων της οργάνωσης του ενοπλού αγώνα κατά του κράτους) το κράτος προσπάθησε να ποινικοποιήσει όλον τον αυτονομο χώρο, ενώ παρεβλέψε τις υπάρχουσες διαφορές ανάμεσα στην οργάνωση και το κίνημα με την προθεση να τσουβαλιάσει όλους σ'ένα σακί και με την σκέψη να αποφυγει προσεκτικά κάθε ανάλυση και σαφήνεια πανώ σ'αυτό. Το "αυτονομο κίνημα" είχε δημιουργήσει ένα δικτύο συνεργασίας μεταξύ διαφόρων ομάδων οι οποίες είχαν σχεδόν όλες μαρξιστική-λενινιστική τάση και είχε έτσι προκαλέσει μια καινούργια μορφή παρεμβάσης στις κοινωνικές συγκρούσεις. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί, πως τα αιτήματα και οι αγώνες της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ ήταν ίδιοι μ'αυτούς των νέων περιθωριακών ομάδων - μητροπολιτανοί ινδιάνοι, αστέ

γοί, ανέργοι κλπ. - . Κι ακόμα πρέπει να τονιστεί, πως από την Αυτονομία (σαν πολιτικός χώρος και σαν οργάνωση) ξεπήδησαν στα χρόνια 1977-78 εκατοντάδες διαφορές εκδοσεις. Όλα αυτά έχουν μειωθεί τώρα στο ελάχιστο και είναι σήμερα μόνο μια σκία του παρελθόντος. Για αυτή την εξέλιξη υπάρχουν διάφοροι λόγοι, τους οποίους θα 'θελα να αναφέρω συνοπτικά:

- Η κρίση στο επίπεδο των κοινωνικών συγκρούσεων γενικά,
- Η οικονομική κρίση που ανάγκασε πολλούς να αναζητήσουν ατομικές λύσεις,
- Η κρίση στον χώρο του ενοπλού αγώνα για τον οποίο μερικές ομάδες και εκπρόσωποι-της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ εκφράσανε την συμπαθειά τους. Ετσι η κρίση στον ενοπλό αγώνα προκάλεσε και κρίση στον χώρο των συμπαθούντων. Ένα μέρος του πολιτικού περιγύρου της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ σίγουρα είχε μεγάλες ιδεολογικές συμπαθείες, ιδιαίτερα για τις Ερυθρές Ταξιαρχίες, αλλά και για την PRIMA LINEA (Πρώτη Γραμμή: ομάδα που συνδεθηκε με τις εμπειρίες της Αυτονομίας, που προπαγανδισε την ιδέα του ενοπλού αγώνα αλλά είχε διαφωνίες με τις Ερυθρές Ταξιαρχίες) ή και για άλλες μορφές της ενοπλής Αριστεράς.

Για τους και για άλλους λόγους η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ συρρικνώθηκε αρκετά. Και συμπληρωματικά θα ήθελα να πω, πως κατά την δημιουργία της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ διασπαστήκε άμεσα ως ένα τμήμα-της για να ξαναγυρίσει σε μια ακαμπτή λενινιστική κομματική μορφή, ενώ οι υπολοίποι επι-

διώξαν και κατά ένα μέρος έκαναν και πρακτική-τους μια ελευθεριακή μορφή συνδεδεμένη με την βάση. Μερικοί που μπορούν να καταταχθούν στον πολιτικό περίγυρο της Αυτονομίας και που εμείναν πιστοί στην βασική ελευθεριακή ιδέα, έχουν σχέσεις με ελευθεριακές ομάδες του αναρχικού κινήματος.

Η "Αυτονομία" χαρακτηρίζεται στην Ελβετία και στην Δ. Γερμανία σαν εκείνο το κίνημα που απαρτίζεται κυρία απ' την νεολαία, που δεν θέλει να ενταχθεί σε μια αριστερή ομάδα και η οποία επέξε καθοριστικό ρόλο στους αγώνες για τα κατελλήμενα σπίτια, όπως το κίνημα για το Κέντρο Νεότητας κλπ. Αυτό το κίνημα πως είναι στην Ιταλία; Αντιπροσωπεύεται καθόλου στην χώρα-σου;

Μπορούμε να το συγκρίνουμε με κείνο το κίνημα που στις χρονιές 77-78 έδωσε τόν βασιτικό τόνο στο κλίμα της εποχής. Αλλά θα ελέγα πως σήμερα δεν υπάρχει τέτοιο κίνημα σε μας. Υπάρχουν ακόμα μερικά αιτήματα. Μερικές ομάδες που δρουν σε τοπικό επίπεδο, προσπαθούν να διατηρήσουν αυτά τα αιτήματα ζωντανά. Αλλά βασικά πρέπει να απαντήσουμε αρνητικά, πράγμα όμως που δεν σημαίνει πως ένα τέτοιο κίνημα δεν μπορεί να ξαναφύει σε μικρό χρονικό διάστημα. Σήμερα υπάρχουν μόνο τοπικές πρωτοβουλίες με περιορισμένη έκταση.

Ας ερθούμε τώρα στα κομμάτια. Τα κομμάτια σε σας φαίνεται να κατέχουν την πρώτη θέση τόσο στην κοινωνία όσο και στην σκέψη πολλών αριστερών. Τι σημαίνει "Το Κομμάτι" στην Ιταλία και κυρίως για την Αριστερά;

Ας δούμε τα πράγματα από την γενική-τους άποψη, μέσα από το ιταλικό κοινοβούλιο όπου αντιπροσωπεύονται μια ντουζίνα κομμάτια. Ας αφήσουμε και την παραδοσιακή Αριστερά εξω απ' τις παρατηρήσεις-μας, η οποία δίνει αφορμές για συχνές διασπάσεις, δημιουργίες καινούργιων κομμάτων και διαλύσεις. Ετσι νομίζω, πως πριν ακόμα διξουμε το θέμα "Κομμάτι", θα πρέπει να μιλήσουμε για την έντονη ιδεολογικοποίηση του εργατικού κινήματος, του σοσιαλιστικού κινήματος και του "μαχητικού κινήματος". Πάντα γίνοντουσαν από τη μεριά των ηγετών και των ακτιβιστών διασπάσεις, και δημιουργούντουσαν ομάδες που συχνά αντιμαχόνταν ή μια την άλλη. Αυτό σίγουρα δεν είναι μια ιταλική ιδιότητα. Αλλά στην Ιταλία υπάρχει από αυτή την άποψη μια μεγάλη παραδοχή. Ας δούμε μοναχά τα παμπολά μαρξιστικά-λενινιστικά κομμάτια στις αρχές της δεκαετίας του '70. Ο ρόλος του κομματος στην Ιταλία ήταν πάντα ένα κεντρικό πρόβλημα, αν σκεφτούμε μάλιστα την υπεροχή της μαρξιστικής κουλτούρας και την απολυτά κυριαρχική θέση -90 με 99%- που κατέχει το κομμάτι μέσα σ'αυτήν. Στο ελευθεριακό κίνημα, όχι μόνο στους αναρχικούς αλλά και σε αυθόρμητα κινήματα είχε ιδιαίτερη σημασία η κριτική στο κομμάτι.

Αλλά για να μιλήσουμε τιμια, η πλειοψηφία των ακτιβιστών και των λεγομένων "αυτονομών" υπογράμμισε τελικά την αναγκαιότητα για κομμάτια με κεντρική επιτροπή, με ενιαία αντιπροσωπευση προς τα έξω κλπ.

Για να μπορέσουν να τεθούν ελευθεριακά, μη δογματικά -ή όπως λένε στην Γερμανία "αυτονομα"- αιτήματα, υπάρχουν διπλά στους αναρχικούς μόνο λίγες ομάδες, απογονοί του πρώην κινήματος "Αυτονομία". Κατά τα άλλα διαπιστώνει κανείς μόνο την ίδρυση και αποκρυστάλλωση μικρών κομμάτων, που αντιμαχονται το ένα το άλλο.

Όταν μιλάνε στην Γερμανία για κινήματα, που οργανώνονται έξω από τα κομμάτια, τότε αναφέρεται κατά κυριο λόγο το Κίνημα Ειρήνης. Η λέξη "Ειρήνη" φαίνεται να 'ναι της μόδας και βρίσκεται στα στομάτια όλων. Πώς όμως οργανώνεται στην Ιταλία ο αντιμιλιταριστικός αγώνας, όπως πχ. ο αγώνας κατά της εγκατάστασης των αμερικανικών πυραύλων Κρουζ;

Το "Κίνημα Ειρήνης" είναι ένας πολυπλευρός και ασαφής ορος. Στην Ιταλία μπορούμε να μιλήσουμε για ένα Κίνημα Ειρήνης. Αυτό φάνηκε σε μερικές μεγάλες διαδηλώσεις που προκληθήκαν ή πιο καλά ελεγχθήκαν από το ΚΚΙ. Γιατί το ΚΚΙ έχει μεγάλη επιδραση στο λαό και ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές. Φυσικά δεν μας ενδιαφέρει αυτό το είδος του Κινήματος Ειρήνης, που μοναδικό σκοπό έχει το να ασκήσει επιδραση στην εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης και να δώσει περισσότερο βάρος στην κοινοβουλευτική αντιπολίτευση. Μας ενδιαφέρει περισσότερο για την ικανότητά του να κεντρίζει την γενική ανάγκη για Ειρήνη.

Θεωρώ πιο σημαντικό να μιλήσω για κεινούς τους αγώνες που δεν έγιναν για την Ειρήνη γενικά, αλλά έχουν έναν αντιμιλιταριστικό χαρακτήρα, δηλαδή, αυτούς τους αγώνες που είναι στραμμένοι κατά της ουσίας του μιλιταρισμού. Οι πρωταγωνιστές αυτών των αγώνων είναι εκτός απ' τους αναρχικούς και μερικές ειρηνιστικές ομάδες, που όμως -σε αντίθεση με την Γερμανία, την Ολλανδία, την Αγγλία και άλλες χώρες, είναι αριθμητικά μια μικρή μειοψηφία σε συγκριση με την δύναμη που έχουν το ΚΚΙ και η κοινοβουλευτική Αριστερά για να κοινωνικοποιούν. Αυτοί οι αγώνες όμως, που έχουν μια ιδιαίτερη σημασία, υπήρξαν πολύ δυνατοί στο Κομιζό της Σικελίας, όπου κατασκευάζεται η πρώτη μεγάλη ευρωπαϊκή στρατιωτική βάση, όπου αργότερα θα εγκατασταθούν εκεί οι πυραύλοι Περσινγκ και Κρουζ. Εναντία σ' αυτές τις βάσεις υπάρχει μια διττή κινητοποίηση από την πλευρά των ειρηνιστών κατά της βίας με τους οποίους ενωθήκαν συντροφοί από το εξωτερικό μέσα στην "Διεθνή Κατασκήνωση για την Ειρήνη". Η μια πλευρά αυτής της κινητοποίησης αποτελείται από τη δημιουργία αυτοδιευθυνόμενων ομάδων κατά της κατασκευής της βάσης και στην οποία

συμμετέχουν και αναρχικοί και ομάδες που εγκείται σ' αυτούς. Η άλλη πλευρά έχει σαν στόχο να μεταφέρει τον αγώνα στην περιοχή κοντά στην Διεθνή κατασκήνωση.

Μια άλλη αποψη, με παραδοχή στον αντιμιλιταριστικό αγώνα είναι το κίνημα των "αντιρροσιών συνειδησης". Η στρατιωτική θητεία είναι υποχρεωτική στην Ιταλία. Εδώ και 10 χρόνια -τέλη του '72- υπάρχει η δυνατότητα, αντι για στρατιωτική θητεία να προσφέρει κάποιος τις υπηρεσίες του σε διάφορα ιδρύματα, καί όμως που βρίσκεται στην διακαιοδοσία του Υπουργείου Αμυνας. Υπάρχουν πολλοί νεοί που αρνούνται και τα δυο αυτά είδη θητείας, και για αυτό πανε φυλάκη (μεταξύ τους υπάρχουν μερικοί αναρχικοί κι απ' αυτούς τελευταία συνελήφθη ο Μαουρο Τσανονί στο Πεφαρό). Παρόλο που λίγοι κρατούν μια τέτοια στάση είναι καθοριστική η πολιτική δράση που αναπτύσσεται γύρω απ' αυτές τις περιπτώσεις και αποτελεί μια ουσιαστική συνίστωση του αντιμιλιταριστικού αγώνα.

Θέλω να υπογράμμω ακόμα μια φορά το γεγονός, πως η διασπαση εξακολουθεί να υφίσταται στο Κίνημα Ειρήνης. Είναι μεγάλο κομμάτι -του, αριθμητικά μεγαλύτερο και επιρρεασμένο από το ΚΚΙ, προτιμάει τις νομιμες μεθόδους αγώνα. Το άλλο κομμάτι προτιμάει την δράση με περισσότερο αντιμιλιταριστικό και αντιαυταρχικό χαρακτήρα και κριτικάρει τους στρατιωτικούς θεσμούς. Εδώ ανήκουν κυρίως οι αναρχικοί.

Ένα άλλο κίνητρο για τον αντιμιλιταριστικό αγώνα είναι η ολοένα αυξανόμενη σημασία του στρατού για την κοινωνία και στην Ιταλία.

Το οικιστικό πρόβλημα γίνεται ολο και πιο επιτακτικό. Υπάρχουν και στην Ιταλία καταλήψεις σπιτιών ή ποια μορφή έχουν οι κυρίες μέθοδοι πάλης;

Στα προηγούμενα χρόνια υπήρξε ένα σημαντικό κίνημα που οδήγησε σε καταλήψεις σπιτιών και όχι μόνο στις μεγαλούπολεις. Σήμερα υπάρχουν, σε μια μεγαλύτερη ποσότητα το Μιλάνο, μεμονομένες περιπτώσεις κατειλημμένων σπιτιών. Μεταξύ άλλων υπάρχει στην VIA CORRÉGIO ένα σπίτι κατειλημμένο κυρίως από αναρχικούς, το οποίο έγινε ένα σημαντικό ελευθεριακό κέντρο επικοινωνίας. Αλλά γενικά ο αγώνας για τα σπιτία έχει αδρανήσει. Άλλες μορφές αγώνα σε σχέση με το οικιστικό πρόβλημα νομίζω πως, για να μιλήσω τιμια δεν υπάρχουν. Υπάρχουν βεβαίως μερικές ομάδες έξω από τον αριστερό εναλλακτικό χώρο, οι οποίες ασχολούνται με το χτισίμο σπιτιών από τους ιδίους. Αλλά βρίσκονται ακόμα σε εμβρυακό στάδιο και θα 'ταν υπερβολικό να μιλάμε για κίνημα.

Επαναλαμβάνω: υπάρχουν ακόμα αμετρήτα παραδείγματα εμπειριών από νέες μορφές αγώνα και καταλήψεων, αλλά αισθώται πιο περιορισμένες απ' ό,τι παλιότερα.

ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ποιος είναι σήμερα ο στόχος του γυναικείου κινήματος; Ποια είναι τα αιτήματα-του, που τίθενται σε συζήτηση μέσα στην Αριστερά;

Είναι δύσκολο, χωρίς να γενικεύσουμε να μιλήσουμε για ένα γυναικείο κίνημα, γιατί μέσα σ' αυτό δρουν διάφορες δυνάμεις. Μετά από τις αρχικές δυσκολίες μέσα στο κίνημα, φαίνεται μια θετική στροφή του ρολού, τον οποίο είχαν οι γυναίκες στα κομμάτια της παραδοσιακής Αριστεράς και αλλά μέσα από την ενεργοποίηση της εφημερίδας-τους "NOI DONNE" ("Εμείς οι Γυναίκες", προσανατολισμένη στο ΚΚΙ). Εδώ προκειται για μια τάση που παλεύει για αλλαγές μέσα από τους θεσμούς. Απ' την άλλη πλευρά θα μπορούσαν να αναφερθούν οι γυναίκες της ιστορικής φεμινιστικής τάσης με "ριζοσπαστική" αποχρώση οι οποίες είναι μαχητικότερες, αλλά παρόλα αυτά βλέπουν στους θεσμούς ένα ρολό μεσαζόντα: Βούλη, βελτίωση των νομών...

Την λέξη "ριζοσπαστικές" την εννοείς με την έννοια του Ριζοσπαστικού Κομματος;

Ναι, εννοώ το Ριζοσπαστικό Κομμα. Στην Ιταλία η λέξη "ριζοσπαστικός" δεν έχει σχέση με τον γερμανικό ή τον αμερικανικό ορο. Περισσότερο έχει σχέση με το Ριζοσπαστικό Κομμα.

Τα παραδείγματα που ανέφερα, δείχνουν μια μερική αποψη του γυναικείου κινήματος. Ιδιαίτερα στις ελευθεριακές γυναίκες και σε μερικές ομάδες του "Ιστορικού φεμινισμού" βρίσκουμε μια πιο συνειδητή ερμηνεία του ορου "Φεμινισμός", ο οποίος εννοείται γενικά σαν αντιαυταρχικός αγώνας. Ένας φεμινισ-

μος, δηλαδή, που τιθεται εξω απο τον μεσαζοντα ρολο των νομων, για την πραγματωση μιας νεας μορφης ζωης και του καθορισμο νεων στοχων. Παρολα αυτα μπορουμε να παρατηρησουμε, πως η αγωνιστικη διαθεση των προηγουμενων χρονων εχει μειωθει. Εχει αρχισει μια εποχη της συρρικνωσης του γυναικειου κινηματος και της επιστροφης στους θεσμους και στην ιδιωτικη ζωη. Πρεπει να αναφερθει η προσπαθεια των χριστιανοδημοκρατων πριν απο λιγο καιρο να περασουν εναν νομο, που σκοπο ειχε την χαλαρωση της νομοθεσιας για τους βιασμούς και την σεξουαλικη βια. Αυτη η προσπαθεια προκαλεσε μια οξυνση στο μαχητικο πνευμα του γυναικειου κινηματος. Ξανασυναντηθηκαν στους δρομους και στις πλατειες οι εκπροσωποι ολων των τασεων -και αυτες που δουλευουν μεσα απο τους θεσμους γυρω απο το ΚΚΙ και το Ριζοσπαστικο Κομμα καθως και αλλες. Αυτο μας κανει να ελπιζουμε πως το γυναικειο κινημα, μετα απο ενα διαστημα σχετικης ηρεμιας και οπισθοδρομησης, και παρολες τις αντιφασεις προχωρει προς τα μπρος.

Ο αριθμος των περιοδικων και των εκδηλωσεων φεμινιστικου περιεχομενου και τα πολυαριθμα κατελιημενα απο τις γυναικες σπιτια -κατι που ηταν πολυ σημαντικο πριν απο εξι εως εφτα χρονια- εχει δυστυχως μειωθει. Αν παλιότερα εβγαينαν 300 διαφορετικα περιοδικα, πρεπει τωρα να σβησουμε απο αυτο τον αριθμο ενα αν οχι δυο μηδενικα. Ακομα και εδω εχουμε ενα φαινομενο συρρικνωσης. Ποιοι ειναι οι στοχοι του κινηματος; Το τημα εκεινο που αγωνιζεται μεσα απο τους θεσμους εχει σαν στοχο την βελτιωση της νομοθεσιας. Η πιο επαναστατικη, ας πουμε, και ελευθεριακη πλευρα, προσπαθει να προωθησει μια πιο πλατεια κι οχι μονο φεμινιστικη συζητηση και μια νεα κουλτουρα για ολη την κοινωνια.

Ετσι ειναι τα πραγματα με λιγα λογια και ισως με μερικες ασαφειες, διοτι για αυτο το θεμα θα 'ταν πιο σωστο να μιλησουν οι ιδιες οι γυναικες.

(Ρωμη, 12 Μαΐου 1977) Αστυνομικοί με πολιτικά πυροβολουν διαδηλωτες. Μετα την δημοσιευση παρομοιων φωτογραφιων στον Τυπο, ο υπουργος εσωτερικων Κοσσιγκια αναγκαστηκε να παραδεχτει πως επροκειτο για αστυνομικη προβοκατσια...

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Τι εννοειται εσεις με τη λεξη "εναλλακτικος";

Κι εδω ισχυει παλι οτι ειπαμε για τους ορους "αυτονομος" και "ριζοσπαστικος". Ξεκινώντας απο την διαφορετικη φυση του πολιτικου πανοραματος στην Ιταλια, δινεται στην συνωνυμη γερμανικη λεξη διαφορετικη σημασια.

Ο ορος αυτος στην Ιταλια χρησιμοποιειται πολυ σπανια απο πολιτικη αποψη. Εδω δεν υπαρχουν οι "εναλλακτικοι" οπως στην Γερμανια. Συνηθως με την λεξη αυτη χαρακτηριζει κανεις περισσοτερο την ενδυμασια ή τον τροπο ζωης και αλλα. Ετσι δεν μπορουμε να μιλησουμε για εναλλακτικο κινημα με την στενη-του εννοια χωρις -οπως ηδη προσπαθησα να δειξω- να εξετασει κανεις συγχρονως τους ορους του γυναικειου και του εργατικου κινηματος, του κομματος της παραδοσιακης Αριστερας κλπ. Σιγουρα ομως μπορουμε να μιλησουμε εδω για ενα φαινομενο -κατι που θα ειναι δυσκολο να επεξηγηθει- που το '68 ονομαστηκε "αντι-κουλτουρα": Ενας καινουργιος κοσμος, ενας

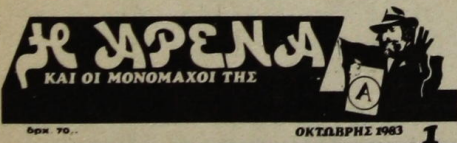
νεος τροπος να φτιαξει κανεις τις προσωπικες-του σχεσεις. Αυτη η κουλτουρα εξελιχτηκε μεσα σ'ενα διχτυ απο αντιφασεις, απο πεισογυρισματα μεσα σ'ενα αριστερο χωρο. Σ'αυτους τους κυκλους συνανταει κανεις το γυναικειο και το αντιπυρηνικο κινημα, τα ομολογια κινηματα κλπ. Δειπει ομως μια μορφη οπως οι "εναλλακτικοι" των οποιων η πολιτικη-κοινοβουλευτικη μεταβατικη σανίδα ειναι το Κομμα των "Πρασινων".

Σε κυκλους που βρισκονται κοντα στο ριζοσπαστικο κομμα συζητανε να δημιουργηθουν ψηφοδελτια, που θα συμπεριλαβουν τους λεγομενους "περιθωριακους". Ενα, οπως φαίνεται, σχεδιο χωρις ρεαλιστικες προοπτικες, εξαιτιας μεταξυ αλλων της ηδη αναφερομενης ιδεολογικοποιησης του "Κινηματος". Για να ειμαστε τιμιοι δεν θα 'ξερα και να σου απαντησω για τους εναλλακτικους, γιατι για μια αναλυση της ιταλικης πραγματικοτητας οι εναλλακτικοι ειναι ασημαντοι

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τι σημαινει η λεγομενη "τρομοκρατια", δηλαδη η δραση των Ερυθρων Ταξιαρχιων, της Πρωτης Γραμμης κ.α; Ποιο ρολο παιζει και παιζει ο Ενοπλος Αγωνας στην Ιταλια;

Ειναι αρχικα αναγκαιο να ξε- ρουμε πως το φαινομενο αυτο στην Ιταλια ειναι μοναδικο, αν το δουμε ιστορικά και δια- φερει απο τον Ενοπλο Αγωνα στην Ιρλανδια, στην χωρα των Βασκων και -για να δωσουμε κατι συγχρονο που μερικα μπορει να συγκριθει μαζι-του- στην Γερμανια. Ας μην μιλη- σουμε για την Γαλλια, οπου αυ- τη η μορφη αγωνα δεν ηταν πο- τε εντονη (με εξαιρεση την Κορσικη, σ.τ.Σ). Ο Ενοπλος Α- γωνας εμφανιστηκε στο τελος της δεκαετιας του '60 ή κα- λυτερα στους πρωτους μηνες του '70. Ηταν στενα συνδεδε- μενος με την ριζοσπαστικο- ποιηση των κοινωνικων αγωνων στον χωρο των οποιων εγιναν και αναπτυχθηκαν αμετρητες βιαιες κοινωνικες συγκρου- σεις: μπορουμε να μιλησουμε για τις συγκρουσεις με την αστυνομια, τις καταληψεις κλπ. Επικρατουσε λοιπον ενα κλιμα

αναρχικη οργανωση
κοινωνιολατρεια κ' επανασταση
αγορα & οικονομικος σχεδιασμος
καστοριαδης
ερυθρες ταβερνιες
χιλη, πολωνια μεσσανατολη, CNT.

ΒΙΝΦΙΝΤ ΡΕΜΠΣ
ΦΥΛΑΚΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΚΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

αυτονομες ενδοσεις

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

αυξημένης βίας στις κοινωνικές συγκρούσεις. Μέσα σ' αυτή την κατάσταση προσπάθησαν μερικοί ακτιβιστές κι άλλες μικρές ομάδες να κάνουν οργανο-τους αυτούς τους κοινωνικούς αγώνες. Και έτσι εισήγαγαν τον Ενοπλο Αγώνα μέσα στις πολιτικές συγκρούσεις. Ολα άρχισαν με μερικές λι-στρικές επιθεσίες και απαγωγές που τις έκαναν οι Ε.Τ., και που στρεφόνταν κατά των διευθυντών ή κατά των μεσαίων στελεχών των εργοστασίων. Αυτά τα άτομα τα απήγαγαν για λίγο-χρονο, φωτογραφηθήκαν και απελευθερώθηκαν. Αυτό γινόταν σχεδόν πάντα κατά τη διάρκεια των εργατικών αγώνων, οι οποίοι -παρόλο ότι είχαν συνδικαλιστικό χαρακτήρα- ήταν εντονα ριζοσπαστικοί και μαχητικοί. Μετά ακολούθησε μια μετατοπίση του στοχού των επιθέσεων. Ήταν μια φάση, που άρχισε με την απαγωγή του δικαστή Σοσσί. Αυτός ο άνθρωπος, ο οποίος θεωρείτο πολύ αντιδραστικός και καθολικός, ήταν ένας πολύ γνωστός ανώτατος εισαγγελέας από την Γενοβα. Η επομένη φάση του Ενοπλου Αγώνα είχε αλλά βασικά σημεία αναφοράς και χαρακτηριζόταν από τον φονο ανθρώπων, ενώ η απαγωγή του Σοσσί, ο οποίος ήταν και ο τελευταίος που αφεθήκε ζωντανός, μαρκάρει την στιγμή της στροφής.

Αυτή η εξέλιξη ξεκίνησε στις αρχές του '70, όταν η κατάσταση των κοινωνικών συγκρούσεων ήταν ακόμη στο απογειώ-της. Όπως ήδη, όμως, ανέφερα προηγουμένα, η εντονη μορφή αυτών των συγκρούσεων έχασε σε δυναμική. Το ερώτημα, αν η αιτία αυτής της εξέλιξης σχετίζεται κατά ένα μέρος και με την σύσταση του Ενοπλου Αγώνα συζητιέται ακόμα στην Ιταλική Αριστερά. Είναι αδύνατον να δώσω μια απάντηση που θα ικανοποιήσει όλες τις πλευρές.

Η προβληματική του Ενοπλου Αγώνα σίγουρα θεωρήθηκε αρχικά φαινόμενο των Ε.Τ., γιατί αυτή ήταν η πρώτη οργάνωση που εμφανίστηκε. Αυτή ήταν εξάλλου μία μαρξιστική-λενινιστική οργάνωση και εντονα σταλινική, γιατί η πιο γνωστόι-της αντιπροσωποί αρχιζόντας από τον Ρενατο Κουρτσίο(1) ήταν ιδιαίτερα σταλινικοί. Και συν τοις άλλοις,

Συγκρούση φοιτητών, σπαδών της "Εργατικής Αυτονομίας" με κομμουνιστές γύρω από ένα φορτηγό του συνδικατού, κοντά στο κατειλημμένο πανεπιστήμιο της Ρώμης. Τη στιγμή εκείνη θα μιλούσε ο Λουτσιανό Λαμα, εκπρόσωπος του συνδικατού CGIL (προσκειται στο ΚΚΙ), που πήγε εκεί συνοδευόμενος από εκατοντάδες ροπαλοφόρους, μέλη του ΚΚΙ, για να "επαναφέρει τους φοιτητές στον αστικό δρόμο..." (Ρωμή, 17 Φεβρουαρίου 1977)

δεν μπορούμε να συμπερανούμε από τα ντοκουμέντα-τους κάποια κριτική στον σταλινισμό με μερικές εξαιρέσεις τους τελευταίους μήνες.

Η εμφάνιση των Ε.Τ. βρήκαν τη Ιταλική κοινωνία απροετοίμαστη. Η κοινοβουλευτική Αριστερά και μερικοί χώροι της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς τοποθετούσαν τις Ε.Τ. στον χώρο των φασιστών, δηλαδή έβλεπαν σ' αυτήν μια δεξιά οργάνωση, που προσπαθούσε να καμουφλαρίσσει πίσω από μια αριστερή φρασεολογία(2).

Με τις πρώτες συλλήψεις είδαν ολοι καθαρά πως οι περισσότεροι ήταν αριστεροί συντροφοί που προερχόνταν από το ΚΚΙ, ή ήταν παλιότερα ενεργοί σε καθολικές ομάδες (στην Ιταλία δεν είναι ασυνήθιστο αυτό, βλέπε πχ. Αντονίνο Νεγκρί-σ.τ.ε).

Ας θεωρήσουμε λοιπόν τις Ε.Τ. σαν την βάση της λεγόμενης "τρομοκρατίας" και του Ενοπλου Αγώνα.

Η επομένη φάση διακρίνεται καθαρά το 1977 και είναι παράλληλη με την αναζωπύρωση των κοινωνικών αντιθέσεων, με την αύξηση της ανεργίας και τον αποκλεισμό νεολαιϊστικών περιθωριακών ομάδων από την κοινωνία κλπ. Επαναλαμβάνω, πως το αποτέλεσμα των κοινωνικών συγκρούσεων και συγχρόνως της ριζοσπαστικοποίησης και της αύξησης της βίας στους κοινωνικούς αγώνες ήταν η δημιουργία μιας δεύτερης γενιάς της τρομοκρατίας και του Ενοπλου Αγώνα την οποία αργότερα θα ακολουθούσαν άλλες γενιές.

Η πιο σημαντική απ' αυτές ήταν η Πρώτη Γραμμή. Υπάρχουν ακόμα κι άλλες αμέτρητες, όπως πχ. η "UNITA COMMUNISTA TERRITORIALE" ή "UNITA COMUNISTA COMBATTANTE": Για αυτές είναι δύσκολο να ειπωθεί εαν είναι αυτονομες οργανώσεις ή πολύ περισσότερο αν είναι εξωτερικοί κλαδοί από τις υπάρχουσες ομάδες. Η μια από αυτές της ομάδες -μία ομάδα μαχητικών σπαδών του Ενοπλου Αγώνα- η οποία υποστηριζε καθαρά την ελευθεριακή σκεψη, την ελευθεριακή

παραδοχή, ήταν η "AZIONE REVOLUZIONARIA" (Επαναστατική Δράση).

Οι Ε.Τ. διατήρησαν έναν ηγετικό ρόλο στον Ενοπλο Αγώνα, κάτι που μπορούμε να το εξηγήσουμε με την επιδράση τους στην κοινή γνώμη, την δυναμική κρούσης-τους, και την απήχηση της δράσης-τους στα μαζικά μέσα ενημέρωσης.

Αντιθέτα από αυτές τις ομάδες οι άλλες οργανώσεις προσανατολίστηκαν λιγότερο προς τον μαρξισμό-λενινισμό. Στραφήκαν προς καινούργια ρεύματα που τον κριτικάραν και προς τον χώρο της "ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΟΡΕΡΑΙΑ". Επαναλαμβάνω, πως πρέπει να εξηγηθεί ακόμα η σχέση ανάμεσα στον χώρο της Εργατικής Αυτονομίας και τον τομέα του Ενοπλου Αγώνα. Κι αυτό δεν μπορεί να γίνει με λίγα λόγια. Αυτή η φάση υπήρξε η δεύτερη της τρομοκρατίας.

Η τρίτη φάση-της, που την πραγματικότητα και τα αποτελέσματα-της ζούμε εμείς σήμερα, είναι προοδευτικά η διαδικασία αποσυνθεσης και του "PENTISISMO", του "συνδρόμου των μετανοιωμένων".(3) Αυτό το σύνδρομο διαπεράσε όλες αυτές τις οργανώσεις και συσπειρώσεις -αν δεν μπορούμε να μιλήσουμε για οργανώσεις. Περιπου το ένα τρίτο των φυλακισμένων -περιπου 3.000 κατηγορούμενοι, οι οποίοι κατηγορούνται για ανάμειξη στον Ενοπλο Αγώνα- οδηγήθηκαν στο να απομακρυνθεί απ' το παρελθόν-του: με αξιοπρέπεια ή χωρίς, κατανομαζόντας προσώπα ή όχι, σε συνεργασία με την δικαιοσύνη ή όχι. Η μεγάλη διαφορά στους τρόπους συμπεριφοράς δεν επιτρέπει το τσουβαλισμα όλων σ' ένα σακκι και από ηθική και από πολιτική σκοπία. Αναντιρρήτα όμως, παραμένει το γεγονός, πως σίγα σίγα χιλιάδες άτομα απομακρυνθήκαν.(4)

Στην αρχή φαινόταν σαν να 'ταν αυτές οι αποχωρήσεις απ' την τρομοκρατία (η πιο εντυπωσιακή ήταν αυτή του Πατριτσίο Πετσι, μία αποστασία με τα όλα-της προς τον πρώην

ΤΑ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΚΑΝΑΝΕ
ΤΗΝ ΦΑΜΠΡΙΚΑ
ΦΥΛΑΚΗ

εχθρο) ευνοημένες κατά κυριο λόγο από το "Νόμο σχετικά με τους μετανοιωμένους", που προέβλεπε καλύτερη μεταχείριση σε περίπτωση ενεργητικής συνεργασίας. Αυτό το επιχείρημα που στις διαδικασίες αυτές αποσυνθέσης έπαιξε πάντα ένα ρόλο σε διαφορετικό επίπεδο για τον καθένα, δεν πρέπει να θεωρηθεί σαν η μόνη εξήγηση.

Προφανώς η μείωση της συμπαθείας για τον Ενοπλο Αγώνα και η μείωση της μαχητικότητας του ήταν αναλογία και για αυτούς που βρίσκονταν στην "στενή". Πραγματικά έγιναν μεγάλες διασπάσεις, ανοιχτές πολεμικές μπροστά στην κοινή γνώμη, μέχρι και βίαιες συγκρούσεις μέσα στις φυλακές, όπου οι διαφορές τάσεις-οχι μόνο ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες ομάδες αλλά και μέσα στις Ε.Τ. συγκρούονταν μεταξύ τους. Οι Ε.Τ. διασπαστήκαν σε δύο ομάδες: η πρώτη, η οποία χαρακτηρίζεται από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης αλλά και από τα ίδια της τα ντοκουμέντα, σαν η "στρατιωτική πτέρυγα" και η οποία είναι προσδεμένη ακόμα στην αρχική σταλινική παραδοχή των Ε.Τ. Η δεύτερη, η λεγόμενη "πτέρυγα των κινημάτων", η οποία είναι συνδεδεμένη με το μαχητικό κίνημα και πρόσανατολίζεται προς τα αιτήματα που είχαν προβληθεί παλιότερα από την "Πρώτη Γραμμή" και άλλες οργανώσεις.

Αλλά και εδώ είναι δύσκολο να δώσουμε κάποια συγκεκριμένη μορφή στα πράγματα. Είναι σίγουρο, πως ο Ενοπλος Αγώνας πήρε μεγάλη έκταση στην Ιταλία, και σε τελευταία ανάλυση εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των ατόμων που ενεργά πήραν μέρος σ' αυτόν. Από τους 3.000 φυλακισμένους υπάρχουν εκατοντάδες, που δεν θέλουν πια να έχουν σχέση με τον Ενοπλο Αγώνα. Εκατοντάδες συνελλήφθησαν, εξαιτίας της πλειοψηφίας από την αστυνομία ή από πλαστές καταδοσεις από τους "μετανοιωμένους" ή "ψευδομετανοιωμένους", οι οποίοι έλπιζαν σε μια μείωση της ποινής-τους. Εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες, είναι "στην στενή", γιατί σίγουρα είχαν κάποια σχέση με τον Ενοπλο Αγώνα, ενώ κατά την διάρκεια των τελευταίων χρόνων χιλιά-

δες δεν έχουν συλληφθεί. Μερικές χιλιάδες άτομα ανήκαν στους ακτιβιστές και κατά το 1977 υπήρχαν δεκάδες χιλιάδες, αν όχι χιλιάδες εκατοντάδες συμπαθούντες. Εδώ βλέπουμε και την διαφορά με την ομάδα Μπααντερ (5) Μαϊνχοφ. Ο χώρος των ακτιβιστών και των συμπαθούντων υπηρξε πολύ μεγαλύτερος στην Ιταλία.

Σήμερα ολος αυτός ο χώρος βρίσκεται σε κρίση, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τα ντοκουμέντα. Αυτό είναι κάτι που βαραίνει όλη την Αριστερά. Διότι ο Ενοπλος Αγώνας έφερε στην επιφάνεια όχι μόνο ένα μεγάλο αλλά και μέχρι τώρα αγνώστο πρόβλημα για όλο το ιταλικό πανόραμα. Έτσι ένας μεγάλος αριθμός γενικών θέσεων και μέχρι τώρα επικρατούντων απόψεων απορριφθηκε και οδήγησε τις πολιτικές δυνάμεις στο να διαφωνήσουν, η κάθε μία με τον δικό της τρόπο μ' αυτή την προβληματική.

Ο τρόπος με τον οποίο ο Ενοπλος Αγώνας, αν όχι αφανίστηκε, αναγκάστηκε να υποχωρήσει κατά ένα μεγάλο μέρος, είναι κατά την γνώμη μου μια βαριά υποθήκη για την παραπέρα εξέλιξη της επαναστατικής Αριστεράς. Διότι ο Ενοπλος Αγώνας δεν χτυπήθηκε από μια θεωρία και την πρακτικότης, η οποία παρουσιάστηκε σαν εναλλακτική λύση αντί για τον και του φανατισμού της βίας από την επαναστατική Αριστερά. Κατά κυριο λόγο νικήθηκε από το κράτος π.χ. με το "Νόμο σε σχέση με τους μετανοιωμένους" και με την εμπιστοσύνη που επέφερε η τρομοκρατία στους θεσμούς ή δίνοντας τουλάχιστον την δυνατότητα στο κράτος να ξυπνήσει στη συνείδηση του κομμού αυτήν την εμπιστοσύνη.

Σ' αυτό το σημείο θα 'θελα να τελειώσω. Αν ο Ενοπλος Αγώνας παλιότερα δημιούργησε πολλές συμπαθείες ακόμα και σε κόσμο που δεν τον υποστήριζε άμεσα, αλλά έβλεπε σ' αυτόν μια εναλλακτική λύση- το κράτος τελικά κατάφερε να τον απομονώσει, όταν άρχισε αυτός να χρησιμοποιεί βίαιες μεθόδους και ταυτόχρονα να αποσπάζεται από τους κοινωνικούς αγώνες. Σαν τυπικό παράδειγμα για τη στρόφη αυτή, μπορούμε να αναφέρουμε την δολοφονία του Μορο και του σωματοφυλάκα του, όπως και το συνολικό χείρισμο της "υποθέσης Μορο". Είσι η αυξανόμενη κρίση μέσα στο επαναστατικό κίνημα έδωσε την δυνατότητα στο κράτος να χρησιμοποιήσει τον Ενοπλο Αγώνα για να ξαναζωντανέψει αξίες όπως αυτή του εθνικισμού, της διασώσης των θεσμών και άλλα. Ταυτόχρονα, οποιοσδήποτε εκφραζόταν κριτικά απέναντι στο κράτος και στις δομές-του βρίσκοταν εκτός νόμου. Έφτασαν στο σημείο να λένε: "Η με το κράτος ή με τις Ερυθρές Ταξιαρχίες!" Εμείς, που υπηρξαμε απέναντι στην θεωρία και πράξη του Ενοπλου Αγώνα ιδιαίτερα κριτικοί, θεωρούμε ένα τέτοιο τέλος σαν κάτι που θα μπορούσε να είχε προβλεφθεί. Άλλα αυτή είναι η προσωπική μου γνώμη, στην οποία καταλή-

ξα μετά από την ανάλυση των πραγμάτων και βάσει των πεποιθήσεών μου.

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ποια είναι τα αιτήματα των αναρχικών και ποιος είναι ο ρόλος-τους μέσα στη εξωκοινοβουλευτική αριστερά;

Θα 'λεγα πρώτα να εξηγήσουμε ποιοι και ποσοί είναι οι αναρχικοί στην Ιταλία. Ας προσπαθήσουμε να δώσουμε μερικούς αριθμούς. Αυτό τον καιρό μπορούμε να μιλήσουμε για ένα ιταλικό αναρχικό κίνημα που αποτελείται από ένα σύμπλεγμα αναρχικών ομάδων και ατόμων. Ο αριθμός των αναρχικών ομάδων είναι πάνω κάτω 100 με 200 και με αρκετούς τοπούς συγκεντρώσεων σ' όλη την Ιταλία. Εγώ θα 'λεγα πως είναι εκατό ή και λιγότερες οι ομάδες που έχουν μια εντονη καθημερινή δράση. Αν συμπεριλάβουμε τους συντροφούς και τις συντροφισσες, που για διαφορούς λόγους δεν παίρνουν πια πρωτοβουλίες αλλά απλώς υπάρχουν, φτάνουμε στις 150 έως 200 ομάδες. Ιδιαίτερα πολυαριθμοί είναι οι αναρχικοί που λειτουργούν σε καθαρά ατομικό επίπεδο και τους οποίους συναντάμε σε διάφορα κινήματα, όπως στο Κίνημα για την προστασία του Περιβάλλοντος, στο Κίνημα Ειρήνης στο Κίνημα των κατελιγμένων σπιτιών κλπ, και χωρίς να προσφέρουν σ' αυτά τα κινήματα κάποια οργανωτική δομή. Αν θέλουμε να κατανοήσουμε το αναρχικό κίνημα ποσοτικά, θα 'πρεπε να λάβουμε υποψη-μας κι άλλα πράγματα, όπως τον αναρχικό τύπο. Εδώ και 40 χρόνια υπάρχει στην Ιταλία η εβδομαδιαία εφημερίδα "UMANITA NOVA" (Νέος Ανθρωπισμός), που βγαζει τώρα 4.500 φύλλα την εβδομάδα και πουλάει κάτι λιγότερο από τα μισά. Ακόμα, υπάρχει και η "RIVISTA ANARCHICA" (Αναρχικό Περιοδικό), για την οποία θα μιλήσουμε στο τέλος και που είναι η πιο διαδεδομένη έκδοση με 10.000 τεύχη από τα οποία πουλάει 6.000. Άλλες εκδόσεις είναι η αντιμιλιταριστική-ελευθεριακή "SENZA PATRIA" (Χωρίς Πατρίδα), που πουλάει το μεγαλύτερο μέρος από τα 3.000 φύλλα-της. Μπορούμε να αναφέρουμε την "L'INTERNAZIONALE (Η ΔΙΕΘΝΗΣ), 4.000 τεύχη, μια εφημερίδα περισσότερο παραδοσιακής σκοποθεσίας και όργανο των GIA (Ομάδων Αναρχικής Πρωτοβουλίας) που προέρχονται από τον παραδοσιακό αναρχισμό. Από άλλες πολυαριθμες εκδόσεις υπάρχουν αρκετές με στενό γεωγραφικό κύκλο, όπως π.χ. η "SICILIA LIBERTARIA" (Ελευθεριακή Σικελία) Μπορούμε δηλαδή να μιλήσουμε για μερικές εκατοντάδες ακτιβιστών στην Ιταλία, έναν αριθμό που φθάνει τις μερικές χιλιάδες αν συμπεριληφθούν και οι αναρχικοί, και οι οποίοι λειτουργούν κάπου μέσα στις κοινωνικές συγκρούσεις και θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για ένα αναρχο-ελευθεριακό "ακροατήριο" 10.000 ατόμων, τα οποία π.χ. ασχολούνται τακτικά με αναρχικές εφημερίδες. Οι ενεργείες των

Πορεία της ομάδας "CIRCOLO ANARCHICO PONTE DELLA GHISOLFA" του Μιλάνου. Η παρουσία του Αναρχικού Κινήματος στην Ιταλία, παρά την συρρίκνωση της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, συνεχίζει και θα συνεχίσει να υπάρχει. Οι ρίζες του φτάνουν μέχρι έναν αιώνα πίσω. Οι προοπτικές του;

αναρχικών συγκεντρώνονται στην προπαγάνδα, δηλαδή στην διαδωση κυρίως του αναρχικού τυπου, με το να βοηθάνε στην συνταξη αυτών των εφημερίδων, στην παραγωγή κασετών-βιντεο και γενικά με την παρουσία στον χώρο των μέσων επικοινωνίας, ο οποίος σ' αυτή την κοινωνία ήταν πάντα πολύ ανεπτυγμένος. Μερικοί συντροφοί και ομάδες έχουν μια συνδικαλιστική ή αναρχοσυνδικαλιστική δράση συχνά εξω αλλά και κάμνια φορά και μέσα στα συνδικατά.

Σε περισσότερο πολιτιστικό επίπεδο οργανώνουμε ομάδες Έρευνας για θέματα όπως, "Τα καινούργια αφεντικά", "Αυτο-διευθύνη", "Για τον Μπακουνίν". Την τελευταία χρονιά πχ. έγιναν στην Ιταλία πολλές εκδηλώσεις στην μνήμη του Μαλάτεστα, και στις οποίες έγινε η προσπάθεια να παρουσιαστεί η επικαιρότητα και το συνεχές της αναρχικής σκέψης.

Επειτα συναντάται τους αναρχικούς σ' όλα σχεδόν τα κοινωνικά κινήματα (πχ. κατά της πυρηνικής ενεργείας). Μια ιδιαίτερη θέση περνούν οι "αναρχικοί" πανκς, που βρίσκονται σε πολυαριθμες μεγαλουπόλεις, αλλά και σε μικρές πόλεις σαν άτομα ή ομάδες, και εμφανίζονται μαζί με το μουσικο πανκ συγκρότημα-τους. Πολλές εκατοντάδες πανκς, αλλά όχι και η πλειοψηφία τους αυτοχαρακτηρίζονται σαν αναρχικοί. Η πλειοψηφία περιορίζεται στο να βαφεί χρωματίστα τα μαλλιά-της. Αυτοί οι αναρχο-πανκς αισθάνονται περισσότερο σαν αναρχικοί, όμως θεωρούν τους εαυτούς-

τους μέρος αυτού του νέου νεολαϊστικού κινήματος. Φτάνουμε τώρα στον αντιμιλιταριστικό τομέα του αναρχικού κινήματος, του οποίου οργάνο όπως ανέφερα, είναι η εφημερίδα "Χωρίς Πατρίδα" που υπάρχει εδώ και τέσσερα χρόνια. Η Δράση του αντιμιλιταριστικού κινήματος ξεκινάει από την παντελή άρνηση στρατεύσης και φτάνει μέχρι τον αγώνα κατά της εγκατάστασης πυραύλων και κατά των στρατιωτικών βάσεων - όχι μόνο στο Κομιζό, που σήμερα είναι το βασικό σημείο αναφοράς - όπως και στην κριτική διαφωνία με τους στρατιωτικούς θεσμούς. Η κριτική δεν στρέφεται μόνο κατά της στρατιωτικής θητείας, αλλά και κατά του μιλιταριστικού -βιομηχανικού συμπλεγματος. Υπάρχει, λοιπόν, το αναρχικό κίνημα. Για το κίνημα ισχύει, ότι είπα πριν για τις κοινωνικές συγκρούσεις. Δηλαδή, πως με την εξασθένισή-τους κοπάζει και το αναρχικό κίνημα σε αντίθεση με τις αρχές της δεκαετίας του '70. Θα 'πρεπε όμως να σημειώσουμε -και αυτό το θεωρώ σημαντικό και καθοριστικό- πως το αναρχικό κίνημα, σ' αντίθεση μ' άλλα κινήματα, όπως η LOTTA CONTINUA ή η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ OPERAΙΑ ή τα πολυαριθμα κομματίδια της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς που έχουν εξαφανιστεί εντελώς ή είναι ασημαντά, δεν έχει καταρρεύσει. Και παρόλο που παρεμείνε μια μειοψηφία μέσα στα κινήματα μειοψηφίας, εξακολουθεί να υπάρχει και διασώζεται μέσα στους δρόμους και τα βιβλιοπωλεία. Σε σχέση με τους κοινωνικούς

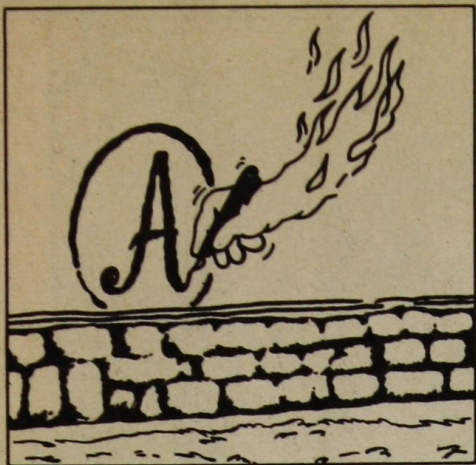
αγώνες και με την πολιτιστική και προπαγανδιστική-του παρουσία, το κίνημα απέδειξε την ιστορική-του συνέχεια, που στην Ιταλία έχει να δείξει μια παραδοχή ενός αιώνα και παραπάνω.

Εσύ δουλεύεις στην RIVISTA ANARCHICA, ένα αναρχικό περιοδικό. Η διαδοχή-του δεν γίνεται μόνο από συντροφους, αλλά βρίσκεται και στα περιπτερα όλης της Ιταλίας. Αυτό θα ήταν ανήκουστο στην Γερμανία. Σε μια εποχή που πολλές εκδόσεις της Αριστεράς σταμάτανε -είτε εξαιτίας οικονομικών είτε πολιτικών λόγων, είτε εξαιτίας της λειψής υποστήριξης είτε της απουσίας ενός ισχυρού κινήματος (ένα παράδειγμα είναι η LOTTA CONTINUA) - η RIVISTA φαίνεται να αποτελεί μια από τις τελευταίες επαλξίες του ελευθεριακού και εξωκοινοβουλευτικού προβληματισμού.

Τι ρόλο παίζει η RIVISTA στην Ιταλία του 1983;

Αρχικά θέλω να τονίσω, πως το περιοδικό-μας δεν είναι η πιο γνωστή αναρχική έκδοση μόνο στον ελευθεριακό χώρο, αλλά και γενικά χαρί στη διακίνηση μέσα από τα περιπτερα και παραξω. Θεωρούμε την RIVISTA σαν την "μεγαλύτερη" έκδοση ανάμεσα στις "μικρές". Σε σύγκριση με τις μεγάλες εκδόσεις στο εμπόριο των περιοδικών, το περιοδικό-μας είναι ψύλλος στ' αχούρα. Μας βρίσκουν λοιπόν στα περιπτερα, βεβαίως όχι σ' όλη την Ιταλία, γιατί μια διακίνηση σε εθνικό επίπεδο θα χρειαζόταν πολύ περισσότερα έξοδα και μεγαλύτερο τίραζ. Πάντως μοιράζουμε στα περιπτερα 5.000 τεύχη τον μήνα, ένα γεγονός που σε κάποιον ξένο φαίνεται ιδιαίτερα σημαντικό και που εντυπωσιάζει ακόμα και μας.

Όσο σημαντική κι αν είναι

μια τέτοια κατάσταση, δεν πρέπει να υπερεκτιμηθεί. Διότι το σύστημα επιτρέπει μεν την διακίνηση μέσα από το εμπόριο των περιοδικών, αλλά μόνο με ένα συμβολαίο -το οποίο κλείσαμε με μια εθνική εταιρία διακίνησης χωρίς πλεονεκτήματα και με ιδιαίτερα σκληρούς όρους. Εξάλλου σε σχέση με τις δυνάμεις και τις δυνατότητες-μας, το περιοδικό μπορεί να βρίσκεται μόνο σε μερικά μέρη, όπως πχ. στα περιπτερα των συδηροδρομικών σταθμών. Ή εκεί όπου οι συντροφοί ζητάνε το περιοδικό. Θέλω να πω, πως βρισκόμαστε μακριά από τα να καλύψουμε ολόκληρο τον εθνικό χώρο διακίνησης. Αρχικά συζητήσαμε σαν ομάδα συνταξης του περιοδικού -οταν εμφανίστηκε το 1971-το πρόβλημα της διακίνησης. Αυτό είναι κάτι που υποτιμάται από πολλούς συντροφους. Δώσαμε σημασία στην μορφή του περιοδικού, στο πολυχρωμο εξωφύλλο και στο χαρτί μιας σχετικής ποιότητας. Αυτό δεν το κάνουμε για να ικανοποιήσουμε τα προσώπων-μας γούστα, αλλά στηρίζουμε στην εξής αποψη: οποιος σήμερα -στην εποχή των μαζικών μέσων ενημέρωσης και της τελείας τεχνικής της επικοινωνίας- θέλησει να λειτουργήσει σ' αυτό το χώρο, θα πρέπει να προσπαθήσει να πετύχει ένα υψηλό επίπεδο μορφής του περιοδικού, που να κινεί το ενδιαφέρον, χωρίς να αντιγράφει άλλα περιοδικά. Αυτό δεν είναι μόνο ένα τεχνικό πρόβλημα, αλλά και πολιτικό. Γιατί οι προσπάθειες-μας δεν συγκεντρώνονται μόνο στο να κάνουμε ένα αναρχικό περιοδικό για τους αναρχικούς (κι αυτό είναι κάτι που εξηγεί την παρουσία-μας στον εμπορικό χώρο των περιοδικών). Περισσότερο προσπαθούμε να φτιάξουμε ένα περιοδικό πάνω σε μια αναρχική ιδεολογική αντίληψη, η οποία να στρέφεται κυρίως προς τα έξω και ταυτόχρονα να προσπαθεί να είναι ανοιχτή σε νέες ελευθεριακές σκεψεις, κάτι που ίσως δεν πετυχαίνει πάντα. Όπως μαθαίνουμε από γραμμάτα αναγνώστων, το περιοδικό παίζει κάποιο ρόλο και έξω από το αναρχικό κίνημα. Για τους αναρχικούς είναι σίγουρα ένα όργανο πληροφόρησης, αλλά και ένα πολιτικό όργανο για εκείνους τους συντροφους που το διακινούν. Έτσι καταφέρνουμε να εξασκούμε μια κάποια επιδραση, κι αυτό οφείλεται στην διαδοχή των ελευθεριακών ιδεών και έξω από

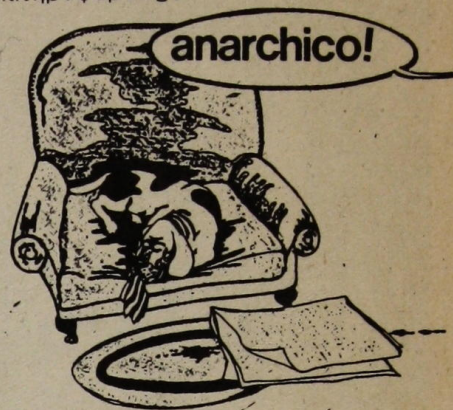
το αναρχικό κίνημα. Ο ρόλος-μας είναι πολύ περιορισμένος. Αυτό πρέπει να υποθεί, για να μας ελκρινείς, γιατί δεν πρέπει να δοθεί η εντύπωση, πως η RIVISTA ANARCHICA είναι παντού γνωστή στην Ιταλία. Ούτε στην "εναλλακτική Αριστερά" δεν είναι απολύτως γνωστή. Ακόμα και οι δυνατότητες επιρροής-της είναι μικρές. Στα τελευταία χρόνια σταμάτησαν πολλές εκδόσεις, αναρχικές και μη, οπωσδήποτε παντός εναλλακτικής ανατρεπτικής εξωκοινοβουλευτικής κατεύθυνσης. Το ότι καταφεραμε κάτω από αυτές τις συνθήκες την συνεχιση της εκδόσης, ανέβαζει λίγο το γοητρομας, ιδιαίτερα σ' αυτούς που μας διαβάζουν τακτικά. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, είναι η επικαιριότητα, δηλαδή η διαδοχή νέων πληροφοριών και κυρίως η προσφορά νέων πραγμάτων στους νέους που μας πλησιάζουν. Αυτό δεν είναι πάντα εύκολο, γιατί έχει γίνει μεν μια αλλαγή στα μέλη της συντακτικής ομάδας, αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό ώστε να εγγυάται τον ερχομό νέων δυνάμεων.

Αυτό το πρόβλημα δεν είναι τυπικό μόνο για αυτό το περιοδικό, αλλά για ολό το αναρχικό και γενικά για το επαναστατικό κίνημα.

Θα μπορούσες να μας πεις περισσότερα για την RIVISTA-A, όπως πχ. ποσοί εισάστε και ποτε πρωτοεμφανίστηκε;

Θέλω να αρχίσω με το δεύτερο μέρος της ερώτησης -σας. Το περιοδικό-μας εμφανίστηκε για πρώτη φορά τον Φεβρουάριο του 1971. Η ιδέα της δημιουργίας ενός περιοδικού γεννήθηκε την προηγούμενη χρονιά, το 1970, μετά από την σφαγή στην Πιατσα Φοντανα το 1969, και την δολοφονία του αναρχικού σιδηροδρομικού εργάτη Τζιουζέππε Πινελλι, ο οποίος ήταν ενεργό μέλος της ομάδας -μας "CIRCOLO ANARCHICO PONTEDELLA GHISOLFA" από το Μιλάνο. Μια άλλη αιτία ήταν η πλατιά καμπάνια, η οποία αρχισε πρώτα από εμάς εδώ στο Μιλάνο και η οποία υιοθετήθηκε από το συνολικό αναρχικό κίνημα και άλλες δυνάμεις της Αριστεράς. Αυτή η καμπάνια στρεφόταν κατά των διωξέων και των ψεμμάτων του κράτους σε σχέση με το αιματοκύλισμα στην Πιατσα Φοντανα. (6) Τότε ήδη υπήρχαν άλλες αναρχικές εφημερίδες, όπως πχ. η UMANITA NUOVA (Νέος Ανθρωπισμός), αλλά στο Μιλάνο δεν υπήρχε τέτοιου είδους περιοδικό. Έτσι εκδηλώθηκε ιδιαίτερα έντονα η ανάγκη για ένα δικό-μας περιοδικό στην πόλη-μας, διότι το Μιλάνο ήταν πάντα μια "πολιτική πρωτεύουσα" στην Ιταλία, ακόμα και για την αναρχική δράση. Το περιοδικό δημιουργήθηκε από την εξής διττή ανάγκη: Απο την μια θέλαμε να έχουμε ένα δικό-μας και άμεσο όργανο για τις κινητοποιήσεις-μας. Απο την άλλη θέλαμε να βγάλουμε ένα περιοδικό, που όπως ήδη ανέφερα, να μην είναι μόνο για αναρχικούς. Απ' την ίδρυση-του, το περιο-

δικό λειτουργεί με μια συντακτική ομάδα 5-9. μελών. Αυτό τον καιρό είμαστε στην συνταξη 5 άτομα. Ολη η δουλειά γίνεται οικειοθελώς, δηλαδή ελεύθερα. Εκτός από τους ανθρώπους που συνεργάζονται στην συνταξη, ο αριθμός αυτών που βοηθούν είναι μεγάλος, σε περιπτώσεις πχ. αποστολής του περιοδικού ή υποστήριξης-του. Μόνο κατά ένα μέρος γράφεται το περιοδικό από τα μέλη της συνταξης. Γιαυτό το σκοπό υπάρχει στην Ιταλία και στο εξωτερικό ένα δικτύο ατόμων που μας προμηθεύουν συνεχώς με άρθρα και πληροφορίες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Ρένατο Κουρτσίο: θεωρείται ένας από τους συνιδρυτές των Ερυθρών Ταξιαρχιών. Συνελλήφθη το 1976, και τον θεωρούν από τους "σκληρούς". Δηλαδή ακοιμα και μέσα στην φυλακή αναγνώριζε τον Ενοπλο Αγώνα και την πολιτική των Ε.Τ και θεωρείται σαν ο ιδεολογικός-τους ηγέτης μέχρι και την σύλληψή-του.
- (2) Πραγματι, οι πρώτες βομβές (12.12.69 Πιατσα Φοντανα, 1969 Italicus Express) τοποθετήθηκαν από φασίστες, οι οποίοι καλυφθήκαν από ανώτερα κλιμακία. Κατηγορήθηκε η εξωκοινοβουλευτική αριστερά και μεταξύ άλλων οι αναρχικοί Πινελλι και Βολπρεντα.
- (3) Σαν μετανοούντες χαρακτηρίζονται αυτοί οι κρατούμενοι από τον χώρο του Ενοπλου Αγώνα, οι οποίοι είναι προθυμοί να συνεργαστούν με το κράτος και σ' ανταλλάγμα να μειωθεί η ποινή-τούς βάση του "Νόμου σε σχέση με τους μετανοούντες".
- (4) Πολύ απλοποιημένα μπορούμε να δώσουμε το εξής σχέδιο: α) Οι σκληροί (Duri), σταλινικοί, οπαδοί του Ενοπλου Αγώνα ή αλλιώς οι "πεπεισμένοι". β) Οι αποσκιρτήσαντες (Dissoctati), που δεν προδίδουν τους συντροφους-τους. γ) Οι μετανοούντες (Pentiti): αυτοί λένε οτιδήποτε γνωρίζουν κι οτι θέλει να μάθει η δικαιοσύνη.
- (5) Στην Ιταλία, όπως και στην Γαλλία, χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα αντί για RAF ο παλιός όρος "Ομάδα Μπααντερ Μαίνχοφ".
- (6) Η διαφωτιστική γύρω από τις αιτίες και τους υποκίνητες αυτών των βομβιστικών επιθέσεων απέτυχε παρόλες τις κοινοβουλευτικές εξεταστικές επιτροπές.

(Μετάφραση από το περιοδικό SCHWARTZER FADEN)

Τορόντο. Βομβιστική ενεργεια σε εργοστάσιο παραγωγής εξαρτημάτων ηλεκτρονικών για τους αμερικανικούς πω-
ραυλους Κρουζ.

Η γη είναι η μανα μας. Και την μανα δεν την πουλάει κανείς.

μια ελευθεριακη συσπειρωση

Survival Network

Η Οργάνωση "SNIZ" είναι μια ελευθεριακή συσπειρωση 63 ομάδων από τον Καναδά και τις ΗΠΑ, που έχουν σκοπό να συντονίσουν τους "αγώνες για την επιβίωση του πλανήτη-μας" μέσα από μια αποτελεσματική δομή επικοινωνίας.

Αυτοί οι αγώνες στρέφονται κυρίως -εναντία σε κάθε κυρίαρχη και κερδοσκοπική τάση- στο να δοθεί η γη στους αρχικούς κατοίκους-της και για να εμποδιστεί έτσι η εξόντωση και η καταστροφή πολιτιστικών και εθνικών ομάδων.

Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της αυτοδιαθέσης της παραγωγής και της καταναλώσης. Ακόμα με τον περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας, της γης και του νερού με την απορρίψη κάθε μορφής χρήσης της πυρηνικής ενέργειας, εφόσον είναι πολύ επικίνδυνη για κάθε ζωή πάνω στη γη με την προσπάθεια παρεμπόδισης ενός τρίτου παγκοσμίου πολέμου, που αναμφίβολα θα οδηγούσε σε μια ολική καταστροφή.

Τα μέλη του "SNIZ" είναι κατά κύριο λόγο ομάδες από Ινδιανούς 20 φυλών και αγωνιστές που είχαν φυλακιστεί για τους αγώνες-τους. Μαζί-

τους συνεργάζονται αναρχικοί συνδικαλιστές, αντιπαλοί της ατομικής ενέργειας και φεμινίστριες. Σχεδόν κάθε ομάδα αποτελείται από 20 μέχρι 30 άτομα. Μια αναρχική ομάδα από κρατούμενους της φυλακής WALLA-WALLA στην Ουασίγκτον δρα παρανομα.

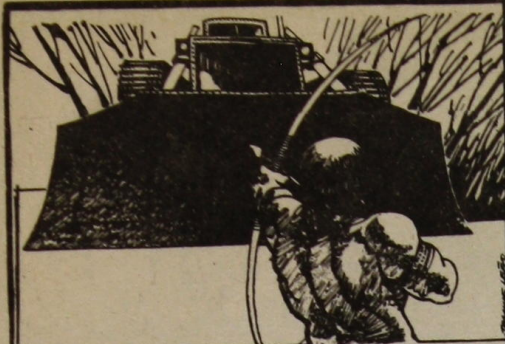
Η Οργάνωση "SNIZ" βασίζεται στην αρχή της ελεύθερης συνεννόησης, χωρίς να καθορίζεται από κάποια συγκεκριμένη στρατηγική και τακτική. Κάθε ομάδα είναι αυτονομη κι αποφασίζει μόνη για ποιο σκοπό και με ποιον αγωνίζεται. Το καθοριστικό κριτήριο της συνεργασίας μέσα στην οργάνωση είναι ο "αγώνας για την επιβίωση" με βάση την Άμεση Δράση, κι όχι θέματα όπως η μηβιακή ητανυπακωή στους θεσμούς. Αρκετές επιτροπές που είναι ανοιχτές σ' όλα τα μέλη, αναλαμβάνουν την διασυνδεση ανάμεσα στις ομάδες. Υπάρχουν: Μια εσωτερική επιτροπή που βοηθάει τις νέες ομάδες. Μια εξωτερική επιτροπή που προωθεί τις κοοπερατιβές. Ένα κέντρο πληροφοριών, που σαν αυτονομη ομάδα συγκεντρώνει τις ειδήσεις και τις αναφορές της κάθε ομάδας και φροντίζει για την προώθησή-τους στην δημοσιότητα. Υπάρχουν ακόμα αρκετές Ομάδες Δουλειάς

στις οποίες δουλεύουν άνθρωποι από διάφορες ομάδες πάνω σε κοινά σχέδια.

Η Οργάνωση "SNIZ" αυτοχαρακτηρίζεται σαν μια αντι-πολιτική Ένωση που δεν θέλει να συμμετασχει στο παιχνίδι της εξουσίας και έτσι δεν αντιπροσωπεύει κάποια συγκεκριμένη πολιτική τοποθέτηση. Οι ακτιβιστές-της δουλεύουν κατά κύριο λόγο για μια καινούργια σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και στη φύση, με στόχο την ευημερία για όλους που ζουν στον πλανήτη-μας.

ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ "SNIZ"

Επιτροπές για τους φυλακισμένους: λειτουργούν για την υποστήριξη πολυαριθμών συλληφθέντων συντροφών που πχ. καταδικαστήκαν επειδή αγωνίστηκαν για την προασπία των δικαιωμάτων-τους είτε σαν γυναίκες είτε σαν ινδιάνοι. Υπάρχουν περίπου 20 ομάδες, που προσπαθούν να ελαττώσουν το χρόνο φυλάκισης-τους ή και να την διακοψουν. Ομάδα αλληλεγγύης για τις πολωνέζες αναρχοφεμινίστριες και τους πολωνούς αναρχοσυνδικαλιστές: η ομάδα αυτή που δημιουργήθηκε στον Καναδά από αναρχικούς, υποστηρίζει τους συντρόφους στην Πολωνία

με δωρεές.

Σχεδίο έρευνας για το DIOXIN: Η ομάδα αυτή στο Αρκανσας γράφει μια μπροσούρα για το DIOXIN που θα περιεχει τα πάντα σχετικά μ'αυτο το δηλητήριο.

Ομάδα αλληλεγγύης για το περιοδικό "BULLDOZER": Το περιοδικό αυτό που αναφέρεται στις φυλακές και εκδίδεται στο Τορόντο έχει ήδη κατασχεθεί δυο φορές και χρειάζεται λεφτά για τις επικείμενες δικές.

Η Επιτροπή των MALISEET NATION FISHERMEN'S: Η επιτροπή αυτή που αποτελείται από μια φυλή 700 Ινδιανών από τον Καναδά, αγωνίζεται για τα δικαιώματα του κυνηγιού και του ψαρέματος του λαού αυτού.

WORKERS SURVIVAL HANDBOOK: εργάτες από διαφόρους βιομηχανικούς κλάδους έχουν αρχίσει το γραψίμο ενός βιβλίου για τους αγώνες-τους.

NORTHERN CHEYENNE HOMELANDS-KOMITEE: αυτή η ομάδα στην Μοντάνα υποστηρίζει τους αγώνες των Ινδιανών "Σεγιέν" εναντίον στην λεηλασία της γης-τους από μια πολυεθνική εταιρία άνθρακα και ουρανίου καθώς και για την διατήρηση της εθνικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας.

ANARCHIST BLACK DRAGON: αυτή η ομάδα στην Ουασίγκτον εκδίδει ένα περιοδικό με το ίδιο όνομα στο οποίο συνεργάζονται και οι φυλακισμένοι των φυλακών WALLA-WALLA.

Survival Network Information Center

P.O. Box 52282
New Orleans, LA 70152, USA

Τίτλος: Η ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΙΝΑΙ ΩΡΙΜΕΣ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ

Κείμενο του "SNIZ"

Οι συνθήκες για δράση είναι σήμερα περισσότερο ώριμες παρά ποτέ. Δεν μπορούμε άλλο να καθομαστέ μέσα στις ομάδες-μας και να συζητάμε για τα πράγματα που συμβαίνουν γύρω μας. Δεν μπορούμε άλλο να περιμένουμε, μέχρι όλοι οι άνθρωποι να καταλάβουν πως βαδίζουμε σε μια μαζική αυτοκτονία. Πρέπει να δράσουμε τώρα! Γιατί τα πυρηνικά εργοστάσια των πλουσιών χωρών απειλούν τόσο τις δικές-μας ζωές όσο και των μελλοντικών γενεών, αν προλάβουν αυτές να υπάρξουν.

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί η δικιά-σου ζωή είναι που απειλείται. Θάνατοι από καρκίνο γυροφέρνουν ήδη τον κόσμο-μας. Η ατομική ενεργεία είναι ικανή να προκαλέσει ε-

να πυρηνικό ολοκαύτωμα. Είναι γνωστό ακόμα πως η βιομηχανική παραγωγή προκαλεί σίγουρα τους περισσότερους θανάτους από καρκίνο. Μια στατιστική της αμερικανικής κυβέρνηση δείχνει πως είναι περισσότεροι οι εργάτες που πεθαίνουν από ασβέστιο από τους εβραίους που σκοτώσαν οι ναζί. Πρέπει τώρα να δράσεις! Είναι η δικιά-σου ζωή που παίζεται τώρα πάνω στην σκακιέρα. Ποια είναι η αποστολή που χωρίζει τον τοποδίαμονης-σου από ένα πυρηνικό εργοστάσιο ή από έναν άλλο κίνδυνο του περιβάλλοντος; Πρόδο συχνά φυσάει ο ανέμος αυτής της απειλής προς την δικιά-σου κατεύθυνση; Ψάξε να βρεις ποιες επικίνδυνες βιομηχανίες θα ευθυνόνταν για τον θάνατο-σου. Αναγνώρισε τον δολοφόνο-σου! Όταν θα αναγνωρίσεις τον άμεσο κίνδυνο για την ζωή-σου, προστατέψ-την και προσπάθησε να παραμερίσεις τον κίνδυνο. Αλλά δράσε τώρα πριν πεθάνεις!

Που θα συμβεί το επομένο ατύχημα; Ίσως στον πυρηνικό αντιδραστήρα που βρίσκεται στο τέλος του δρόμου που μένεις. Ήδη συνεβησαν τέτοια μεγάλα ατυχήματα σ' άλλες επικίνδυνες βιομηχανίες και σε μερικά εργοστάσια πυρηνικής ενεργείας. Πρέπει να ξέρεις, πως όποτε συμβαίνει κάτι τέτοιο, υπάρχουν κάποιοι άλλοι που μένουν εκεί κοντά. Γιατί λοιπόν, όχι και σε σένα; Σκέψου το. Θες να περιμένεις μέχρι το επομένο ατύχημα για να αποφασίσεις να περάσεις στη δράση και να σώσεις τον εαυτό-σου;

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί τα μηχανήματα της ατομικής βομβας μπορούν να τεθούν σε λειτουργία ανά πάσα στιγμή. Που θα είσαι όταν ο κόσμος θα θρυφαλιάζεται; Θα πεθάνεις κατά την διάρκεια συγκρούσεων που θα ξεσπάσουν στην Μεση Ανατολή ή στην Ευρώπη; Όλοι-μας μπορούμε να πεθανούμε σε μια πολιτική συρραξη ανάμεσα στους εξουσιαστές. Ίσως και να μην μάθεις ποτέ, ποια συρραξη προκάλεσε τον τελευταίο πόλεμο. Ποιος θα νικήσει; Σίγουρα ο θάνατος! Αυτή η τρέλλα αξίζει για να πεθάνεις; Ναι, σε βλέπω να κρατάς ήδη την σημαία-σου, να τρέχεις και να ουρλιάζεις: "Πρέπει να έχουμε την δύναμη για Ειρήνη!" Πρέπει τώρα να δράσεις! Πριν να κλείσουν τα μάτια-σου μπροστά σ' αυτή την κολάση! Πρέπει τώρα να δράσεις, γιατί με κάθε λεπτό που περνάει, πλησιάζουμε περισσότερο στην καταστροφή.

ΑΞΙΖΕΙ ΑΥΤΗ Η ΤΡΕΛΛΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΣΟΥ;

Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί οι περισσότερες μορφές της μοντερνας τεχνολογίας είναι εν δυνάμει επικίνδυνες και γιατί η παραγωγή ση-

μερα στοχεύει στο κέρδος και στην εξουσία, αφήνοντας τους κινδύνους που ενέχουν τα δυο αυτά πράγματα. Πρέπει τώρα να δράσεις! Εξαιτίας της μόλυνσης του αέρα από τα αυτοκίνητα και τις βιομηχανίες, εξαιτίας της μόλυνσης του νερού από τα αποβλήτα των χημικών και πυρηνικών εργοστασίων. Μερικές περιοχές έχουν ήδη χαρακτηριστεί εξαιτίας των πυρηνικών αποβλήτων σαν ακατάλληλες για κατοίκηση. Πρέπει τώρα να δράσεις! Γιατί νοθεύεται και δηλητηριάζεται η τροφή-σου. Γιατί είναι η ζωή-σου που απειλείται από όλες τις πλευρές. Πρέπει να δράσεις! Εσύ ο ίδιος, ψυχή τε και σώματι. Πρέπει να δράσεις άμεσα για να σώσεις τη ζωή-σου. Δεν πρέπει να αφήσεις κανέναν άλλο να αναλάβει για σένα αυτό το έργο. Δύναμη-σου είναι το πνεύμα-σου που σε βοηθάει να αναγνωρίσεις τους κινδύνους που σε απειλούν. Τη γνώση αυτή πρέπει να την μεταδώσεις ανά πάσα στιγμή και στους γύρω-σου, που διατρέχουν τον ίδιο με σένα κίνδυνο. Πρέπει να οργανωθείτε από κοινού. Δύναμη-σου είναι το σώμα-σου που σε βοηθάει να σταματάς την παραγωγή των επικινδύνων προϊόντων, να μπλοκάρεις την μεταφορά-τους να καταλαμβάνεις τα επικίνδυνα εργοστάσια και να τα θέτεις εκτός λειτουργίας. Με το συλλογικό πνεύμα και σώμα μπορούμε να κλείσουμε τις βιομηχανίες αυτές.

Οι πολιτικοί θα προσπαθούν πάντα να σε καθοδηγούν με στοχο όχι φυσικά την καλύτερευση των πραγμάτων αλλά την ισχυροποίηση της εξουσίας-τους. Οι πολιτικοί παραμένουν πάντα πολιτικοί. Άτομα που θέλουν να δ' έχουν πάντα κάτω από τα σκελικά-τους. Από τον πρώτο "δεξιο" μέχρι και τον τελευταίο "αριστερό" είναι όλοι-τους ίδιοι. Μονος-σου θα παλαιώσεις για την ζωή-σου θα πάρεις την απόφαση για την Άμεση Δράση-σου, με τον τρόπο που εσύ και η συνειδησή-σου θα ορίσουν. Κανέναν άλλο δεν πρέπει να εμπιστευτείς για αυτό. Προκειται για τη δικιά-σου ζωή!!!

Από τότε που έκανε την εμφάνισή-της η τεχνολογία του θανάτου δεν μπορούμε να μάστε σίγουροι για την πολυτέλεια ενός μέλλοντος. Τα αφεντικά της γης-μας απειλούν την ύπαρξη κάθε ζωής πάνω στον πλανήτη-μας. Με την ατομική ενεργεία-τους, με την επιδράση που θέλουν να ασκήσουν πάνω στις καιρικές συνθήκες, με τις ακτίνες του θανάτου, με τα χημικά και βιολογικά μέσα για την διεξαγωγή του πολέμου, για την βιομηχανία και την αγροτική παραγωγή, όλα αυτά αρκούν για να χαρακτηρίσουμε την θανατηφόρα τεχνολογία της κυρίαρχης τάξης σαν τον υπ' αριθμόν ένα κίνδυνο! Τα ποταμιά-μας έχουν μολυνθεί, ο αέρας έχει πανουκλιαστεί, η γη-μας έχει δηλητηριαστεί, η ζωή των παιδιών-μας φαίνεται να έχει

Radio Libertaire

Μετα απο δυο χρονια σκληρης παλης των συντροφων της FAF (Αναρχικη Ομοσπονδια Γαλλιας) πετυχαν τελικα μια προσωρινη νικη: Μπορουν πλεον να "βγαίνουν επισημα στον αερα" χωρις τον συνεχη κινδυνο μιας απαγορευσης ή μιας κατασχησης του σταθμου-τους.

Καταπατώντας τις προ τριων ετων προεκλογικες-τους υποσχψεις, τόσο οι σοσιαλιστες όσο και οι κομμουνιστες, για φιλελευθεροποιηση σχετικα με το θεμα της ραδιοφωνιας, οταν ανεβηκαν στην εξουσια, ξεκίνησαν ενα πογκρομ εναντια στις ελευθερες ραδιοφωνιες. Απ' τη μια αρχισαν να μοιραζουν σychνοτητες σε φιλοκυβερνητικους σταθμους κι απ' την αλλη να αναστελλουν βιαια την λειτουργια των αντιπολιτευομενων. Το πογκρομ αυτο αρχισε στο Παρισι στις 28 Αυγουστου του '83. "Η εκκαθαριση" όμως των κυμμάτων" εμεινε χωρις αποτελεσμα.

Μετα την κατασχηση και την καταστροφη των μηχανηματων του στουντιο και του σταθμου του RADIO LIBERTAIRE, οι γαλλοι αναρχικοι οργανωσαν στις 3 του Σεπτεμβρη μια μεγαλη διαδηλωση με 5.000 ατομα στην πλατεια της Δημοκρα-

τίας, απαιτώντας την "Ελευθερια των κυμμάτων".

Σε πολλες αλλες ευρωπαϊκες πολεις εγιναν αναλογες εκδηλωσεις συμπαραστασης απο αναρχικους. Την ιδια μερα το "R.L." "βγήκε στον αερα" ξανα με τον εφεδρικο-του πομπο στην συχνοτητα των 89,5 μεγακυκλων, παρανομα ομως αυτη την φορα. Αυτο ειχε σαν συνεπεια να σταματησει η αμεση

επαφη με τους ακροατες που υπηρχε παλιότερα, κατι που για τους γαλλους συντροφους ηταν το πιο σημαντικό στοιχειο στην ολη υποθεση. Ετσι, αποφασισαν να δεχτουν την προσφορα του φοιτητικου

σταθμου "RADIO MONTMARTRE"- στο οποιο συνεργαζονταν μερικοι αναρχικοι- και να μοιραστουνε την συχνοτητα μαζι- τους. Ετσι η "Φωνη διχως Αφεντη" εκπεμπει απο τον Νοεμβρη καθημερινα απο τις 3πμ μεχρι τις 6πμ, απο τις 1μμ μεχρι τις 5μμ και απο τις 7μμ μεχρι τις 12μμ στο Παρισι και στην περιφερεια-του, στην συχνοτητα των 103,9 μεγακυκλων στα υπερβραχεια κυματα.

Η πρωτη αυτη επιτυχια δεν σημαινει πως η παλη για την "Ελευθερια των κυμμάτων" σταματησε. Η "νομιμοτητα" τους προσφερει τωρα την δυνατοτητα να συνεχισουν την προπαγανδα-τους. Αλλα η συχνοτητα των 103,9 μεγακυκλων βρισκεται σχεδον εξω απο τα υπερβραχεια, ακριβως διπλα στην συχνοτητα της εκπομπης της αστυνομιας και του στρατου. Ετσι τελικα απο... σαν να επανελθουν στην παλια-τους συχνοτητα των 89,5 μεγακυκλων. Για το τον σκοπο, οργανωσαν και μια μεγαλη γιορτη στις 13 Δεκεμβρη με τον LEO FERRE, οπου συμμετειχαν 500 ατομα.

Η παλη για την "Ελευθερια των κυμμάτων" ειναι παλη εναντια στο κρατος και την εξουσια κι οχι διαφημιση αγωνιστικότητας...

κι ολας καταδικαστει και στα λθει στον διαολο!

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΣΤΕ ΠΙΑ ΣΙΓΟΥΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ!

Δεν μπορουμε να μαστε πια σιγουροι για την πολυτελεια ενος μελλοντος! Ειμαστε ετοιμοι να αφησουμε τον βιομηχανικο αιωνα και να περασουμε στον αιωνα της τεχνολογιας. Μου φαινεται πια σιγουρο, πως η ζωη δεν θα αντεξει μεσα σ' ενα τετοιο αιωνα. Δεν ειμαστε ούτε σε θεση να επιβιωσουμε ακομα και μεσα στο βιομηχανικο αιωνα! Σ' αυτον τον καινοουργιο αιωνα η τεχνολογια θα ελεγχει ολες τις εκφανσεις της ζωης με την εντολη μιας επιτροπης απο "πολυεθνικους επιχειρηματιες". Τα αφεντικα θα μας κανουν ολο και πιο πολυ υποχειρια της Ενεργειας που θα μας πουλανε

για καταναλωση. Η Ενεργεια ειναι ενα πολυ πιο σκληρο ναρκωτικο απ' οτι η ηρωϊνη!!! Η λιγοστη ελευθερια που τωρα εχουμε θα εκμηδενιστει απο την απαιτηση των εξουσιαστων για μεγαλυτερη εθνικη ασφαλεια.

Ο τεχνοφασιστικος αυτος αιωνας θα γινει γνωστος σαν ο αιωνας της οργανωμενης εξολοθρευσης. Μηπως η σοσιαλιστικη αποτυχια προσφερει περρισσοτερη ασφαλεια απο την καπιταλιστικη; Ολα τα κρατη καθοδηγουν με τον ιδιο τροπο το χερι του θανατου! Εμεις, οι ανθρωποι αυτης της γης, πρεπει να εξεγερθουμε ολοι μαζι για να την απαλλαξουμε απο τα απληστα γουρουνια που ανοιγουν τα ματια-τους μονο μπροστα στην κερδοσκοπικη παραγωγη. Πρεπει να σχεδιασουμε φυσικες και σιγουρες εναλλακτικες λυσεις μπρος στην τεχνολογια του θανατου.

Οι εργατες πρεπει να καταλαβουν τα μεσα παραγωγης και να προχωρησουν στην αυτοδιευθυνση της παραγωγης. Η οργανωση της δυναμης της εργατικης ταξης θα σημανει το τελος του τεχνοφασιστικου αιωνα. Δεν κατοικουμε σ' αυτη τη γη για να εξουσιασουμε την φυση αλλα για να ζουμε μαζι-της. Ο "αγωνας-μας στο Κινημα για την επιβιωση" θα ειναι μονο τοτε αποτελεσματικος, αν καταλαβουμε πως η δυναμη-μας βρισκεται στην ενοτητα-μας! Η αλληλεγγυη ειναι ο θριαμβος-μας. Ο καιρος ειναι ωριμος για τον αγωνα-μας εναντια στα τερατα της απληστιας και του τρομου, για τον αγωνα αναμεσα στο "καλο και το κακο", για τον αγωνα για την επιβιωση!

ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ!
Αρθουρ Τζ. Μιλλερ

Φωτ. Πιτερ Παουλ Τσαλ, κατά την διάρκεια της δίκης του. Συνελλήθη το 1972, μετά από ένα πιστολιδι με τους μπατσούς. Αρχικά καταδικάστηκε σε 4 χρόνια φυλάκιση, αλλά το δεύτερο βαθμίο δικαστήριο τον καταδίκασε σε 15 χρόνια, με σκοπό τον εκφοβισμό των υπολοίπων μελών του Ανταρτικού, Πόλης, παρότι

αυτός δεν ήταν άμεσος υποστηρικτής-του. Όλες οι ασκήσεις εφέσης μπλοκαρίστηκαν, κι έτσι έμεινε πολύ καιρό στην απομόνωση. Στα πλαίσια μιας συζητήσης, μετά την αποκρυψίση-του, έδωσε στο γερμανικό αναρχικό περιοδικό AKTION την παρακάτω συνέντευξη. Από τις 13 Δεκεμβρίου του 1982 είναι ελεύθερος με άναστολη.

ΝΕΓΚΕΡ ΚΟΥΣ (neger kuß) ΚΑΙ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟ ΠΟΛΗΣ

**μια
συνοπτική
αναφορά
στην
ενοπήλη
αριστερά
της
Δυτικής
Γερμανίας**

λησει κανείς για το κίνημα του '68. Η αντίσταση ξεκίνησε από πολύ πιο πριν. Φυσικά δεν ήταν ένα ομοιογενές κίνημα, αλλά ένα συνοδυλευμα που αποτελιόταν από διαφορές μικρές ομάδες... Ένα σημαντικό πρόβλημα ήταν το πρόβλημα της βίας. Τα παιδιά που καταγονταν από εργατικές οικογενείες και που ήταν συνηθισμένα στη βία από τα πρώιμα παιδικά χρόνια, είτε γιατί ο πατέρας γυριζε μεθυσμένος ή τσατισμένος στο σπίτι, είτε από τσακώμους αναμεταξύ-τους, είχαν ήδη μια εντελώς διαφορετική σχέση προς τη βία απ' ό,τι οι αστοί σοσιαλιστές φοιτητές, που είχαν παρα πολλά προβλήματα στο να σηκώσουν μια πέτρα στο χέρι ή στο να φερθούν επιθετικά. Αν όμως το τολμούσαν μια φορά, τότε το θεοποιούσαν πολύ γρήγορα και γίνοντουσαν αργότερα μαχητές του δρόμου. Μαχητές, που περιμεναν και από τους άλλους να 'χουν προχωρήσει σ' αυτόν τον τομέα όσο αυτοί. Σε τέτοια πράγματα μάλιστα δεν ήταν καθόλου ανέκτικοι.

Ήταν λοιπόν πολύ συχνά, ένα πρόβλημα του σε ποια τάξη ανήκει. Αυτή η συγκρούση μετατέθηκε αργότερα σε ένα υψηλότερο επίπεδο, πχ αναμέσα στο κίνημα της 2ης Ιουνίου και της RAF.

Η RAF που αποτελιόταν ως επι το πλείστον από φοιτητικούς ακαδημαϊκούς κυκλούς, θεοποιούσε το περιστροφή ενώ η 2η Ιουνίου, που με ορισμένες μόνο εξαιρέσεις τα μέλη-της είχαν εργατική καταγωγή, έλεγε ότι πρέπει να χρησιμοποιεί κανείς το περι-

στροφή, αλλά ότι αυτό δεν πρέπει να μας υπαγορεύει την υπαρξη ούτε και την συνειδηση. Αυτό είναι απλά και μόνο μια από όλες γενικά τις δυνατότητες.

Ο λόγος που απερίριψε η RAF την τακτική της 2ης Ιουνίου, σαν λαϊκίστικη και μη διεθνιστική, ήταν το ότι η 2η Ιουνίου ασχολιόταν μόνο με ενεργείες που προκαλούσαν τη συμπάθεια του λαού και που έκαναν τον κόσμο να τους μιμηθεί, ενεργείες που τελικά προκαλούσαν το κέφι.

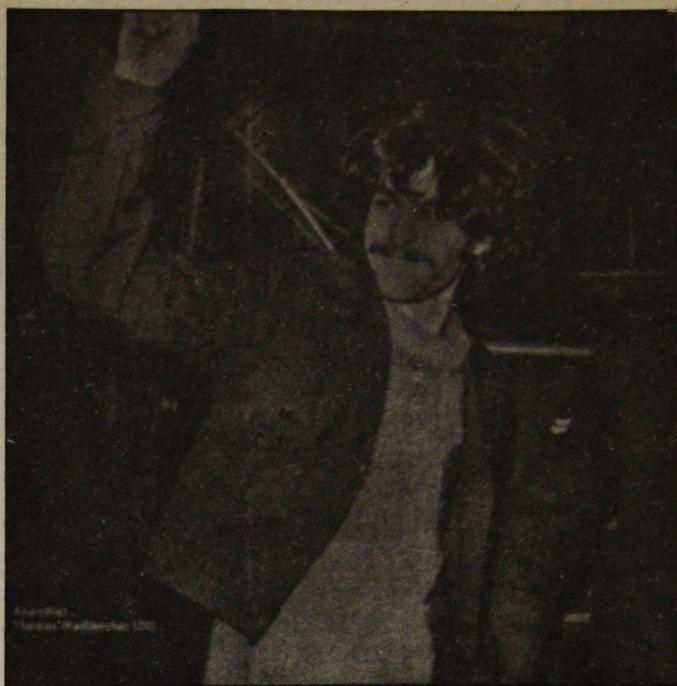
Στις αρχές όμως και η RAF δεν είχε τις ίδιες επιδιώξεις;

Ναι, αλλά αυτό το προτσεσ των επιδιώξεων εξελιχτηκε σ' αυτούς τρομερά γρήγορα. Πολύ γρήγορα μετά την απελευθέρωση του Μπααντερ, ήταν τα πράγματα έτσι για την RAF, ώστε στο τέλος για τους πρακτικά πάντα το περιστροφή επαιζε ένα ρολό, καθώς και η άμεση σχέση με τον τρίτο κόσμο, μια και η RAF έβλεπε τον εαυτό-της σαν μια συνέχεια των βιετκονγκ, της FRE.LI.MO κλπ.

Η 2η Ιουνίου ήταν από μια σκοπία πολύ πιο λαϊκίστικη. Οι ενεργείες-της, επεκτεινονταν από την καταστροφή αυτοματών μηχανημάτων εκδοσης εισιτηρίων μέχρι των συσκευών ελέγχου κυκλοφορίας. Ένα βράδυ πχ. καταστράφηκαν όλες αυτές οι συσκευές. Ακόμα ασχολιόντουσαν με δραστηριότητες που συγκινούσαν τον κόσμο. Κατι τέτοιο έκαναν όταν πήγαν και εκαψαν την Νομική Πανεπιστημιακή Σχολή και την Βιβλιοθήκη με το αιτιολογικό

Μήπως θα μπορούσες να μας σκιαγραφήσεις το κίνημα του '68 έτσι όπως το είχατε εσύ και να μας παρουσιάσεις την εξέλιξη-του σε σύγκριση με την σημερινή κατάσταση;

Πραγματικά δεν μπορεί να μι-

(Φωτ. Γεοργκ φον Ραουχ και Τομας Βαϊσμπεκερ τη στιγμή που συλλαμβάνονται) 1970. Συλληψη (6.2) στο Βερολίνο μαζί με τον Τομας Βαϊσμπεκερ. Κατηγορία: "Εκβιασμός, τραυματισμός, κλοπή". Απορριψη: Ο Ραουχ, ο Βαϊσμπεκερ κ.α. εδίδραν έναν δημοσιογράφο σαν παραδειγματική τιμωρία για ένα μαλακισμένο κείμενο που εγρέψε στο περιοδικό "QUICK". 1971. Δίκη μετά από 14 μήνες προφυλακή κατά του Ραουχ και του Βαϊσμπεκερ. Στις 9.7 καταδικάζεται ο πρώτος και αθωνείται ο δεύτερος. Παρατλανώντας δικαστές και φυλακές, μετά από συνενόηση, φεύγει από την αίθουσα του δικαστηρίου ο Ραουχ και οδηγείται στις φυλακές ο φίλος-του. Ζει στην παρανομία μέχρι την εν ψυχρώ δολοφονία-του σε δρόμο της γερμανίας (4.12) από μπάτσους.

πως δεν χρειαζόμαστε πια νομικά βιβλία. Μπορεί να πει κανείς, πως αυτή ήταν μια κλασσική αναρχική πράξη. Ακόμα και στην περίπτωση της απαγωγής του Λορεντς, που στο λαό δεν ήταν καθόλου ανεπιθύμητη, νομίζω ότι το αστείο της ολης υπόθεσης ήταν ο τρόπος με τον οποίο μεταχειρίστηκαν τον Λορεντς: κατι που εκανε παρα πολύ κοσμο να το προσεξει. Οι συντροφοί της 2ης Ιουνή ειπαν ακόμα, ότι μεταχειρίζονταν τον Λορεντς καλύτερα απ'ό,τι η κρατική εξουσία 60000 φυλακισμενούς στη Δ. Γερμανία, ενώ ο ίδιος ο Λορεντς μετά την αποφυλακίση-του ήταν ολο καλά λογία. Ελεγε, πως είναι μεν παραστρατημένα παιδία του λαού, αλλά πως δεν είναι τέτοιοι ώστε να μπορεί να πει κανείς ότι προκειται για φανατικούς που ασχολούνται αποκλειστικά με το περιστροφή. Ακόμα και η σκεψη του Ανταρτικού της Πολης, ήταν για τη 2η Ιουνή μια απο τις πολλές δυνατότητες. Μαλιστα, ειχε ειπωθεί πως αν περναγε κανείς στην παρανομία, τότε θα'πρεπε να φροντισει για ψευτικά χαρτιά κι ένα περιστροφή, πως θα'πρεπε να οργανωθεί σ'ομάδες, ενώ οσον αφορά τα χρήματα, πως ίσως θα'πρεπε να τη βγαζει αλλιως, δηλαδή όχι πια να κερδίζει το ψωμι-του σ'ένα εν-αλλακτικό Αρτοποιείο, αλλά να παει σε μια τραπεζα για να "σηκώσει" ένα "λογαριασμό"...

Και απο το ποσον αυτο, η 2η Ιουνή πληρωνε σχεδον παντα έναν "επαναστατικό φορο". Εδινε δηλαδή παντα ένα ποσόστο απο τη λεία-της απο τις τραπεζες για την προώθηση αριστερων σχεδιων. Πανω σ'αυτο το θεμα κατηγορούσαν παντα τη RAF, πως δεν πληρωνε "επαναστατικό φορο" και πως ήταν παντα πολυ εγωιστι-

κή, με αποτελεσμα να μην δι-αφέρει απο τον καθε αστο πολιτη... Πριν απο λιγο καιρο υπηρχε ένα αρκετα καλο αρθρο στην TAZ (καθημερινή αριστερή εναλλακτική εφημερίδα του Δ. Βερολίνου), όπου γίνονταν φανερο ότι μερικές ιδέες του Ανταρτικού της Πολης εγγυμονούσαν απο πολυ παλιά Αργότερα, την εποχή του Σινεδριου για το Βιετναμ στο Δ. Βερολίνο, εκφραστηκε η αποψη απο ένα μεγάλο τμήμα του χωρου, πως πρέπει πλέον με βάση τις μικρές ομάδες να περασουν στη βίαιη δράση. Εκείνη την εποχή υπηρξε μια κίνηση "Χτυπήστε το NATO". Αυτός ο αγώνας έγινε απο τη RAF μέχρι και την τελευταία κουβέντα αποδεκτός. Αυτό σημαίνει πως πρέπει τουλάχιστον να αναγνωρίσουμε στη RAF, πως δεν ήταν αυτή που περιορίσε ένα μεγάλο τμήμα της Αριστερας, οσον αφορά τη προβληματική-του πανω στο NATO και τον Διεθνισμό. Αλλά αυτή η προβληματική ερχεται τώρα με το κίνημα ειρήνης παλι στην επιφάνεια. Αλλά μαζί μ'αυτήν ερχεται φυσικά και η παλιά συζητηση αναμεσα στην μιλιταντ δράση είτε των μικροομάδων είτε των μαζων κι αυτών που απορριπτουν τη βία: αυτή η συζητηση έγινε ήδη και το '68, όπου υπηρχε πραγματικά πολυ περισσότερος κόσμος απ'ότι τα μέλη της RAF και της 2ης Ιουνή, που πιστευαν πως επρεπε το NATO να χτυπηθεί μ'όπλα. Υπήρχε τότε πολυ περισσότερος κόσμος απ'ότι ελέγαν μεταγενεστερα. Γιαυτό ο Ντουτσκέ, αφού για λιγο καιρο ειχε μείνει μακριά, όταν ειδε ξανά τους συν-ναδελφους-του και τους συν-τροφους-του, κι όταν ειδε τα βιβλία-τους και τα προϊόντα-τους, μιλήσε για νοθεία της ιστορίας και ειρηνικοποίηση του κινήματος του '68, γιατί

ήταν της γνώμης ότι δεν ήταν τόσο ειρηνικό όσο πα-ρουσιαζοταν. Γιαυτό και είναι αστείο το ότι ο ίδιος ο Ντουτσκέ πα-στηθηκε όταν πεθανε, σαν ένας δευτερος Ιησους Χριστος που ήταν παντα εναντια στη βία κλπ. Για τον Ντουτσκέ ήταν παντα ένα θεμα της τακτικής και της στρατηγικής, το ποτε δηλαδή πρέπει κανείς να χρησιμοποιει τα αναλογα μέσα, καθώς και το ότι πρέπει κανείς πολυ ψυχρεμα και ξεκαθαρά κι όσο κολλεκτιβιστικά είναι δυνατόν να βγαζει τις αποφασεις-του και μετα να δρα. Γιαυτό ο Ντουτσκέ, ακόμα κι αν ήταν διαφορετικής αποψης απ'ότι η RAF, ήταν ένας απο τους λιγους που δεν απομακρυνθηκε απ'αυτους, ήταν απο τους λιγους που μιλήσε στο μνημα του Χολγκερς Μαϊνς ή που ε-κανε επισκεψεις στο Σταμ-μαϊμ (φυλακές υψιστης ασφα-λείας που "φιλοξενούσαν" τα συλληφθέντα μέλη της RAF και γενικά του ενοπλου αγ-ώνα), γιατί ειλεγε, ότι αυτοι ανηκουν παντα σ'εμας, εβγα-λαν αλλά συμπερασματα που εγω θεωρω λαθεμενα, αλλά πρέπει μ'αυτους τους συν-τροφους τουλάχιστον να συ-ζητήσουμε και μαλιστα ΜΕ αυτους και όχι για αυτους. Είναι το χειροτερο πράγμα που υπαρχει στον κοσμο, το να απομακρυνει κανείς ανθρω-πους και να λειει, αυτοι δεν ανηκουν στην παρεα-μας, εί-ναι αντικειμενικά αντεπανα-στατες και μ'αυτους δεν μι-λαμε πια. Γιατι υπαρχει μια μεγάλη παραδοση απο την ε-ποχή της κομμουνας του Πα-ρισιου, η εκαστοτε αριστεροι να απομονωνουν εκείνους που είναι πιο αριστεροι και να τους θυσιαζουν στον βωμο της αντεπαναστασης. ΑΥτη η παραδοση θα'πρεπε τουλαχι-στον να είναι σ'ολους-μας γνωστή.

**...ΣΑΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ
ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ
ΔΕΝ
ΘΑ
ΕΙΧΑ
ΕΝΑ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ
ΤΡΟΠΟ
ΣΚΕΨΗΣ
ΑΠ ΟΤΙ
ΕΝΑΣ
ΠΟΙΝΙΚΟΣ**

Και ποιες ήταν πραγματικά οι σχέσεις-σου με την 2η Ιουνή;

Ανοιξα το '67 ένα τυπογραφείο. Τυπώναμε για όλη την ΑΡΟ ("Εξωκοινοβουλευτική Αντιπολίτευση", εκφραστής της αριστεριστικής τάσης της νεολαίας του '68), δηλαδή από αναρχικούς μέχρι ΜΛ-Ομάδες, γιατί υπήρχαν πολύ λίγα αριστερά τυπογραφεία, μια και δε υπήρχαν ακόμη τα εναλλακτικά. Τότε εξέδωσα την εφημερίδα 883. Ήταν η μεγαλύτερη και η πιο μιλιτάντ αριστερή εφημερίδα, που δεν ήταν ούτε μαρξιστική-λενινιστική, ούτε αναρχική, αλλά μια από τις λίγες εφημερίδες που για πολύ καιρό μπορούσαν να δουλέψουν σ' αυτή όλες οι ομάδες. Και στην ακμή-της, όταν ήταν πια πολύ δυνατή κι ασκούσε μεγάλη επιρροή - το 1969-70 περίπου -, δούλευαν σ' αυτήν κοντά στους 60 συντακτές και τις 20 ομάδες, δηλαδή Ομάδες Βασής, ομάδες γειτονίας, αυτονομες ομάδες και ομάδες Ανταρτικού Πολέμου. Και επειδή μερικοί που δούλευαν μέσα μπήκαν αργότερα στη RAF (πχ. ο Βέρνερ Ζαουμπερ ή ο Χολγκερς Μαϊνς) κι άλλοι στην 2η Ιουνή, όπως ο Τομας Βαϊσμπέκερ και ο Γκεοργκ Φον Ραουχ, χαρακτηρίστηκε η 883 σαν τρομοκρατική εφημερίδα. Υποθήκε ότι προωθεί το Ανταρτικό της Πολέμου. Κατι τέτοιο είναι όμως απόλυτα λαθεμένο. Στην 883 υπήρχαν διάφορα ρεύματα που παλεύαν πολύ σκληρά για να κάνουν δική-τους αυτή την εφημερίδα: κάθε νέα κομμουνιστική ομάδα, δηλαδή, προσπάθησε να κάνει εκκαθαρίσεις, να πεταξει όλους τους άλλους συντακτές εξω και μετά να πει πως η 883 είναι η

δικιά-της εφημερίδα. Γνωρίζα μερικούς ανθρώπους απ' την 2η Ιουνή κι απ' την RAF, με τους οποίους τυπώσαμε στην 883 τις πρώτες διακηρύξεις του Ανταρτικού της RAF και της 2ης Ιουνή. Η αστυνομία χτύπαγε πάντα την συνταξη και το τυπογραφείο, επειδή δε μπορούσε να συλλαβεί τους μεμονωμένους αρθρογράφους. Επειδή η διανομή της εφημερίδας γινόταν πολύ γρήγορα, τόσο γρήγορα μάλιστα που ήταν αδύνατο να αναχαιτιστεί, καταστρέψαν τότε ένα τυπογραφείο κι αυτό ήταν τότε το δικό-μας. Αυτό σημαίνει, πως από τη στιγμή που καταστρέφεται το τυπογραφείο δεν είναι δυνατό να εκδοθεί η εφημερίδα, κατι που ως ένα βαθμό ήταν μια υπολογισμένη λντρίγγα της αστυνομίας. Και έτσι, νομίζε η αστυνομία πάντα ότι ανήκω σε διάφορες ομάδες, όπως στη 2η Ιουνή που είχα μερικούς φίλους ή στον Κοκκίνο Στρατό του Ρουρ κλπ. Η εφημερίδα θεωρήθηκε ότι ανήκε και στην RAF, κατι όμως που πήρε πολύ γρήγορα πίσω η αστυνομία. Θέλω να πω, πως ποτέ δεν προσπάθησα να κρατήσω απόσταση από αυτούς τους συντροφους, κατι τέτοιο δεν θα'κανα ποτέ.

Όπως διαφαίνεται κι από τα διηγήματά-μου, τα όρια αναμεσα στην νομιμότητα και την παρανομία ήταν στο Βερολίνο πολύ ρευστά. Στους "Μπλουζ", στους "Χας-ρεμπέλλεν", στους "τουπαμαρος" του Δ. Βερολίνου (την κατοπινή 2η Ιουνή) δεν ήξερε κανείς μερικές φορές αν αυτός που μόλις τώρα μπαίνει στο κοινοβίο είχε περάσει στην παρανομία ή όχι. Δεν ήταν δηλαδή ποτέ απόλυτα δυνατό να καταλαβεί κανείς ποιος ανήκει που. Υστερα, συνεβαίναν κατι αλλοκοτά πράγματα: οι παρανομοί λ.χ. της 2ης Ιουνή έπαιζαν ποδοσφαίρο με τουν νομίμους και τα περιστροφά ήταν στις γραμμές του τερραίν, κατι που ήταν για πολύ καιρό πολύ αστειό αλλά και για άλλους εξαιρετικά επικίνδυνο. Ήταν αρκετές φορές θέμα συζητήσης, το ότι οι παρανομοί καθιστούσαν επικίνδυνη τη θέση των νομίμων, μια και οι μπατσόι βαραγαν χωρίς εξαιρέσεις. Αυτά συνεβαίναν μέχρι που επεσαν οι πρώτοι νεκροί: κι αυτοί οι πρώτοι νεκροί ασκήσαν μια συνεχή επιδραση στη συνειδηση-μας. Θέλω να πω, πως ήταν κατι το εντελώς διαφορετικό, όταν ο Μπεννο Ονεζοργκ δολοφονήθηκε στις 2 του Ιουνή του '67. Τότε καταλαβαμε, ότι κατι τέτοιο μπορούσε να τύχει στον καθένα-μας.

Γιατί ο Μ. Ονεζοργκ πήγε για πρώτη φορά στη ζωή-του σε μια διαδηλώση και τον πυροβόλησαν αμέσως. Στην υποθεση του Γκεοργκ Φον Ραουχ και αργότερα του Τομας Βαϊσμπέκερ, είχαν τα πράγματα ως εξής: είχαν περάσει στην παρανομία και είπαν ότι θα δημιουργήσουν ένα Ανταρτικό Πόλεμο, και γιαυτό είχαν και περιστροφά μαζί-τους. Όταν δολοφονήθηκαν και αυτοί, χωρίς να έχουν ούτε μια δυνατότητα να αμυνθούν, έγινε σ' ολοκληρή την Αριστερά συνηδηση το να πει ότι αυτοί είναι συντροφοί-μας και διαμα-

ρτυρομαστε για τον θάνατό-τους. Και μαζί μ' αυτό μπορούσε ο θάνατος-τους να κινητοποιήσει τεραστίο αριθμό μαζών. Αυτό είναι κατι που μπορεί να συγκριθεί με το αναρχικό κίνημα στην Ισπανία. Εκεί όπου κάθε φορά τουφεκίζονταν ένας από τους εργάτες συντροφους η κηδεία κατέληγε σε μαζική κινητοποίηση, εκεί όπου όλοι οι άνθρωποι βγήκαν στους δρόμους κι αγωνίστηκαν πολύ σκληρά.

Στο Βερολίνο συνεβη το ίδιο με την 2η Ιουνή. Η 2η Ιουνή έκανε κι αυτή για αρκετό καιρό, όσο βρισκόταν στην παρανομία, νομίμες ενεργείες πχ. μοιράζε προκηρύξεις ή ασχολιόταν με την υπερασπίση των ενοικιαστών: πήγαιναν από πορτά σε πορτά, παρόλο που είχαν περάσει στην παρανομία και βοηθούσαν. Λοιπόν, ήταν πολύ ρευστή η κατάσταση. Υπήρχαν ακόμα πολλοί πολίτες εργάτες, συνταξιούχοι, που δεν τα ήξεραν όλα αυτά: το ότι λ.χ. οι Φρίκς που τους πουλάνε το ψωμί και το γάλα ήταν παρανομοί κι ότι καταζητούνταν από τους μπατσούς. Μάλιστα, σε πολλούς άρεσαν αυτοί οι άνθρωποι κι έλεγαν ότι δεν θα τους καταδώσουμε στους μπατσούς, ότι αυτο δεν έχει νόημα, καθώς και το ότι αυτοί δεν είναι εχθροί του λαού.

Ακόμα κι ο τρόπος, που έκανε η 2η Ιουνή επιδρομές στις τραπεζές, όπως το "Νεγρικό φιλι" (μοιράζαν στους ανθρώπους στις αιθούσες των θυρίδων "νεγρικά φιλία" (γλυκά) και τους μιλούσαν πολύ φιλικά), αποδείχνε στον κόσμο πως δεν επρόκειτο για μαλακές τυπούς που μπαινουν τρεχοντας στις τραπεζές και πυροβολούν στο κεφάλι οποιον βρίσκεται στο δρομο-τους: αλλά αντιθετα, ότι επρόκειτο για ανθρώπους που περατώνουν με αστεία, με ενστίχτο και χιούμορ τις υποθέσεις-τους. Κι οπωσδήποτε γινόταν φανερό ότι ήθελαν να αποφυγουν σε κάθε περίπτωση τραυματισμό ή θάνατο αθών. Ακόμα και στην περίπτωση της απελευθέρωσης του Μπααντερ της RAF, δεν θα'πρεπε να φτασει η κατάσταση σ' ένα βαρύ τραυματισμό: τότε ειπε η Ουλρίκε Μαϊνχοφ, ότι αν ξεραμε ότι ο υπάλληλος της βιβλιοθήκης θα τραυματιζόταν τόσο βαριά, δεν θα κάναμε την αποπειρά της απελευθέρωσης. Αυτό ήταν για την RAF τότε ακόμα ολότελα ξεκαθαρό.

Αργότερα, όταν έγινε η αστυνομία τρομερά επιθετική, κι όταν πυροβόλουσε κόσμο στο κεφάλι, μια και μοναχα εκεί μπορούσε, τότε γίνεται πια κατανοητό το ότι η RAF ακολούθησε την ίδια και αργότερα περισσότερο επιθετική τακτική. Έλεγε μάλιστα, πως από τη στιγμή που μερικοί συντροφοί είναι παρανομοί κι απ τη στιγμή που οι μπατσόι τους έχουν ξεπεράσει, τότε θα ήταν καλύτερα να προσφέρουν στην αστυνομία αψιμαχίες, αντί να καθονται ειρηνικά και να αφήνουν να τους πυροβολούν στο κεφάλι.

Και τι συνεβη πραγματικά με σενα; Λοιπόν, γιατί είχες ένα περιστροφά-για ποιο σκοπό;

Ο δικηγόρος-μας έλεγε τότε, ότι αυτοί έχουν ένα λευκό ένταλμα σύλληψης όπου πρακτικά μόνο το εγκλημα προκειται να σημειωθεί. Ενοχους έχουν ήδη, το εγκλημα θα βρεθεί. Και το καλοκαίρι του 1972 είχα εγώ πρακτικά την δυνατότητα ή να το σκασω στο εξωτερικό πχ. στην Αλγερία ή σε μια άλλη χώρα όπου θα μου διναν ασυλο ή να ενταχτώ στη RAF ή να ενταχτώ στη 2η Ιουνή ή -και αυτή ήταν η 4η δυνατότητα που μου φάνηκε και η πιο λογική- να ελίσσεται από δω κι από κει έτσι. Επρεπε να έχω ψευτικά χαρτιά και ένα περιστροφή. Το χρειαζόμουν για τον εξής απλο λόγο, πως αν μου καναν ποτε έλεγχο, να είχα την στιγμή του αιφνιδιασμού με το μέρος-μου για να μπορέσω να διαφύγω μετά. Γι'αυτό υπάρχουν ήδη αποδείξεις. Όταν πχ. σταμάτησε η αστυνομία τον Αστριντ Προλλ και τον Γκρασχοφ για έλεγχο στην Φρανκφούρτη, μπορούσαν να διαφύγουν, μια και απειλήσαν τους μπάτσους, έτρεξαν μακριά και μπορούσαν τελικά να εξαφανιστούν. Δεν τραυματίσαν όμως κανέναν. Είχαμε ακόμα την εμπειρία, το ότι άνθρωποι που δεν είχαν καθόλου περιστροφή ή που δεν προλαβαίνουν να το τραβήξουν πρώτοι, πυροβολήθηκαν κατευθείαν στο κεφάλι. Κι εγώ προσωπικά, δεν υπηρέτησα ποτε στο στρατό και νοιώθω έναν τρομερό φόβο για τα όπλα - δηλαδή θα σήκωνα κατευθείαν τα χέρια αν κάποιος κρατούσε ένα τέτοιο πράγμα κάτω από την μυτη-μου. Αλλά και στην περίπτωση που θα αιφνιδιαζάμε πρώτοι, θα περιμένα πάντα απ'τους άλλους να έχουν ήδη σήκωμένα τα χέρια για να βγάλω ένα τέτοιο περιστροφή απ'την ζακέτα-μου και για να το κρατήσω κάτω απ'την μυτη κάποιου άλλου, έτσι ομορφα όπως γίνεται στο σινεμα.

Μονο που δεν είναι τόσο ωραία στην πραγματικότητα όπως στο σινεμα. Κι αυτό ήταν πρακτικά το τραγικό σημείο της σύλληψής-μου τον δεκεμβρή του '72. Η πρώτη δική συμπερανε ότι δεν είχα ούτε προθέσεις να τραυματισω ή να σκοτώσω, γιατί αν ήθελα να πυροβολήσω τους μπάτσους θα υπήρχαν ήδη δυο πτώματα. Λοιπόν, ένας βρισκόταν σε αποστάση ενός μέτρου από μένα κι ένας άλλος σε αποστάση τριών μέτρων, ενώ παράλληλα είχα το πλεονεκτήμα του αιφνιδιασμού. Θα μπορούσα, λοιπόν, να είχα σκοτώσει και τους δυο χωρίς να χρειαστεί να κάνω το παραμικρό. Ακόμα και σαν κακός σκοπευτής μπορείς από τέτοια αποστάση να πυροβολήσεις τα πάντα. Και στη δεύτερη δική, αντέστρεψαν όλη την σειρά των αποδείξεων κι αφήσαν τα πάντα να είναι εναντίον-μου. Εκεί, είπαν απλά, πως οποίος έχει πολιτικά φρονήματα σαν κι αυ τον, δηλαδή ριζοσπάστης αριστερός, και οποίος έχει εαν περιστροφή, μπορεί αυτομάτα και να σκοτώσει. Το τω θα φαινονταν μετά οι αποδείξεις ήταν ολοτελα αδιαφορο. Και αυτό συνεβαίνει και στις άλλες δικές ως ένα βαθμό. Τα

ΝΤΟΥΤΣΚΕ, ιδιώτης Αριστεριστής. Από τους λίγους που ελέγε πως τα μέλη του Ενοπλίου Αγώνα στην Δ. Γερμανία ήταν ταυτόχρονα και μέλη του συνολικού επαναστατικού κινήματος της χώρας αυτής. Παρότι θεωρούσε την τακτική του Ανταρτικού Πολέμου λανθασμένη, επέδωξε να γίνει μια συζήτηση με αυτούς τους συντρόφους και όχι ΓΙΑ αυτούς. Ήταν από τους ελάχιστους αριστεριστές που πήγαν στην κηδεία του μέλους της RAF Χολγκερς Μαϊνς, που πέθανε στις φυλακές υψίστης ασφαλείας μετά από απεργία πείνας. Εκφώνησε επικήδειο στη μνήμη-του...

πολιτικά φρονήματα με το περιστροφή αρκούσαν. Μερικές φορές αρκούσαν και χωρίς περιστροφή. Μια φορά, για παράδειγμα, έγινε μια δική στο Μποχούμ, όπου μια γυναίκα που την έλεγαν Γκαμπι Κρεχερ-Τιντεμαν, ήθελε μόνο να δει πως ο φίλος-της πυροβολούσε έναν μπατσο στην φτέρνα. Και νομίζω πως αν υπάρχει μια βολή που θα έπρεπε να αποδεικνύει πως δεν θέλει κανείς να τραυματίσει θάνασιμα τον άλλο, αυτή είναι μια βολή προς τα κάτω, έτσι στα πόδια ή καπου εκεί. Και αυτός ο αστυνομικός χτυπήθηκε τελικά στην φτέρνα με αποτέλεσμα αυτός που πυροβόλησε να φάει 15 χρόνια, κι αυτή μόνο και μόνο γιατί κοίταξε 8 χρόνια για το τίποτα. Αυτή είναι η ταξική δικαιοσύνη όπως υπάρχει στα βιβλία

Τι λες για το αίτημα, να βάζουν όλους τους πολιτικούς κρατούμενους μαζί;

Το 'χω απορριψει για τρεις λόγους:

α) γιατί σαν πολιτικός κρατούμενος δεν θα είχα έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης απ' ότι ένας ποινικός.
β) γιατί αυτή η απομόνωση των μικρών ομάδων οδηγεί στα ίδια αποτελέσματα όπως στο Σταμχαϊμ, και
γ) γιατί βρισκόω τον συνδιασμό του να βρίσκεσαι σε πτέρυγα υψηλής ασφαλείας με τον βράζει στο ίδιο-σου το ζουμι, πολύ καταστροφικό για την προσωπική-σου εξέλιξη. Εγώ προσωπικά δεν μπορώ να εξελιχτώ παραπέρα, οταβ βρίσκομαι μονιμα αναμεσα σε ανθρώπους που έχουν τα ίδια πιστεύω. Υπάρχει μαλιστα μια συγκεκριμένη

μένη εικόνα της κόλασης -κατι που έχει δουλεύει από το Ζαν Πωλ Σαρτρ σ' ένα θεατρικό του έργο- όπου τα ίδια πρόσωπα πρέπει να μένουν συνεχώς μαζί -ασχετα με το αν θα είναι οκτώ πρόσωπα ή δυο, όπως ένα ζευγάρι παντρεμένων ή 15 όπως μια ομάδα δράσης. Γιατι αυτοί οι ίδιοι οι 15 άνθρωποι βρίσκονται κάτω από μια μονιμη πίεση από τα έξω. Δεν τους αφήνουν σε ησυχία. Τους παρακολουθουν συνεχώς από μικροφωνα, έχουν έναν μονιμο τρομο περιμενοντας τις βαρδιες, είναι χωρίς διαλλείματα στα μονιτορ, πράγμα που σημαίνει πως δεν είναι για τον εαυτο-τους ποτε μονοι, δεν μπορούν να ξεκουραστούν, με αποτέλεσμα να ερχονται σε μονιμους τσακωμους.

Ναι, αλλά αυτό είναι δικία-τους υπόθεση...

Αυτοί βλαπτουν τους εαυτους-τους. Ναι, αλλά μαζί βλαπτουν κι εμένα. Ο διασημος ιρλανδος επαναστάτης Κονόλλυ, ειπε κάποτε, "...οσο βοισκεται κάποιος άνθρωπος στη φυλακή δε μπορώ να είμαι ελεύθερος εγώ".

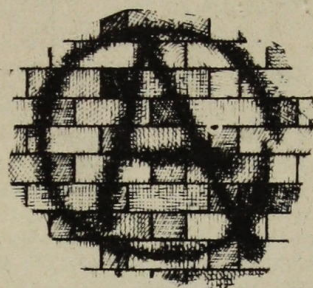
Αν τελικά κάνουν κατι τέτοιο αν κατά την γνώμη-μου ακολουθήσουν λάθος στρατηγική, τότε δεν είναι μόνο δικαίωμα-μου, αλλά και υποχρέωση-μου να τους λω, ακουστε-με που να πάρει η οργή, δεν είστε καλύτεροι κι απ' τον τελευταίο κλεφτοκοτα... Μπορεί να έχετε αλλά κινήτρα απ' αυτά που τους έχωσαν στην φυλακή, αλλά καλύτεροι δεν είστε. Αντιθετα, στην φυλακή έχετε να μαθετε πολλά και μαλιστα από απλους ποινικούς κρατούμενους...

★ Η οικονομική ενίσχυση του περι-
οδικού ήταν μηδαμινή. Καλα που βρε-
θηκαν μερικοί νεοί συνεργάτες που
τύχαινει να 'ναι εργαζόμενοι...

Το βιβλιοπωλείο "Πλεθρον" αρ-
νείται από δω και στο εξής να παι-
ρνει την "ΑΡΕΝΑ" και τα βιβλιάρια -
κια απ' τις "Αυτονομες Εκδόσεις". Ο
ιδιοκτήτης-του εκρίνε πως κάνουμε
κακές παρέες...

★ Όπως όλοι κλαίνε για την Κύπρο,
έτσι και μεις. Τα βιβλιαράκια που
στείλαμε ως τα τώρα στο κυπριακό
βιβλιοπωλείο "Οκτωβριανά" δεν πη-
ράθηκαν. Απ' ότι μάθαμε από κυπριο
συντροφο, τα λεφτά-μας, όπως και τα
λεφτά άλλων αποστολών, καταναλώνον-
ται από την γνωστή ιδιοκτητρία-του
θεκλα, στο να γυρναειμ' αυτά -δε ξε-
ρούμε αν τα καταφερε τελικά- δια-
φημιστικές ταινίες για την Κύπρο.
Ζητάμε επείγοντως άτομα απ' αυτό το
νησί για να προωθήσουν την "Αρένα"
στον τοπο-τους.

★ Ο "χώρος" απεκτήρησε στα τέλη του
'83 τέσσερα καινούργια εντύπα: Τον
"Αναρχο", τον "Σπαστή", την "Αρένα"
και την εφημερίδα "Αλληλεγγυή". Θε-
λούμε να πιστευούμε, πως και τα τε-
σσερα αυτά εντύπα θα συνεχίσουν τη
εκδόση-τους, όπως κάνει τόσα χρόνια
το "Ιδεοδρομίο", που ο εκδοτής- του
δεν λείπει να το βάλει κατω. Ποιος ξε-
ρει... ίσως το '84 να 'ναι ακόμα πιο
καρποφόρο και ελπιδοφόρο.

★ Βοηθείστε να βρούμε διευθυνσεις
βιβλιοπωλείων από την επαρχία για
την προώθηση της "Αρένας". Οποιος
συντροφος-φίλος γνωρίζει κατι σχε-
τικό ας γράψει στην διευθυνση-μας.
Το ίδιο ισχύει και για βιβλιοπω-
λεία έξω από το κέντρο της Αθήνας.
Ακόμα, μπορούμε να στείλουμε το εν-
τύπο-μας και σε μεμονωμένα άτομα,
αλλά δυστυχώς μόνο επί αντικαταβο-
λή... (Από 5 τεύχη και πάνω, έκπτωση
30%)

★ Όσο για τους τρεις πρώτους συν-
δρομητές-μας, λαβανε ήδη το πρωτο-
χρονιατικό-τους δωρο: Το τελευταίο
βιβλίο που κυκλοφόρησε από τις "Αυ-
τονομες Εκδόσεις", με τίτλο: "ΦΥΛΑΚΕΣ
-Ιστορική εξέλιξη κι ο ρολός της
Αρχιτεκτονικής". Και του χρόνου....

υπο εκδοση

► **Ζ.Μπουντριγιάρ: Η ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ**
► **ΚΑΒΑΛΩΜΕΝΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ η πως να**
δουλέψεις το αφρεντικό σου...

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ, ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Περιοδικό "ΑΡΕΝΑ",
c/o Γιώργος Χάμπας,
Poste Restante
155 01 Αθήνα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Εσωτερικό, 5 τεύχη: 350 δρχ
Κύπρος, Ευρώπη: 450 δρχ
Αμερική, Καναδάς: \$ 6

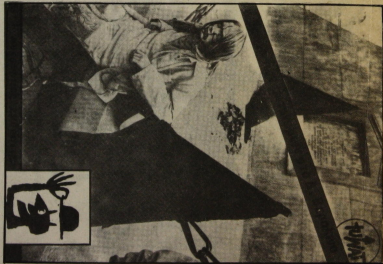
ARENA und ihre Duellanten
Zweimonatliche anarchistische
Zeitschrift:

ARENA,
c/o Georg Chambas,
Poste Restante,
GR-155 01 ATHEN,
Griechenland

αυτονομες εκδοσεις

TUWAT, η δραση των αυτονομων
στο Δ.Βερολινο, σελ. 40, δρχ. 60

GOODMAN, DANNISON: Εκπαιδευ-
τικός ζουρλομανδυνας ή Σχολεια
του Δρομου, σελ. 64, δρχ. 80

Θα ηθελα να αποσταλει το βιβλιο,

☐ Εκπαιδευτικός ζουρλομανδουας ή
σχολεια του δρομου

☐ TUWAT, η δραση των αυτονομων στο
Δ.Βερολινο

☐ ΦΥΛΑΚΕΣ, ιστορικη εξελιξη κι ο
ρολος της αρχιτεκτονικης

☐ Και τα τρια στην τιμη των 150
δρχ.

στην παρακατω διευθυνση:

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Εκωλιειω δρχ:

Ταχυδρομικες επιταγες στην διευθυνση:

▶ ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σ|Ο Γιωργος Χαμπαρ

Ποστ Ρεσταντ

155 01 ΑΘΗΝΑ

WIENFRIED REEBS: ΦΥΛΑΚΕΣ -
ιστορικη εξελιξη κι ο ρολος
της αρχιτεκτονικης, σελ.48,
δρχ.80

ΒΙΝΦΡΙΝΤ ΡΕΜΠΣ

ΦΥΛΑΚΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΚΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

αυτονομες εκδοσεις

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕ τα αντιεξουσιαστικά έντυπα

ΣΥΝΔΡΟΜΗ-ΕΝΙΣΧΥΣΗ

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

☐ Εσωκλείω δρχ:

☐ Ταχυδρομική επιταγή

Ταχυδρομικές επιταγές
στην διεύθυνση:

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΑΡΕΝΑ"

σ/ο Γιώργος Χαμπάς

Post Restant

155 01 ΑΘΗΝΑ

Η ΑΡΕΝΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΣ 1983

δρκ 70...

**ΦΥΛΛΑΔΑ
ΓΙΑ
ΤΗΝ**

**ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΘΕΩΡΙΑ
ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**

αναρχική οργάνωση

κοινωνιολατρεία κ' επανάσταση

αγορά & οικονομικός σχεδιασμός

καστοριάς

ερυθρές ταξάρχες

χιλή, πολωνία μεση ανατολή, CNT.